

2021

Tizenkét hónap krónikája

Január 1. *„Mindannyian vágyunk vissza a vírus nélküli életünkbe, melynek adományait, lehetőségeit, szabadságát korábban oly természetesnek vettük. Hiányzik mindannyiunk számára a társaság, a vendégeskedés, az utazás, a közösségi együttlét, a felszabadult ünnep. Újra szeretnénk látni a másik arcán a mosolyt, a boldogságot, ismét szeretnénk aggodalom nélkül megrázni a barátsággal felénk nyújtott kezét. Szeretnénk már feloldani a korlátokat, visszakapni azt az életet, amelyben kevesebb a fájdalmas lemondás”* – mondta újévi beszédében Áder János köztársasági elnök. Emlékeztetett rá, hogy a kórházakban továbbra is heroikus küzdelem zajlik, ahol orvosok, ápolók, asszisztensek, mentősök életmentő döntéseket hoznak. Ezért arra kérte a magyarokat, a hagyományos újévi fogadkozások helyett idén egyetlen komoly elhatározást tegyenek: *„Legyünk hálásak az egészségügyben, valamint a szociális ágazatban dolgozók hősies munkájáért!”* Továbbá a tudósoknak, a tanároknak, *„a földeken és a gyárakban dolgozóknak, az eladóknak, a szállítóknak, a rend őrzőinek, mert miattuk működött és működik az ország”.*

Január 2. Többszöri ígéret után közzétették a koronavírus elleni oltás tervét: először az egészségügyben dolgozók kapták meg – ez az év végén már el is kezdődött –, a hét kategória közül a második helyre kerültek a szociális ellátásban dolgozók és ellátottjaik, a harmadikra pedig a jelentkezett 60 évnél idősebbek. Az ütemet az oltóanyag mennyisége határozta meg. A későbbiekben azonban ez sokszor változott.

Január 5. *„A kormányzás alapelvei hat pontban”* címmel tartottak online sajtótájékoztatót az ellenzéki pártok vezetői: Jakab Péter (Jobbik), Fekete-Győr András (Momentum), Schmuck Erzsébet, Kanász-Nagy Máté (LMP), Szabó Tímea, Karácsony Gergely (Párbeszéd), Tóth Bertalan, Kunhalmi Ágnes (MSZP), Gyurcsány Ferenc (Demokratikus Koalíció). Eszerint az ellenzéki pártok *„önmagával békében élő nemzetet, demokratikus jogállamot, jövőbe tekintő kormányzást, gondoskodó társadalmat, szolidáris, igazságos Magyarországot, és hazafias kormányt, európai Magyarországot”* szeretnék.

Január 7. Kiss Ambrus általános főpolgármester-helyettes a főváros fenyegető csődjéről beszélt a Népszavának. Az iparüzési adó megfelelése a Fővárosi Önkormányzatnak 15-20 milliárd forint bevételkiesést jelent. Ezt már nem lehet betömködni, mivel a 2021-es költségvetésben a teljes tartalékkeret 15 milliárd forint. A főváros működtetése Kiss szerint havonta 20-25 milliárd forintot emészt fel. 2021. január elsején 80 milliárd forintos lyuk tátongott a működési bevételek és kiadások között. Ha erre rájön az iparüzési adó bevétel 15-20 milliárdos mínusza, akkor a fővárosi önkormányzat számlájáról novemberre elfogy a meghatározott célokra le nem kötött pénz. Ebben az esetben a főváros fizetéseképtelenné válik, vagyis nem tudja tovább finanszírozni a közszolgáltató cégek és az önkormányzati intézmények működését, nem tudja kifizetni a béreket. A kormány mindeközben 36 milliárd forint szolidaritási adót vár el a fővárostól. A gépjármű- és az idegenforgalmi adót pedig 2020-ban teljes egészében elvonta a kormány, és ez nem változik. A kormány a panaszokat alaptalannak nevezte.

Január 8. Február 1-jéig maradnak érvényben az eredetileg január 11-éig elrendelt korlátozások, így a 20 és 5 óra közötti kijárási tilalom, valamint a középiskolákban a digitális oktatás – közölte Orbán Viktor miniszterelnök. Hozzátette, hogy a kiszámíthatóság legalább olyan

fontos, mint a hatékonyság, ezért nem akarják rángatni a szabályokat. *„Én inkább abban hiszek, hogy legyen egy eredményt hozó, sikeresnek mutakozó korlátozási rend, és egészen addig, amíg nincs elegendő vakcina, addig ezeket a kereteket tartjuk fenn, és rendezkedünk be arra az életre, amit ilyen keretek között élni lehet”.*

E napon 2907 újabb fertőzöttel 337 743 főre nőtt a hazánkban beazonosított fertőzöttek száma. Az elhunytak száma 10 440 főre emelkedett.

A gyógyultak száma folyamatosan nőtt, összesen 186 449 fő volt, míg az aktív fertőzöttek száma 140 854 fő. 25 kórházi oltóponton zajlott az egészségügyi dolgozók oltása, és fokozatosan megkezdődött az idősothtonok lakóié és dolgozóié is.

Január 13. Továbbra sem tudtak megegyezni a minimálbéremelésről a munkáltatók és a szakszervezetek képviselői, a kormány pedig – bár a legnagyobb munkáltató – változatlanul csak figyelte az eseményeket. Ez azt jelentette, hogy a januári bért biztosan nem emelheték, és nem nöhetett egy sor, a minimálbérhez kötött szociális juttatás. → január 25.

Január 14. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter kijelentette: *„Mindenkinek azt várta a brüsszeli hitegetés alapján, hogy a tavalyi év végén, az idei év elején az Európai Unióban hatalmas sebességgel indul be az oltás, aminek nyomán aztán az európai országokban a meglévő korlátozó intézkedéseket, szigorításokat fel lehet majd oldani. Ez elmaradt, miközben az Európai Unió határain túl, az Egyesült Államokban, az Egyesült Királyságban és Izraelben 'viharos sebességgel' zajlik az emberek beoltása.”* Ez szerint „*botrányos helyzetet*” hozott létre. Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter a kormányinfón közölte is, hogy a kormány megállapodott a kínai vakcina vásárlásáról, noha annak hazai engedélyezése még nem történt meg, és hatásossága vitatott. Az Európai Bizottság egyébként arra hivatkozott, hogy nem lehetett tudni, melyik oltóanyag készül el legelőbb, ezért nem rendeltek rögtön nagy mennyiséget az egyikből, de a pótlás folyamatosan történik.

Január 15. Legkésőbb 2022. január 1-től a 25 év alatti fiatalok teljes jövedelemadómentességet kapnak – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth Rádióban. Azt mondta, az intézkedés 130-150 milliárdba fog kerülni, de fontosnak tartja, hogy a fiataloknak is segítsenek, ne csak a nyugdíjasoknak.

Orbán azt mondta, az átlagfizetésekig érdemes megadni a mentességet. Végül azonban a márciusban benyújtott törvényjavaslat nem csak az átlagnál nem többet keresőkre terjesztette ki a kedvezményt, hanem minden bér- és vállalkozói jövedelem átlag alatti részére, tehát a sokat keresők jövedelmének alsó sávjára is.

Január 16. Közzétették a Színház- és Filmművészeti Egyetem néhány új tanáranak nevét. A kuratóriumi elnök Vidnyánszky Attilán, Szarvas Józsefen, a Nemzeti Színház népszerű színészen és Kiss-B. Attila operaénekesen, a Budapesti Operettszínház vitatott teljesítményű igazgatóján kívül jórészt ismeretlen emberek kerültek az intézmény erőszakos átalakítása miatt lemondott híres és nagy szakmai tekintélyű – főleg a filmesek esetében gyakran nemzetközi hírű – művészek helyébe. Ugyanakkor kiderült: a korábbi hírekkel ellentétben nem semmisítik meg a hallgatók őszi félévét a blokádnak és a sztrájk miatt, hanem a tanárok által igazolt órákat beviszik a számítógépes rendszerbe, amelybe egyébként azért nem kerültek be, mert novemberben kitiltották belőle a tanárokat. Másnap kiderült: mégis elkezdtek törölni a hallgatók korábban érvényesen megszerzett érdemjegyeit és gyakorlati eredményeit. A hallgatók jogi ügyeit intéző Aujeszky Nóra, az SZFE másodéves televíziós műsorkészítő-hallgatója, aki korábban a jogi egyetemet is elvégezte, a hvg.hu-nak elmondta: *„A hallgatóink természetesen jogorvoslással élnek, ugyanis példátlan a jogsértés, amivel az elvégzett munkájukat annulálják, és értelmezhetetlen, hogy ősszel szerzett jegyeket valamilyen módon tavaszi félévben akarjanak rögzíteni. Már ha egyáltalán rögzítik, mert erre sincsen semmilyen garancia.”* 107 tanár nyílt levélben követelte a 2020 őszi félév elismerését. Január 19-én bejelentették: a Színház- és Filmművészeti Egyetem – az átalakítás ellen több mint fél éve tiltakozó

– polgárai Freeszfe Egyesület néven alkotóműhelyt hoznak létre, céljuk *„demokratikus keretek közé átmenteni a 155 éves szellemiséget”* és alternatív keretek közt folytatni a képzéseket hallgatóikkal. Az egyesületnek az év során sikerült megállapodnia tekintélyes német, osztrák és lengyel iskolákkal, amelyek az addigi itthoni vizsgákat elismerve diplomát adnak – néhány esetben már adtak is – a volt SZFE-hallgatóknak.

Január 20. Az Alkotmánybíróság három pont közül egyben fogadta el a köztársasági elnök kifogásait a decemberben elfogadott hulladékgazdálkodási törvénymódosítással szemben. Abban adtak neki igazat, hogy a koncessziót majd elnyerő vállalkozó javára kárpótlás nélkül elvonhatnák a hulladéktulajdonosok tulajdonát, és ez alaptörvény-ellenes. Így a ki nem hirdetett törvényt visszautalták az országgyűléshez. A képviselők a szükséges módosításokkal újra elfogadták a jogszabályt.

Kérdéssé vált, tovább működhet-e február 14-től, pillanatnyi frekvenciaengedélye lejárta után a Klubrádió, mert a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság kizárólag FIDESZ-es tagokból álló Médiatanácsa felfüggesztette a budapesti FM 92,9 MHz közösségi rádiós frekvencia használatára vonatkozó pályázatának lebonyolítását. Ezt azzal magyarázták, hogy az új pályázaton a Klubrádió kivül elindult másik két szereplő egyike, akit formai hibák miatt kizártak az eljárásból, fellebbezett. Mivel a kezdődő pereskedés kimenetele befolyásolja a frekvencia hasznosítását, a pályázati eljárás csak a bíróságra került jogvita jogerős eldöntését követően folytatódhat. Miután 2020 szeptemberében nem hosszabbították meg automatikusan a Klubrádió frekvenciahasználati szerződését, ami miatt a rádió beperelte az NMHH-t, a két pályázó kizárása miatt csak a Klubrádió maradt versenyben, és a mostani lépésig úgy látszott, hogy tovább működhet. Február 4-én a bíróság elutasította az adó jogvédelmi kérelmét, február 9-én pedig a frekvenciajogosultság ügyében indított bírósági keresetet. Ezzel eldőlt, hogy megszűnik a sugárzás. A bíróság a Médiahatósághoz hasonlóan azzal indokolta a döntést, hogy a Klubrádió a korábbi jogsértései ügyében nem nyújtott be fellebbezéseket, azok jogerőssé váltak, így a két bíróság kizáró okot jelentett a 92,9 MHz frekvenciajogosultság meghosszabbítására irányuló kérelem elbírálásakor. Nem hatott az az érv, hogy a csekély adminisztratív mulasztások miatt kiszabott kis összegű bírságok ellen nem lett volna értelme fellebbezni és erre pénzt költeni, továbbá hogy a bírságokat nem a rádióműsorszolgáltatás tartalma miatt szabták ki. → február 14., március 11.

Orbán Viktor miniszterelnök levélben fejezte ki gratulációját és jókívánásait Joe Bidennek az Amerikai Egyesült Államok elnökévé történt beiktatása alkalmából. Arról írt, hogy az elmúlt négy év bebizonyította: *„az Egyesült Államok és Magyarország közötti barátságos és kölcsönösen előnyös együttműködés számos területen nagy lehetőségeket rejt magában”*. Ez a gesztus azért nem volt pusztán formalitás, mert a 2020. november 3-i amerikai elnökválasztás előtt Orbán nyíltan Donald Trump újraválasztása mellett állt ki – *„nincs B-terv”*, mondta –, majd a választás után, mintegy támogatva Trump bizonyítatlan vádjait, amelyekkel kétségbe vonta az eredményt, késve gratulált Bidennek, és nem a megválasztásához, hanem csak *„a sikeres kampányhoz”*.

Január 22. Nem tudjuk addig a korlátozásokat feloldani, amíg nincs tömeges oltás. A verseny az egyetlen olyan dolog, ami kikényszeríti a megfelelő helyzetet, ezért fontos, hogy több vakcinát engedélyezzenek – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. *„Egyes cégeknek milliószám állnak a raktáraikban, de Brüsszel nem adja ki az engedélyt. Nem akarok huzakodni Brüsszellel, mert az politikai huzakodás, itt nem politikáról van szó, hanem emberéletekről”*. Orbán Viktor elmondta: a magyar hatóság által már jóváhagyott orosz vakcinából nagy tételt vásárolnak (noha pár nappal korábban még az volt a hír, hogy az oroszok saját szükségletükre sem képesek kellő mennyiséget előállítani), Kína pedig akkor fogja küldeni a vakcinákat, ha Magyarországon megkapja a vészhelyzeti használati engedélyt. Arról nem szólt a kormányfő, hogy az orosz és a kínai (nem a legkorszerűbb módszert alkalmazó, bár ennek ellenére hatékonynak látszó) oltóanyaggal szemben a szakmai körökben azért van bizalmatlanság, mert féltő, hogy ezekben a nem demokratikus országokban politikai nyomásra gyorsítják fel az eljárást. Az EU-ban éppen ezért tart ez tovább, mert kívárik az előírt ellenőrzések eredményét. Az emberéletekkel pedig a kormány

bírák szerint ősszel kellett volna törődni, amikor a gazdaság újabb leállásától tartva novemberig halogatták az intézkedéseket.

Január 25. Megszületett a megállapodás a minimálbérrel és a garantált bérminimumról. A minimálbér 4%-kal, bruttó 167 400 forintra emelkedett, a garantált bérminimum pedig 219 000 forintra. (Ez a versenyszférában összesen 855 000, a közszférában 137 000 dolgozót érintett.) Ennek megfelelően nöhetett egy sor szociális juttatás is. Ha a kormány év közben csökkenti a szociális hozzájárulási adót, akkor a megegyezés szerint további 1% növelés várható. Ez megtörtént. A Liga és a Munkástanácsok aláírták a megállapodást, attól tartva, hogy különben egyáltalán nem lesz emelés. A legnagyobb munkavállalói érdekképviselő, a Magyar Szakszervezeti Szövetség azonban nem fogadta el, mert ragaszkodott volna az 5%-hoz, mégpedig január 1-től, míg a kialakított emelés a tárgyalás elhúzódása miatt már csak februártól (vagyis a februárra fizetett március eleji bértől) lehetett érvényes. A MASZSZ elutasítása nem akadályozta az egyezség életbe lépését. → január 13. Az egyeztetésen részt nem vevő Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete, Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete, Társadalombiztosítási Dolgozók Szakszervezete és Szociális Ágazatban Dolgozók Szakszervezete közös közleményben kifogásolta: az önkormányzatok nem kaptak semmilyen jelzést arról, hogy a saját dolgozóik béremelését hogyan kellene finanszírozni, és azt is sérelmezték, hogy a diplomás bérminimummal nem foglalkoznak a döntéshozók.

Beiktatták hivatalába Balog Zoltánt, a Dunamelléki Református Egyházkerület 2020 novemberében megválasztott új püspökét, aki 2006 és 2018 között a FIDESZ országgyűlési képviselője, 2012 és 2018 között az Orbán-kormányokban az emberi erőforrások minisztere volt. A református egyház legsürgetőbb feladatának a közösségek megerősítését nevezte. → február 17. Püspökké szentelésére később, május 24-én került sor.

5550 milliárd forint hiánnyal zárt 2020-ban az államháztartás önkormányzatok nélküli része, vagyis a központi költségvetés és a társadalombiztosítási alapok – közölte a Pénzügyminisztérium. Az eredeti, még a koronavírus-járvány előtt meghatározott hiánycél 391 milliárd forint lett volna, vagyis a tényleges éves hiány az előirányzat 1420 %-a lett. Az ország hazai össztermékéhez (GDP) viszonyítva most 9 % körüli hiányt vártak az eredeti előirányzat szerinti 1%-kal szemben. Az elemzések kimutatták: bár jelentős bevételkieséseket is okozott a járvány és a válság, például csak áfában 300 milliárd volt a mínusz, de az állami költségvetés nem ettől borult fel teljesen, hanem a kormány sokszor vitatható célú pénzszerzésétől. A külügy büdzséje például közel négyszeresére nőtt, Orbán Viktor Rogán Antal vezette kabinetirodájáé több mint kétszeresére.

Január 28. Március 1-ig maradnak a korlátozások, vagyis a kormány 15 nappal meghosszabbítja a veszélyhelyzetet február 7-étől kezdve saját hatáskörében, az országgyűlést pedig arra fogja kérni, hogy ezt követően további 90 nappal hosszabbítsa – jelentette be a kormányinfón Gulyás Gergely. A Miniszterelnökséget vezető miniszter szerint sikerült kordában tartani a járványt, de enyhítés most csak rontana a hazai járványhelyzetet. Elmondta: háromszázezer ember beoltására elegendő orosz vakcina érkezik február végéig, a kínai vakcinából pedig körülbelül kétszázötvenezer ember beoltását lehet majd véghezvinni a következő hónapokban. *„Az engedélyezési eljárást felgyorsítandó minden olyan a világban alkalmazott vakcinát, amivel több mint egymillió embert oltottak be, és amely egyébként veszélyhelyzeti engedélyt kapott, azt engedélyezzük, Magyarországon is ezt a veszélyhelyzeti felhasználást megkaphatja. Ezeket a felhasználást megelőzően a Nemzeti Népegészségügyi Központ külön is ellenőrzi”* – hangsúlyozta. Ez a kijelentés a magyar engedélyező hatóság, az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) érdemi vizsgálatának kiiktatását jelentette. A kormány ezzel válaszolt azokra a kétségekre, amelyek az orosz és a kínai oltóanyaggal kapcsolatban felmerültek. A néhány órával később megjelent kormányrendelet úgy szól, hogy az Európai Gazdasági Térségen és az Egyesült Királyságon kívülről olyan gyógyszer behozatalát lehet engedélyezni, amelyet *„legalább három – köztük legalább egy európai uniós vagy európai uniós tagjelölt – államban”* használnak (a tagjelöltek balkáni országok és Törökország) és *„legalább*

egymillió személynél már alkalmazták”. Ez utóbbi feltétel teljesülését a külügyminiszter állapíthatja meg. Ezt az engedélyt a hatóság „az adott államban kiadott engedély alapulvételével vagy annak elismerése útján is kiadhatja”.

Január 29. A következő héten kezdődik a regisztráció alapú oltás, kétmillió körül van azoknak a száma, akik már regisztráltak – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. Ő is beoltatja magát, közölte, megvárja a kínai vakcinát, ő abban bízik. Szerinte inspiráló példa Szerbia, ahol kínai vakcinával is oltanak, jobban is állnak az oltásokkal. Minden nap kér jelentést arról, hogy ott mennyi embert oltottak be. A kínai és az orosz oltóanyaggal kapcsolatos aggályokról nem kapott kérdést, és arról sem, hogy az előző napi rendelet részben kiiktatta az engedélyezési folyamatból a magyar szakhatóságot. Ami a korlátozások fenntartását illeti: az a legbiztonságosabb, ha továbbra is fenntartják a védelmi intézkedéseket, azért, hogy elkerüljék a harmadik hullámot. „Fájó szívvel kellett igazat adnom a járványügyi szakembereknek, hogy ne áldozzuk fel azt a három hónapos eredményt, amit elértünk.”

Az OGYÉI az előző napi rendelet alapján (vagyis nem az egyébként kötelező alapos vizsgálat után) máris kiadta az engedélyt a kínai Sinopharm oltóanyagára – jelentették be az operatív törzs tájékoztatóján. Ezzel addig nagyjából 20 millió embert oltottak be a világban. Az előlt kórokozót tartalmazó oltóanyag a kínai hatóságok szerint 79 %-os hatékonyságú, de problémát jelentett, hogy a klinikai kísérletek dokumentációja egyáltalán nem volt elérhető. Ekkor a szakemberek által használható oltóanyagok száma ötre nőtt: a kínain kívül a Pfizer, a Moderna, az AstraZeneca, továbbá a szintén vitatott orosz Szputnyik V vakcinákat lehetett használni Magyarországon. A Magyar Orvosi Kamara reakciója: „az oltások iránti szakmai és lakossági bizalom erősítése érdekében az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet a továbbiakban is csak a gyógyszerbiztonsági szabályokat transzparensen követve, az Európai Gyógyszerügynökség szabályainak is megfelelő bevizsgálás után engedélyezze a készítmények forgalomba hozatalát annak érdekében, hogy azokat orvoskollégáink is jó lelkiismerettel, szakmai meggyőződéssel ajánlhassák és adhassák be.”

Stumpf István volt alkotmánybíró (2010-2019), az első Orbán-kormány (1998-2002) Miniszterelnöki Hivatalát vezető egykori miniszter lett a „felsőoktatási modellváltást” koordináló kormánybiztos február 1-től. Ez azért volt meglepő, mert alkotmánybírói tevékenységét, különvéleményekben is megmutatkozó önálló gondolkodását a FIDESZ vezetői nem nézték jó szemmel, és bár őt még a korábbi törvény alapján választották meg, tehát 2019-ben, amikor megbízatása 62 éves korában lejárt, még egy ciklusra javasolhatták volna, ezt nem tették. A felsőoktatási változások koordinálása pedig azért vált fontossá, mert bár a közhasznú alapítványoknak átadott, és ezután az állami finanszírozás és az állam által kinevezett kurátorok ellenére magánegyetemként kezelt intézményekben egyáltalán nem voltak egyértelműek a tapasztalatok – a választott rektorok és szenátorok hatásköre, az egyetem autonómiája csökkent –, a Színház- és Filmművészeti Egyetemen kialakult patthelyzet pedig továbbra is megoldatlan volt, január közepétől hirtelen elkezdődött három nagy vidéki tudományegyetem – a debreceni, a szegedi és a pécsi – és a budapesti Semmelweis Egyetem átalakításának előkészítése. Voltak tiltakozások, de nem az oktatók és a hallgatók többsége részéről. Ezeken az egyetemeken – részben nyilvánosan – viták folytak, a szenátusok szavaztak, és a kormány javaslatát jelentős többséggel, de feltételekkel támogatták, amelyek főleg a választott testületek jogainak megőrzésére vonatkoztak. Bár a Társaság a Szabadságjogokért még ezeken a helyeken is túl rövidnek és nem elég átfogónak tartotta a vitákat, ráadásul eljárási viták kísérték a döntéseket, ez az eljárás ezzel együtt is lényegesen eltért a korábbitól, amikor a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, az Állatorvostudományi Egyetem és részben a győri Széchenyi István Egyetem kivételével a másik öt átszervezett intézményt a kormány lépése teljesen meglepetésként érte, senki nem tárgyalt velük korábban és még kevésbé kérte a véleményüket.

Február 1. Nem lehetett megtartani az országgyűlés ellenzék által kezdeményezett rendkívüli ülést, mert az a kormánypartok távolmaradása miatt határozatképtelen volt. Így a

napirendet nem lehetett elfogadni, csak napirend előtti felszólalások hangzottak el. Az ellenzék egy – a Klubrádió érdekét szolgáló – médiatörvény-módosításon kívül három vizsgálóbizottság felállításáról tárgyalt volna: ezek a gazdasági válság kezelésével, a koronavírus-járvány kormányzati kezelésének hibáival és „*az Európai Gyógyszerügynökség által nem engedélyezett kínai koronavírus vakcina beszerzésével és engedélyezésével kapcsolatos kormányzati tevékenységgel*” foglalkoztak volna. A FIDESZ a távolmaradást így indokolta: „*A baloldal által kezdeményezett parlamenti ülés csak egy politikai blöff, egy újabb eszköz arra, hogy a járvány elleni védekezést támadják.*” Vizsgálóbizottság egyébként 2014 óta nem alakult, mert akkor törölték a házszabályból azt, hogy a képviselők egyötödének javaslatára kötelező létrehozni az ilyen testületet.

Február 4. „*Nagy reményekkel vágtunk neki a 2020-as évnek, komoly rekordokat sikerült elérni. A járvány beütésekor az államadósság alacsony volt, a foglalkoztatottság magasan volt, a jövedelmek növekedtek. Am beütött a járvány, s megnyitotta a védekezés korszakát. Nagy gyomrost kapott a gazdaság.*” – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdasági Évnyitó című rendezvényén. Kifejtette, a gazdaságvédelmi akciótervben hitelmoratóriumot vezetett be a kormány, ez 50 000 kis- és középvállalkozást érintett. Szólt a bértámogatásról, a szociális hozzájárulási adó és az iparüzési adó elengedéséről is. „*2020 decemberében ugyanannyian dolgoztak, mint egy évvel korábban, ez mintegy 4,5 millió ember. Ez jelzi az akcióterv sikerét.*” Arról nem szólt, hogy az állást keresni nem is próbáló, reményét vesztett többszázezer ember nem jelent meg a munkanélkülistatisztikában, a KSH sok állását vesztett embert inaktívnak számolt, nem munkanélkülinek. Emellett megugrott azok aránya, akik alacsony óraszámban dolgoztak ténylegesen, vagyis papíron ugyan foglalkoztatottak voltak, de nem kaptak teljes fizetést. Számszerűen körülbelül 400 000 emberről lehetett szó. 2020 decemberében 290 000 regisztrált álláskereső volt. Közülük 141 000-en semmiféle ellátást nem kaptak, ami 37 000 fővel volt több, mint 2019 decemberében. A bírálói szerint érzéketlen, rendkívül keveset és azt is lassan, bürokratikusán adó támogatási rendszert Orbán így indokolta: „*El akarjuk kerülni, hogy visszatérjünk a segélyalapú gazdasághoz. Ha ezt megtesszük, lecsökken a munkát vállalók száma.*” A kormányfő beszámolt arról is, hogy új hitelkonstrukciót vezetnek be: 10 évre 10 millió forint erejéig, hároméves törlesztési moratóriummal kamatmentes hitelt kaphatnak majd a kisebb vállalkozások, hogy újrainduljanak.

Február 5. „*Én nem látok abban kivetnivalót, hogy akik átestek a védettségen, azoknak valamiféle gyorsabb nyitást tegyünk lehetővé, de ha a többi magyar nem tartja méltányosnak, hogy ezek az emberek 'szabadabbak' legyenek, mint azok, akik saját hibájukon kívül nem kaptak oltást, így nem védettek, az roncsolja a társadalmat, nem pedig építi*” – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban, azt ígérve, hogy március 15-éig beoltanak minden 60 év fölötti polgárt. Megismételte vitatott állítását a munkahelyekről:

„*Én egy mércét használok arra, hogy a védekezés sikeres volt-e. Ennek fokmérője, hogy 2020 decemberében többen dolgoztak, mint egy évvel korábban, tehát ha munka van, minden van.*”

Vádat emelt az ügyészség Donáth László evangélikus lelkész (1994 és 2010 között az MSZP-frakció pártonkívüli tagjaként országgyűlési képviselő, a Momentum EP-képviselőjének, Donáth Annának az édesapja) ellen aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntette és folytatólagosan elkövetett szemérem sértés vétsége miatt. (Ő február 11-én [!] úgy nyilatkozott, hogy erről még senki nem értesítette.) A Gaudiopolis Békásmegyeri Evangélikus Szeretetház takarítónője jelentette fel, mert állítása szerint Donáth bántalmazta, két kézzel fojtogatta őt, mivel egy szentkép előtt hagyta a takarítókoscsiját, korábban pedig fogdosta, szexuális ajánlatot tett neki. Az ügyészség álláspontja szerint feljelentés, orvosi iratok, tanúvallomások és igazságügyi pszichológusszakértői vélemény bizonyítja a cselekményeket. Az egyházkerület már 2020 végén elmarasztalta a lelkészt, békásmegyeri helyi gyülekezete azonban mellé állt, és elutasította a püspökség nyilatkozatát. → február 24., október 4.

Rádi Péter ügyvéd, a Nemzeti Választási Bizottság elnöke váratlanul és indoklás nélkül lemondott. Litresits András, a testület MSZP-delegáltja úgy nyilatkozott: az elnök anyagi kérdések (tiszteletdíj, társadalombiztosítás) miatt szembe került az NVB tagjaival, még a FIDESZ támogatójaival is. Utódjává a testület február 19-én az ő helyébe lépett póttagot, Téglási Andrást, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatási dékánhelyettesét, az alkotmányjogi és összehasonlító közjogi tanszék docensét választotta 10 szavazattal, 3 ellenzéki pártdelegált ellenszavazatával, akiknek nem a jelölt személye ellen volt kifogásuk, hanem a kiválasztás rendszerével nem értettek egyet.

Február 11. 90 nappal szeretnék meghosszabbítani a rendkívüli jogrendet, az ellenzékől egyértelmű választ még nem kaptak a javaslatra – mondta a kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. A Klubrádió elhallgattatása miatt nemzetközi aggodalomra így reagált: *„A kormánynak nincs köze a Klubrádió ügyéhez, egy bírósági határozat az alapja a döntésnek. Ezek az ügyek pedig alkalmasak a Magyarország elleni hisztériakeltésre.”* Arra nem tért ki, hogy az alapdöntést egy kizárólag FIDESZ-es tagokból álló Médiatanács hozta.

Karas Monika, a Médiatanács elnöke kijelentette: hisztériakeltés folyik, a Klubrádiót nem diszkriminálták, a médiatanács nem vette el a frekvenciát a Klubrádiótól, és továbbra is megvan az esélye a működésre. *„A meghozott döntésekben a testületnek nem volt mozgástere, azok a médiatörvényből következnek. ... a testület minden rádiót egyforma mércével mér, így nem alkalmaz sem negatív, sem pozitív megkülönböztetést a Klubrádióval esetében sem.”*

Február 12. Húsvétig mindenkit beoltanak, aki jelentkezett rá, ha a kínai vakcina is beérkezik – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. *„Az a cél, hogy legyen elég (2-3 millió) védett ember, és akkor a szolgáltatások területén részlegesen meg lehet nyitni számukra az éttermeket, szállodákat, művelődési házakat.”*

Február 14. Éjfélétől megszűnt a Klubrádió sugárzása. → január 20., március 11. Az adó csak az interneten folytathatta, de ígérte, hogy nem szűnik meg, és Strasbourgig is elmegy jogai védelmében. A jelentéktelen ürüggyel történt frekvenciaelvonás (jogi pontossággal a frekvenciaengedély lejárt utáni meg nem hosszabbítása) ellen nem csak a magyar ellenzék tiltakozott, hanem aggályait fejezte ki az amerikai és a francia külügyi szóvivő, az Európai Bizottság és az Európa Tanács. Általános vélemény szerint – a kormány és a Médiatanács állásaival szemben – az egyetlen jelentős ellenzéki rádióadó elhallgattatásáról volt szó, amelynek országos sugárzási lehetőségeit már korábban elvették, éveken át próbálták állami erővel megszüntetni, de Budapesten és környékén még mindig volt hallgatottsága és befolyása.

Február 15. *„A védekezés idején is működni kell az országnak, ezért tartottuk nyitva a munkahelyeket és az általános iskolákat is. Szükség volt kijárási tilalomra, a szórakozóhelyek, éttermek bezárására, a rendezvények látogatásának megtiltására.”* – mondta Orbán Viktor miniszterelnök az országgyűlés tavaszi ülészakájának nyitónapján. Figyelmeztetett: a járványadatok növekedést mutatnak, a ragályosabb vírusmutáció miatt ismét emelkedő tendencia jöhet, ezért szükség van az országgyűléstől kapott felhatalmazás meghosszabbítására, és az eddigi szabályok szigorú és a következetes betartására. Az újranyitásról feléledt vitáról elmondta, ők nemcsak újranyitást szeretnének, hanem a gazdaság újraindítását is. Szerinte a gyors vakcinaszerezés most a legfontosabb feladat. *„Azt aligha engedhetnénk meg magunknak, hogy amivel magyarokat oltanak a Vajdaságban, az ne legyen elérhető Magyarországon”* – utalt arra, hogy Szerbia már kínai és orosz vakcinákat is használ, de nem szólt az ezekkel, főleg a kínaival kapcsolatos és szakmai kételyeket keltő dokumentációs hiányosságokra. Hosszan méltatta kormánya vállalkozástámogató és munkahelymegőrző tevékenységét, amit az utána szóló ellenzéki frakcióvezetők cáfoltak, késéssel, érzéketlenséggel vádolva a kormányt, és azt hangsúlyozva, hogy a többség számára kevésbé hatékony programokkal elsősorban Mészáros Lőrinc, Tiborcz István (Orbán veje) és néhány más FIDESZ-közeli oligarcha nyert. Ez utóbbi vádra Orbán szokatlanul fogalmazott választ adott: *„az*

önök vörös bárói is kapnak támogatást, ha gazdaságilag értelmes programokkal állnak elő. Gazdaságpolitikát nem lehet pártalapon csinálni, mindenkit támogatni kell.”

A koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló törvényjavaslat hárszabálytól eltérő tárgyalásához 2020 novemberétől eltérően az ellenzék elutasítása miatt nem volt még a négyötödös többség – csak a német képviselő és két volt jobbkios független szavazott a kormánypártokkal –, de a sürgős eljáráshoz szükséges kétharmad ugyanezekkel az igen szavazatokkal összejött, és ez lehetővé tette a vita másnapi elkezdését, illetve a következő heti szavazást.

Február 16. A járványügyi törvényjavaslat vitájában az országgyűlésben világossá vált, hogy az ellenzék nem fogadja el. *„Káros, hibás, hatástalan intézkedésekhez kérnek utólag hozzájárulást. ... Teljesen elvesztették a kapcsolatukat a valósággal ... bizonyították, hogy alkalmatlanok a járványügyi helyzet és gazdasági válság kezelésére”* – fejtette ki a DK. A Jobbik szerint a kormány visszaélt a rendkívüli felhatalmazással és annak birtokában bebizonyította, hogy *„csak a közpénzlopásban és a diktatúraépítésben jeleskedik”*. MSZP: *összel kértek és kaptak felhatalmazást, de azzal visszaélték és másra fordították a forrásokat . „Minden felelősség a kormányé! De amit műveltek, ahhoz józan és felelős politikai erő nem adhatja a támogatását.”* LMP: a gazdaságvédelmi program elégtelen volt, mély társadalmi és gazdasági krízis alakult ki Magyarországon.

Váratlan fordulat a Klubrádió ügyében az óriási nemzetközi felháborodás után, de formailag attól függetlenül: a formai okokból érvénytelennek minősített pályázata miatt a Médiatanács ellen pert indított vetélytárs (Andy Vajna egykori ügyvédje) ismeretlen okból visszavonta a perelési szándékát, így a két napja már csak interneten hallgatható Klubrádió pályázati eljárása addigi 92,9-es MHz frekvenciája újbóli elnyerésére folytatódhatott. Másnap a Médiatanács elfogadta a pályázathoz korábban kért hiánypótlást.

Február 17. Balog Zoltán volt minisztert és FIDESZ-képviselőt, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspökét választotta a Magyarországi Református Egyház zsinata a testület lelkészi elnökévé. → január 25. A jelenlévő 99 zsinati tagból 97-en adtak le érvényes titkos szavazatot, közülük 64-en szavaztak Balog Zoltánra, 33-an pedig Fekete Károlyra, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspökére. Ezzel eltértek a több évtizedes szokástól, hogy a két nagy egyházkerület, a Dunamelléki és a Tiszántúli vezetői váltják egymást az elnöki tisztségben, mert a távozó elnök Balog püspök-elődje, Bogárdi Szabó István volt, aki tehát szintén a Dunamelléki Egyházkerületet vezette. Mivel már korábban híre járt, hogy az aktív politikusi tisztségekből példátlan módon az egyházi tevékenységhez visszatért lelkész, Orbán Viktor miniszterelnök-pártelnök bizalmasa mindössze három héttel püspöki beiktatása után az egész egyház élére kerülhet, és ennek nyilvánvalóan politikai háttere van, a négy református egyházkerület püspöke és főgondnoka már február 6-án közös nyilatkozatban igazította helyre *„azokat a téves állításokat, amelyek a sajtóban megjelentek”*. Ugyanis, mint hangsúlyozták, *„a száz választott képviselővel megalakuló Zsinat – egyházunk törvényhozó testülete – tagjai szabad mandátummal rendelkeznek, s így szabadon döntenek majd a Zsinat lelkészi és világi elnökének és alelnökeinek személyéről. ... Mind a választások alatt, mind utána együtt kívánjuk szolgálni egyházunk egységét, gyülekezeteink megerősítését és épülését, az evangélium hirdetését. ... A választások eredményét Isten kezéből fogadjuk el és minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy egymást segítve Isten dicsőségét és Krisztus egyházának épülését szolgáljuk a magunk helyén.”* Maga Balog Zoltán elnökké választása után azt mondta: *azért telt el három év a minisztersége óta, mert „egyrészt meg kellett tisztulni mindattól, amit elrontott az emberen a közélet, a miniszterség, másrészt meg kellett találni az újfajta szolgálat erőforrásait”*.

Február 18. Napok óta folyamatosan emelkedik itthon és a környező országokban is az újonnan regisztrált koronavírusos fertőzések, továbbá a kórházban ápolts és a lélegeztetett betegek száma is – mondta Müller Cecília országos tisztifőorvos az operatív törzs napi tájékoztatóján. Megkezdődött a harmadik járványhullám, ezért nem lehet enyhíteni a korlátozásokat. Közben

vitákat váltott ki a kínai vakcina, amelynek első szállítmánya megérkezett, de ellentmondóak voltak az információk arról, hogy minden szükséges dokumentumot is megküldtek-e. Az orosz szer iratai rendben voltak, de bizonytalanságot okozott, hogy az orosz hatóságok többszöri bejelentésük ellenére nem kérték az EU szerveinek jóváhagyását. Nehezítette a helyzetet egy brit és más mutáns vírusváltozatok felbukkanása, mert eleinte nem volt biztos, hogy ezek ellen is hatásosak-e az oltóanyagok.

Február 19. „*Nagyon veszélyes pillanatban vagyunk*”, mert versenyt fut egymással az oltás és a harmadik hullám görbéje – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Az ellenzék szerinte „*a hatalom mesterei*”, nem ismernek kíméletet és könyörületet. A parlamenti ülésen „*sistergett a gyűlölet*”, az ellenzék láthatólag nem tartja jónak a járványkezelést. De most túl messzire mentek, emberéletekről van szó – mondta. Az ellenzék hosszan sorolt konkrét bírálataira azonban egyáltalán nem reagált, és ezekről szokás szerint kérdést sem kapott. Pedig ezek is éppen az emberéletekről szóltak.

A Színház-és Filmművészeti Egyetem sztrájkbizottsága bejelentette, hogy az oktatók 101 nap után befejezik a sztrájkot. Levelet kaptak Szarka Gábor kancellártól és Novák Emil általános rektorhelyettestől (rektor több mint fél év után még mindig nem volt – egyébként 2021 végéig sem), amelyben azt írták: a munkáltató érintettsége hiányában a maga részéről lezártnak tekinti a sztrájk tárgyalásokat (amelyek egy pillanatig sem folytak), arra hivatkozva, hogy a sztrájkoló követelése az egyetem fenntartóját, az alapítványt és kuratóriumát szólították fel intézkedésekre, ezért ők mint a fenntartó által kinevezett vezetők munkáltatóként nem érintettek. Azonban a kuratórium sem volt hajlandó tárgyalni 2020 szeptembere óta. A sztrájkoló oktatók úgy vélték, nincs esély arra, hogy az egyeztetés megtörténjen, ezért nem folytatják tovább ezt a típusú fórumkeresést, de azon dolgoznak, hogy sokkal hatásosabb, érvényesebb eszközökkel folytassák az ellenállást. A követelések így szóltak: garantálják az alkotás, az oktatás és az egyetem szabadságát, állítsák vissza a szenátus modellváltás előtti jogköreit, az egyetem belső működését önrendelkező, demokratikus úton, a szenátuson keresztül az egyetemi közösség határozhassa meg, az egyetem rektorát, intézetvezetőit, osztályvezetőit demokratikus úton, a szenátusi képviselőn keresztül az egyetemi közösség választhassa meg, és garantálják, hogy nem csökkentik az egyetem pénzügyi forrásait.

Február 22. Az országgyűlés ellenzéki támogatás nélkül, a kétharmados többséget a kormánypártiak, továbbá a német nemzetiségi képviselő és volt jobbikos függetlenek szavazatával megteremtve elfogadta az újabb 90 napos járványveszély-helyzetről szóló, a kormány addigi munkáját elismerő és a felhatalmazás alatt hozott rendeleteit megerősítő törvényt (ezt a köztársasági elnök még aznap ki is hirdette) és a decemberben megszavazott, de a köztársasági elnök kezdeményezésére az Alkotmánybíróság által alaptörvény-sértőnek talált hulladékgazdálkodási törvény új változatát. Ez utóbbinál – sok más szakmai bírálat ellenére – csak a kifogásolt pontot javították ki: a hulladék termelőinek nem ellenszolgáltatás nélkül kell átadniuk a hulladékot a feldolgozásra koncessziót kapott vállalkozásnak, hanem kompenzációban kell megállapodniuk. Ha ez nem sikerül, a közműhatóság állapítja meg az összeget. Az átadás nem is kötelező akkor, ha a termelő maga is hatékonyan fel tudja dolgozni a hulladékot.

Február 24. Folytatólagosan elkövetett szemérem sértés és aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés miatt, büntetővégzés formájában, tehát tárgyalás mellőzésével 1 év 6 hónap, 2 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztett börtönre ítélte Donáth László evangélikus lelkészt (1994 és 2010 között az MSZP-frakció pártonkívüli tagjaként volt országgyűlési képviselő, a Momentum EP-képviselőjének, Donáth Annának az édesapja) a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság. → február 5., október 4. Donáth nem fogadta el a tárgyalás nélkül hozott, tehát ítéletnek nem minősülő végzést, s nem ismerte el a bűnösségét. Nyilvános tárgyalást kért. A büntetővégzést az új büntető eljárási törvény vezette be a gyorsítás és az egyszerűsítés érdekében, sok kisebb súlyú és egyszerű ügynél

be is vált, de hátránya volt, hogy az elmarasztalás a vádlott és védője meghallgatása nélkül történt, miközben máris nyilvánosságra került.

Február 25. Egyelőre csak március 15-ig lát előre a kormány, addig a korábban meghozott intézkedések érvényben maradnak – közölte Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón. Orbán Viktor konzultált szakemberekkel, akik elmondták: a brit vírusmutáns miatt a következő hetekben többen kerülnek majd kórházba és lélegeztetőgépre. A számok romlani fognak, egyes előrejelzések szerint drámai mértékben. *„A helyzet komolysága miatt emelt szintű készültséget kellett elrendelnem a kórházakban”* – mondta másnap a miniszterelnök a Kossuth rádióban.

Március 2. Több kórházi osztály megbénult (például a tatabányai és a dél-pesti kórházban), mert az orvosok és ápolók jelentős része a március 1-én éjféli határidőig nem írta alá új, az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló szerződését. Az új törvény ugyanis a helyesléssel fogadott jelentős – bár bírálói szerint nem eléggé differenciált – orvosi (az ápolókra nem vonatkozó) béremelésen kívül számos korlátozást is tartalmazott, és tisztázatlan maradt a másodállások és az ügyeleti díjak kérdése. A kormány ragaszkodott ahhoz, hogy az ősszel elfogadott törvényt az egyre súlyosbodó koronavírus-járvány közepette is hatályba léptessék, az érintettekkel és szervezeteikkel alig tárgyalt, és bár erre több hónap lett volna, a többség csak pár nappal a végső határidő előtt, kellő felkészülési idő nélkül kapta meg a szerződését. A vezetők sokszor erőszakosan, fenyegetőzve sürgették az aláírást. Erre válaszoltak sokan a kilépéssel, és vagy elhagyták a pályát (ez az ápolóknál fordult elő), vagy átmentek a magánegészségügybe. A szegedi egyetemen többszázan csak három hónapra voltak hajlandók aláírni a szerződést, kijelentve, hogy ha addig nem tisztázódnak a vitatott ügyek, akkor ők is távoznak. Az Országos Kórházi Főigazgatóság március 4-i végleges adata szerint a 110 000 állami egészségügyi dolgozónak csak 3,7%-a nem írta alá a szerződést: 842 orvos, 2543 szakdolgozó és 677 más egészségügyi dolgozó, összesen 4062 ember. Ebből látható: 62%-uk szakdolgozó volt, elsősorban a legfontosabb, intenzív, koronavírusos osztályokról, miközben 2020-ben már 9000 álláshely volt üres az egészségügy egészében. Igaz, ugyanezen adatközlés szerint 420 orvos és 269 szakdolgozó viszont aláírta az újfajta jogviszonyról szóló szerződést, aki addig nem közalkalmazottként dolgozott. *„A fokozódó járványhelyzet ellenére is történelmi előrelépés valósul meg a magyar egészségügyben [az új törvény hatályba lépésével]. Ennek keretében jelentősen emelkednek az orvosi és szakdolgozói bérek, kivezetésre kerül a hálapénz, valamint különválnak a magán- és az állami ellátás”* – közölte másnap a Facebookon Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere, nem említve a több ezer távozó dolgozót.

Az egri érsekség lesz az Eszterházy Károly Egyetem fenntartója – derült ki egy képviselői kérdésre adott államtitkári válaszból az egyébként sehol közzé nem tett hír. A felsőoktatásban ez volt az első eset, hogy egy állami intézmény egyházi kézbe kerüljön.

Március 3. Kilépnek a FIDESZ európai parlamenti képviselői az Európai Néppárt (EPP) képviselőcsoportjából, miután a frakció 148 igen (81%) és 28 nem szavazattal (ez utóbbiak csaknem felét a FIDESZ-esek adták le), 4 tartózkodás mellett elfogadta alapszabályának módosítását, és ezzel lehetővé tette volna a teljes FIDESZ-delegáció kizárását, nem csak egy-egy tagét. (A FIDESZ-KDNP közös listáról megválasztott, de a KDNP által jelölt és ott párttag Hölvényi György maradt a néppárti frakcióban, amely egyébként a FIDESZ-esek nélkül is a legnagyobb képviselőcsoport maradt az EP-ben. A történetek nem érintették a FIDESZ-nek mint pártnak a felfüggesztett tagságát, mert a frakció önálló szereplő. A pártnak egyébként még EU-tagságunk előtt, 2000-ben lett tagja a FIDESZ, amikor kilépett a Liberális Internacionáléból.) Erre készültek is, mert a tagság egy része, főleg az észak-európai pártok élesen bírálta a FIDESZ vezetője magyar kormány antidemokratikusnak, jogállamellenesnek ítélt politikáját. Ezt előzte meg a kilépés, amelynek következtében a képviselők elveszítették fontos bizottsági tisztségeiket. Gál Kinga, a FIDESZ–KDNP EP-delegáció elnöke és Deutsch Tamás, a FIDESZ–KDNP EP-delegáció vezetője sajnálatosnak és politikailag elfogadhatatlannak nevezte, hogy egy naponta több ezer európai polgár életét követelő járvány idején az EPP-frakció kapkodó adminisztratív manőverekbe

kezdjen, és „megkérdőjelezhető felfüggesztési szabályokon keresztül” korlátozza az európai parlamenti képviselők jogait. Álláspontjuk szerint maradéktalanul tiszteletben kell tartani az európai választásokon a FIDESZ-t támogató csaknem kétmillió magyar polgár demokratikus döntését, és a megválasztott képviselők jogai semmilyen módon nem korlátozhatók vagy megvonhatók. Meggyőződésük szerint „a politikai nézetkülönbségek jogi megbüntetése antidemokratikus és méltatlan az Európai Néppárthoz”. „A FIDESZ az elmúlt években eltávolodott az Európai Néppárt kereszténydemokrata értékeitől, a magyar párt már nem ugyanazon az alapokon áll, mint kezdetben a pártcsoporthoz” – válaszolt Manfred Weber frakcióvezető, a bajor CSU politikusa. Sajnálatait fejezte ki, hogy a pártcsoporthoz nem volt képes megőrizni egységét. „Hidépítőként” mindig az egység megőrzésén dolgozott, de ezt a másik oldal szerinte nem fogadta. A magyar kommentátorok egy része azonban emlékeztetett rá: az EPP is hibás, mert hosszú időn át eltűrte azt a FIDESZ-politikát, amelyet csak az utóbbi években kezdett bírálni. → március 18.

Az ellenzék éles szavakkal reagált. Gyurcsány Ferenc DK-elnök szerint „szó sincs Európa erős emberéről, itt egy igazi lúzert látunk”. Ujhelyi István (MSZP EP) szerint a szakítás megnyugvás az Európai Unió híveinek és óriási stratégiai vereség Orbán Viktornak. A politikus szerint „a kormánypártiak most még nehezebb helyzetbe kerülnek, hiszen Európa szélsőséges ellenzékéből nullára csökken az érdekérvényesítő képességük”. A Momentum reakciója: „a FIDESZ most újra megtanulhatta, a zsarolása nem működik ... többé nem tagja annak a fórumnak, ahol a fontos döntéseket hozzák, mert túl kínos lett Európában ... a Néppárt kiveti magából a 'rohadt narancsot', Orbán pedig menekül, és Európa helyett Oroszországot választja”. Gyöngyösi Márton független EP-képviselő (Jobbik) úgy értelmezte a kialakult helyzetet, hogy „Orbán újabb lépést tett afelé, hogy kiléptesse Magyarországot az EU-ból”. Szerinte „a mai nap Orbán Viktor gigantikus bukásának napja”, ezután „szélsőséges, Európa-ellenes barátaihoz és keleti diktátor cimboráihoz fordul majd”.

Orbán Viktor másnap a saját közösségi oldalán ezt írta: „Kilépésünk új perspektívát nyit az európai politikában is. Köztudott, hogy mi, magyarok a folyamatosan hátráló és a politikai értékeit a süllyedő léghajóból kidobáló

EPP-t újra Európa vezető szellemi és politikai erejévé akartuk tenni. Nagy, erős, demokratikus jobboldallá, amely a centripártokat, a konzervatív és tradicionális kereszténydemokrata pártokat és szavazóikat is képes egy nagy közös politikai otthonba összegyűjteni. Ez a lehetőség a tegnapi napon elveszett. Az EPP végleg az európai baloldal csatlománnyá vált.”

Március 4. Gulyás Gergely miniszter bejelentette: a romló járványadatok miatt az óvodákat és az általános iskolákat április 7-ig, az üzleteket március 8-tól március 22-ig bezárják. Ez utóbbi alól kivétel az élelmiszerbolt, a patika, a drogéria, a bank és a benzinkút. Ugyanekkor minden szolgáltatás szünetel, kivéve a magánegészségügyet. Az edzőtermet két hétre be kell zárni, az igazolt sportolók meccsei és edzései zárt kapuk mögött tarthatók csak meg. A parkok, arborétumok nyitva lehetnek, a szabadtéri sporttevékenység másfél méteres távolságtartással lehetséges. A maszkhasználat szabadtéren mindenhol kötelező. Szigorítják a határátlépést a személyforgalomban. A már létező, szállodákra és vendéglátóiparra vonatkozó bértámogatást és adókedvezményeket kiterjesztik mindazokra a szektorokra, amelyeknek be kell zárniuk. Az ellenzék szerint hetekkel elkésett ez az egyébként helyes lépés, és ez életek százaiba került, de Karácsony Gergely főpolgármester méltatta a kormányt.

Március 5. „Nem volt más választásunk. Ezek járványügyi szakkérdések, hogy milyen tendenciák vannak. A szakemberek egyértelműen fogalmaztak, tragédia lesz, ha nem lépünk. A kormány meghallgatta a szakemberek okfejtéseit” – mondta a miniszterelnök a szokásos péntek reggeli interjúban a Kossuth Rádióban. De a zárlat első napjára, március 8-ára kivételt tettek a virágüzletekkel, amelyek érdekképviselői kétségbeesetten jelezték: ezrével mennének tönkre, ha a nőnapra már beszerzett áru eladatlan marad, mert azon a napon több heti átlagos forgalmat szoktak lebonyolítani.

Csak mintegy 36 órával az előző napi bejelentés után, délután jelent meg a részleteket szabályozó kormányrendelet. A miniszterelnök jelentős támogatást ígért a kárt szenvedő kereskedőknek, szolgáltatóknak – ez volt az, amit egy éve hiányoltak az érintettek.

„*Nem ártott volna orvosokkal beszélgetniük legalább egy picit, de nem akarom őket bántani, mert nyilván mindenki annyit teljesít, amennyire képes, csak ne legyen rá büszke, ha keveset*” – mondta Dézsi Csaba András kardiológus, győri polgármester egy helyi rádióban az általa már többször bírált új egészségügyi törvényről az egyre nagyobb szerepet kapott Belügyminisztériumra utalva. Ez azért volt feltűnő, mert Dézsi FIDESZ-politikus, és a kormánypártban ritka volt az ilyen éles bírálat. Jenei Zoltán rendőrtábornoknak, a 2020 őszén kinevezett és a Pécsi Tudományegyetem kancellári tisztségét leszámítva az egészségüggyel korábban kapcsolatban nem állt országos kórházi főigazgatónak pedig ezt üzenté: „*Égbekiáltó baromság*”, amit mondott, hogy a távozások után akár még javulhat is az egészségügyi ellátás.

Felháborodást váltott ki a nagy propagandával beharangozott hétvégi (március 6-7-i) tömeges oltási akció kényszerű lemondása. 74 000 60 év alatti krónikus beteget értesítettek ki sms-ben, hogy megkapják az Astra Zeneca vakcinát, de egy részük már megkapta az oltást, másoknak a lakóhelyüktől 100-150 kilométerre lévő kórházban kellett volna megjeleniük. A miniszterelnök által „*némi technikai problémának*” nevezett kínos baki oka a felhasznált adatbázis hibája volt. Az érintettek kaptak egy bocsánatkérő sms-t azzal az értesítéssel, hogy az oltást a következő héten kapják meg, de felelőst nem nevezett meg a kormány. Orbán Viktor reggel egy hibabejelentő telefonszámot is ígért, de azt csak másfél nap múlva közölték, aztán pedig elérhetetlen volt. A kormány azt hangsúlyozta, hogy más oltóanyagokkal a hét végén is oltottak. Az ellenzék egységesen azt követelte, hogy az oltási programot bízzák a járványügyi szakemberekre, az orvosi kamarára és az önkormányzatokra, de ezt a kormány visszautasította. Egyébként rengeteg ellentmondásos szám keringett. A miniszterelnök például február 19-én azt mondta, hogy „*március elejére 1,2 millió ember kap oltást*”, Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára viszont március 1-én nagy eredményként közölte, hogy „*közel 700 000 honfitársunk már megkapta az oltást Magyarországon*”. Az egymilliót egy hét múlva érték el.

Március 7. „*Nem tudunk mást tenni, mint a fertőzési láncot megszakítani*” – jelentette ki másnap a Kossuth rádióban Müller Cecília országos tisztifőorvos. Úgy fogalmazott: a korábban bevezetett intézkedések már nem elegendőek, ezért volt szükség újakra. Drámaian megnőtt a fiatalabb betegek, sőt gyerekek aránya, ellentétben a 2020-as helyzettel, amikor a koronavírus elsősorban az idős és krónikus beteg embereket támadta. „*Heroikus küzdelmet folytatunk a járvánnyal. Főleg az új mutánsok miatt naponta egyre több fertőzöttet regisztrálnak, egyre többen kerülnek kórházba, lélegeztetőgépre is*” – mondta. Ez utóbbiaknak pedig a tapasztalat szerint jelentős része belehalt a fertőzésbe. Másnap első ízben 800 fölé, március 11-én már 900 fölé, március 14-én a kezelhetőség határán lévő 1000 fölé nőtt a géppel lélegeztetett betegek száma, ami azonban továbbra sem adott magyarázatot az egy évvel korábban kapkodva, rendkívül drágán és vegyes minőségben beszerzett **16 000** gépre, amelyek működtetésére biztosan nem lett volna elég orvos és szakápoló (legfeljebb kétezret lehetett működtetni a legszélsőségesebb esetben), és amelyek jelentős része egy év után is kicsomagolatlanul állt a raktárakban, illetve néhány tucatot a kormány elajándékozott rászoruló országoknak.

Március 8. Összeomlott a távoktatási informatikai rendszer az első ilyen tanítási napon. Az üzemeltető cég elismerte hibáját és bocsánatot kért, Maruzsa Zoltán, az EMMI oktatási államtitkára pedig megróttá az illetékeseket, hogy ilyesmi többet ne forduljon elő. Felelősségre vonás nem történt. Kritikus kommentátorok viszont felhívták a figyelmet: korábbi figyelmeztetések ellenére Palkovics László innovációs miniszter – akkor még felsőoktatási államtitkár – bizalmasaira bízták a fejlesztést, akik a használók bírálatait, tapasztalatait figyelmen kívül hagyták.

Március 11. A Miniszterelnökséget vezető miniszter újságírói kérdésre a kormányinfón elárulta, hogy az unióban még nem engedélyezett oltóanyagok közül a védettséghez szükséges két adag orosz vakcina (Szputnyik V) 17 euróba, míg a kínaiából (Sinopharm) ugyancsak két adag 63 euróba kerül. A kínai oltóanyag drágaságát nem kommentálta, miközben azzal oltották be a miniszterelnököt, a köztársasági elnököt és az országgyűlés elnökét (ezekről az eseményekről hivatalos közleményeket adtak ki), a miniszterelnök pedig látványosan a repülőtéren fogadott egy újabb szállítmányt – miközben az uniós hatóság által engedélyezett és a kínainál olcsóbb Moderna vakcina nekünk járó mennyiségének egy részét drágaságára hivatkozva nem vette át a kormány. A legnagyobb mennyiségben érkezett és felhasznált amerikai Pfizer vakcina szállítmányainak érkezéséről semmilyen hírt nem adtak ki, és ezeket nem fogadta semmilyen vezető. Vagyis miközben a kormány az ellenzéket vádolta azzal, hogy politikai kérdést csinál az emberéleteket mentő oltásból, ő maga mindent megtett annak demonstrálásáért, hogy az Európai Unió illetékes szerve által megvizsgált és jóváhagyott vakcinák mellett az ottani vizsgálaton még át nem esett anyagokat tartja jónak.

Magyarország Lengyelországhoz hasonlóan keresetet nyújtott be az Európai Bíróságon a jogállamisági mechanizmus ellen, amely az uniós költségvetési kifizetéseket jogállamisági feltételekhez köti. Varga Judit igazságügyi miniszter ezt a Facebook-oldalán úgy kommentálta, hogy *„sikerült megvédenünk a magyar érdekeket az uniós költségvetésben. Azonban azt, ami jogellenes, nem hagyhatjuk szó nélkül.”* Ugyanekkor az Európai Bizottság költségvetési és igazgatási ügyekért felelős biztosa az Európai Parlament brüsszeli plenáris ülésén kijelentette, hogy *„szükség esetén késedelem nélkül eljárást fog indítani a jogállamisági mechanizmus keretében, tisztességes, kiszámítható és arányos feltételek alapján.”* Johannes Hahn hozzátette: tisztességesen, részrehajlás nélkül kell elemezni a tagállami helyzetet, és be kell tartani az arányosság elvét. Szerinte történelmi jelentőségű a jogállamisági mechanizmus bevezetése, mert most először van olyan eszköz az EU kezében, amivel képes megvédeni költségvetését és pénzügyi érdekeit.

A kezdeti remény után mégsem kapta vissza frekvenciáját a Klubrádió, mert a Médiatanács eredménytelennek nyilvánította a Budapest 92,9 MHz frekvenciára kiírt pályázatot. A tenderen csak a Klubrádió indult, de a pályázatát több szempontból is érvénytelennek minősítették. A Médiatanács kifogásolta, hogy a nyilvános cégadatok szerint a törvénytörő gazdálkodás miatt bármikor kényszertörölési eljárás indítható a Klubrádió ellen, továbbá *„nem felelt meg a rádiózás alapvető követelményeinek, ellentmondásokat tartalmazott, melyek az eddigi bírósági döntések alapján nem mérlegelhető, objektív hibák, így egyetlen pályázat esetében sem fogadhatók el.”* Ezt egy sok éven át működött és korábban szinte kizárólag adminisztratív késések miatt elmarasztalt adóra mondták ki így, miközben éppen az előző napon jelentette ki Hidvéghi Balázs FIDESZ-képviselő az Európai Parlamentben, hogy *„alaptalan hisztériakeltés”* folyik a Klubrádió körül. → január 20., február 14.

„Rendkívül erőltetett, végtelenül aljas, gyáva” – így kommentálta a Médiatanács döntését Klubrádió elnöke, Arató András. Elmondta: *“Olyan áll benne a műsortervvel kapcsolatos problémákról, hogy ‘az ismétlésnél nincs kibontva a beltartalom’. Tehát a Reggeli Gyors ismétléskor nincs úgy kibontva, mint eredendően, tehát a megismételt műsort ugyanolyan részletességgel kellett volna bemutatni.”* A gazdasági kifogás a Klubrádió Zrt. negatív vagyontárgyát érintette. *„Nem szerepel feltételként, hogy pozitívnak kell lennie, de mi bemutatjuk, hogyan válik egy éven belül pozitívvá, miközben pontosan úgy fog gazdálkodni, mint az ezt megelőző húsz évben. Egy húsz éve működő rádiónál azt mondani, hogy az eddigi üzleti terve nem reális, na az tényleg nem reális.”*

Március 14. *„Ha nem rendeltük volna meg a keleti vakcinákat, akkor nagy bajban lennénk”* – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Arról nem szólt és kérdést se kapott, hogy az EU bejelentése szerint csak az unióban engedélyezett vakcinával történt oltást fogadják majd el az utazásokhoz, vagyis több millió magyar állampolgárt fenyegetett a veszély, hogy nem utazhat EU-tagországba, mert a kínai – és ha a folyamatban lévő vizsgálat során nem kapja meg a jóváhagyást, akkor az orosz – vakcinával oltották.

Március 15. Az Országgház előtti zászlófelvonáson kívül semmilyen rendezvényt nem tartottak a nemzeti ünnepen a súlyos járványhelyzet miatt.

Március 18. A kormányülésen megállapították, hogy a harmadik hullám csúcsához vagyunk közel; nagyon rosszak a számok – közölte Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón. Több mint 10 000-en voltak kórházban, 1170-en lélegeztetőgépen. További 1700, lélegeztetőgéppel felszerelt kórházi ágy áll készen, és több mint 11 000 szabad kórházi ágy is van, mondta a miniszter, de arról nem szólt, hogy a szakképzett személyzet nem elegendő. Általánosságban jelentette ki: hazugság, hogy kapacitásprobléma lenne az egészségügyben, vagy rangsorolni kellene a betegek közt. Pedig több orvos erről számolt be a napokban. Az oltásoknak folytatódniuk kell, az oltásszámokat tekintve pedig az európai élvonalban vagyunk – hangsúlyozta, bár az oltások számát tekintve egyetlen miniszterelnöki ígéret sem teljesült.

A FIDESZ az európai parlamenti frakció után → március 3. magából az Európai Néppártból is kilépett, amelynek még 2000-ben, EU-belépésünk előtt lett tagja, miután távozott a Liberális Internacionáléból, de 2019 márciusa óta felfüggesztette tagságát. A levelet nem a pártelnök-miniszterelnök írta alá (ellentétben a frakcióból kilépést bejelentő írással), hanem egy olvashatatlan aláírású pártalkalmazott, és Novák Katalin alelnök, tárca nélküli miniszter tette közzé a Twitteren. A Facebook-on hozzátette: *„Az elmúlt években kiderült, hogy a legtöbb kérdésben az Európai Néppárt már baloldali értékeket képvisel, amivel mi nem tudunk azonosulni. ... A FIDESZ az európai demokratikus jobboldalhoz tartozik, amelynek újjáépítése szükségessé vált”*. Ezzel szemben Donald Tusk, a Néppárt elnöke arról írt Twitterén, hogy *„a FIDESZ elhagyta a kereszténydemokráciát. De valójában már évekkel ezelőtt hátrahagyta azt.”* Ezután kommentátorok kiderítették, hogy a FIDESZ alapszabálya szerint a párt a Néppárt tagja, EP-képviselői pedig a frakciói, vagyis mind a frakcióból, mind a pártból való kilépést egy pártkongresszusnak, de minimum a választmánynak kellett volna jóváhagynia, a pártelnöknek erre nem volt joga. A két kilépővel nem utalt rá, hogy ez bármilyen párttestület döntése alapján történt volna.

Március 19. A most hatályban lévő korlátozó intézkedések március 22-étől számítva még legalább egy hétig biztosan fennmaradnak – jelentette be Orbán Viktor a Kossuth Rádió reggeli műsorában. A miniszterelnök felhívta a figyelmet, hogy a koronavírus-járvány harmadik hullámában vagyunk, és a drámai adatok ismeretében a szakemberek egyelőre nem látnak lehetőséget az enyhítésre.

Azt is a kormányfő jelentette be, hogy a beoltottak száma túllépte a másfél milliót. Igaz, február 4-én az Országos Kórházi Főigazgatóság azt írta, hogy a következő egyetlen hétvégén egymillió embert olthatnak be, maga Orbán pedig február 12-én azt mondta, hogy húsvétig – ez március 19-éhez képest 16 nap múlva volt – a több mint 3 millió regisztráltat mind be lehet oltani. A kormány és az ellenzék rengeteg követhetetlen, egymással ellentétes adattal bombázta a közvéleményt, miközben 200 fölé nőtt és lakosságarányosan az EU-ban a legnagyobbak közé került a napi halálesetek száma. Igaz, az „átoltottsági” adatban jól álltunk Európában.

Március 22. Bár minden hivatalos szerv azt állította, cáfolva a kórházakban küzdő orvosok és az ellenzéki politikusok állításait a végsőkig kimerült egészségügyi dolgozókról és a COVID-osztályok súlyos orvos- és ápolóhiányáról szóló kijelentéseit, hogy nincs munkaerőhiány, az Országos Kórházi Főigazgatóság hirdetésben váratlanul egészségügyi végzettségű vagy tanuló önkénteseket kezdett keresni éppen ezekre a helyekre. Közben a Magyar Orvosi Kamara olyan kétségbeesettnek tartotta a járványhelyzetet, különös tekintettel a géppel lélegeztetett súlyos esetek számának növekedésére, hogy azt kérte: lehetőleg mindenki maradjon otthon, hetenként legfeljebb egyszer vásároljon, és ne használja a tömegközlekedést. *„Elemi erővel tombol a járvány”* – mondta Müller Cecília országos tisztifőorvos a másnapi tájékoztatón, ami nem akadályozott meg egyes vírustagadó, oltás- és boltzárásellenes csoportokat a budapesti Hősök terén a tüntetésben, pedig a rendőrség súlyos pénzbüntetéseket szabott ki a szervezőkre.

Az országgyűlésben ellenzéki kezdeményezésre politikai vitát tartottak „A 2021-27 évi ciklus EU-s forrásainak felhasználásáról”, amelyet éles nézetkülönbségek jellemeztek. Az ellenzék követelte, hogy a kormány az EU szabályai szerint a társadalom egészével és az önkormányzatokkal egyeztetve készítse el a tervét a pénz elköltésére, de a kormány erre kevés hajlandóságot mutatott.

Március 26. Orbán Viktor a Kossuth rádióban azt mondta: a vakcinák beszerzését a nyugati világ átengedte Brüsszelnek. „Elrontottuk, rosszul döntöttünk, azt kellett volna mondani, hogy mindenki maga intézze a beszerzéseket, mondhattuk volna, hogy nem, de az volt a közbölcsesség, hogy együtt talán sikerülni fog.” Azt nem mondta el, hogy miért lett volna jobb, ha az angol és amerikai gyártóknál 27 EU-tagállam tülekszik, egymással versengve. Voltak késések, de a Pfizer, a Moderna és az Astra Zeneca vakcinájából heteken át sokkal több érkezett az EU által kötött keretszerződés alapján a tagállamok, így Magyarország által egyénileg megvásárolt mennyiségből. Csak éppen nem miniszter fogadta a repülőgépeket. Késés az orosz szállítmányoknál is előfordult, de ezt a kormány nem róta fel „Moszkvának”, ahogy „Brüsszelnek”. Közben újabb rekordot ért el az előző napi halottak száma – 275 beteg vesztette életét –, a lélegeztetőgépen kezelték száma, 1467 fő pedig közelített az egészségügy teljesítőképességének határához. „Nincs kétségem afelől, hogy Magyarországon szabad nyarunk lesz” – biztatta a hallgatókat a miniszterelnök az oltások hatásával.

Közben a kormány váratlanul elrendelte a pedagógusok beoltását még az iskolák újrainyitása előtt, amitől addig mereven elzárkózott. A szakszervezetek a tragikus halálesetekre hivatkozva követelték az oltást.

Változtatásra akkor lesz lehetőség, ha a beoltottak száma átlépi a két és fél millió főt. Ez a jelenlegi számítások szerint húsvét (április 4.-5.) után néhány nappal következhet be – közölte Gulyás Gergely miniszter, és akkorra a járványügyi korlátozások következő enyhítését jelentette be: a kijárási tilalom este nyolc óra helyett tíz órától kezdődik, és hajnali ötig tart majd, az üzletek hajnali öt órától fél tízig lehetnek nyitva, de tíz négyzetméterenként csak egy vásárló tartózkodhat bent, a szolgáltatások terén a március 8. előtti szabályok lesznek újra érvényesek. Minderről másnap kormányrendelet jelent meg, valóban azzal a jogalkotásban szokatlan megfogalmazással, hogy „a kettőmillió-ötszázezredik COVID-19 elleni oltóanyaggal történő védőoltás első dózisa beadásának napját követő napon lép hatályba”. Az iskolák nyitását április 19-étől rendelték el már ekkor, 23 nappal előbb. → április 6.

Március 29. „Rendkívül leterheltek az intenzív osztályok” – mondta Müller Cecilia országos tisztifőorvos. Orvosok sora panasolta: idősebb betegeknek néhol már nem jut lélegeztetőgép, mert egyre több fiatal kerül be egyre súlyosabb állapotban. „Meg se rendültünk” – nyilatkozta ezzel szemben felettesük, Kásler Miklós miniszter, aki szerint zavartalanul működött az egészségügy. A Jenei Zoltán rendőrtábornok által vezetett Országos Kórházi Főigazgatóság sorra cáfolta a betegekért küzdő orvosok panaszait, sőt hazugsággal vádolta azt az ózdi kórházigazgatót, aki a saját kórháza állapotairól panaszkodott. A halottak száma a járvány kezdete óta 20 000 fölé nőtt.

Március 31. „A harmadik hullám sokkal agresszívabb. Amíg a fertőzések elszigeteltek voltak, addig a zárás segített. Most már tömeges a fertőzés. A korlátozások ezeket már nem állítják meg, csak lassítják. Egyetlen orvosság van, az oltás. Ezért most minden erőnket az oltásra kell fordítani.” – mondta a miniszterelnök a közszolgálati televízióban. Kimondatlanul arra a több tucat nem kormánypárti médium által aláírt levélre válaszolt, amely jobb és igazabb tájékoztatást és a valóság bemutatásának lehetőségét kérte, amikor ezt mondta, megsértve minden tisztességes újságírót: „Rémhírkeltéssel ne nehezítsük a munkájukat [az egészségügyi dolgozóké]: nem most van itt az ideje annak, hogy bemenjünk a kórházakba, és álhíreket, kamuvideókat készítsünk.” A pedagógusokat beoltják, mondta, de az iskolákat újra kell nyitni – ezzel azt a kérést söpörte le, hogy ha már késve mégiscsak oltják a tanárokat, akkor várják meg a második oltás után 3 héttel beálló teljes védettségüket. Ismét elmondta ezt is: „Ha nem vettünk volna kínai és orosz oltást, a mostani létszámnak csak a fele kapott volna oltóanyagot.” A partnercégekkel, az árral és a szerződésekkel

kapcsolatos kételyekről nem szólt. A perspektíváról – nem először – azt mondta: a győzelem kapujában állunk. *„Lesz még két-három nehéz hetünk, de a nyarunk szép, napos, vidám lesz. Készülünk arra, hogy újraindítva a közösségeket, visszakapjuk a derűs életünket – ez már csak karnyújtásnyira van. ... Bár az életünk nem lesz már teljesen olyan, mint korábban, de túl leszünk a járványon.”*

Április 1. *„Sok millió európai polgár maradt képviselő nélkül. Európai reneszánszt akarunk, azért fogunk dolgozni, hogy a kereszténydemokratáknak legyen képviselője és hangja Európában”* – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök Budapesten a Mateusz Morawiecki lengyel miniszterelnökkel és Matteo Salvini volt olasz belügyminiszterrel, az új Draghi-kormányban részt vevő Liga elnökével tartott tárgyalása után. Szerinte az Európai Parlament legnagyobb konzervatív pártcsaládja, az Európai Néppárt elköteleződött a baloldallal folytatott együttműködés mellett, ők viszont az atlantista elkötelezettségen túl kiállnak a szabadságért, a családért és a kereszténységért, nemet mondanak a cenzúrára, *„a brüsszeli birodalomra”*, az illegális migrációra és az antiszemitizmusra. Orbán ismét *„Magyarország hősiének”* nevezte a menekültekkel szembeni, a magyar kormányfőnek annyira tetsző eljárásai miatt hazájában bíróság elé állított Salvinit, aki azonban az előzetes várakozásokkal ellentétben kijelentette, hogy nem lesz közös pártcsoportjuk. A FIDESZ a Néppártot elhagyva egyelőre független volt az Európai Parlamentben, a lengyel Jog és Igazságosság (PiS) a brit konzervatívok távozása után meggyengült Európai Konzervatívok és Reformisták, az olasz Liga viszont a szélsőjobb Identitás és Demokrácia frakciójához tartozott. Bár az Orbánnal fenntartott jó viszony összekötötte őket, a lengyel kormánypárt gyanakodva figyelte az olasz párt erős orosz kötődéseit.

Április 2. Online kampányt indít a FIDESZ annak érdekében, hogy meggyőzzék az embereket, ne higgyenek az oltásellenes baloldalnak – közölte Hollik István kommunikációs igazgató. Mint mondta, azt akarják bemutatni, hogy mekkora felelőtlenség a baloldal oltásellenes politikája, mert az emberéletekbe kerül. *„Minden olyan emberélet a baloldal lelkén szárad, amelyről azért kellett lemondani, mert az illető hallgatott a baloldalra és nem vette föl a felajánlott vakcinát.”* Arról nem szólt, hogy általánosságban soha egyetlen baloldali párt vagy politikus sem ellenezte a vakcinákat, sőt biztattak a regisztrálásra és az oltásra, csak azt kifogásolták, hogy az EU által jóvá nem hagyott, nem kellően ellenőrzött és dokumentált orosz és kínai oltóanyagot használjanak. Az ellenzék szerint éppen a kormány csinált ebből politikát, felhasználva a helyzetet az EU elleni támadásokra, noha az ott engedélyezett vakcinákból hónapokon át jóval több érkezett, mint a később indult keleti szállítások révén. Az ellenzéki összefogás pártjai (Jobbik, DK, LMP, Momentum, MSZP, Párbeszéd) az általuk létrehozott Covid 2021 Vizsgálóbizottság ülése után közölték: *„Egyértelmű megerősítést nyert, hogy a mai napig nincs megfelelő tesztelés, kontaktuskutatás, és sokan pont az oltópontokon kialakult tömegben fertőződnek meg, így a kormánynak 'köszönhetően' lényegében továbbra is a vírus diktálja a tempót. Ezt a hatalmas terhet láthatóan alig bírja az ország. ... Teljesen világossá vált, hogy hiba volt a járvány közepén 5500 egészségügyi dolgozót elüldözni a hazai egészségügyi rendszerből, mert ez negatívan érintette az egészségügyi ellátásokat és a kórházi gyógyítást is.”*

Nagypéntek alkalmából megszólalt Áder János köztársasági elnök is. Azt mondta: erkölcsstelen, embertelen, elfogadhatatlan politikai hasznot remélni a járványhelyzetben. *„Nem az öncélú politikai játékok, a politikai haszonlesés és az alpári beszólásokban való versengés ideje a mostani.”* Az államfő a politikai közszerelőket arra kérte, hogy *„aki nem tud segíteni, legalább ne ártson”*.

Április 6. A miniszterelnök közzétette, hogy a beoltottak száma túllépte a 2,5 milliót, ezért másnaptól megkezdődött a járványügyi korlátozások feloldása. → március 26. Az orvosszakértők többsége, ideértve az Orvosi Kamarát, ezt a számot nem tartotta elegendőnek, 1,5 millióan ugyanis még csak az első oltást kapták meg, azt is néhány napja, tehát nem még voltak védettek, sőt akik túl voltak a második oltáson, azoknál sem telt el a védettség kialakulásához szükséges idő. A kormány

azonban ragaszkodott az egyszer meghatározott számhoz. Közben ugyanezen a napon kiemelkedően sok, 311 ember halt meg koronavírusban, így összesen 22 409 áldozata volt már a járványnak Magyarországon.

Április 9. Csak írásbeli érettségik lesznek, mint 2020-ban, és a középiskolákat csak ezután, május 10-től nyitják meg – közölte a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Ezzel azonban nem a pedagógus szakszervezetek és egyes diákszervezetek követelésének tettek részben eleget, mert a védettséget az oltás után még el nem ért általános iskolai tanárok sem voltak más helyzetben, mint a középiskolaiak. Csak arról volt szó, hogy ebben az iskolatípusban az érettségi előtti rövid időre nem látták értelmét a nyitásnak. A többi iskolában a tiltakozások ellenére maradt az április 19-i nyitás. (Erről Oroszi Beatrix orvos, az Innovációs és Technológiai Minisztériumnak egy éve tanácsokat adó járvány matematikai modellező és epidemiológiai projektje epidemiológiai alprojektjének vezetője április 12-én megjelent interjújában a Népszavának azt mondta: „Amíg valamennyi pedagógus meg nem kapta a második oltását, és azt követően nem telik el még további két hét, a tanároknak, illetve az iskolába járó diákoknak maszkot kellene viselni, és távolságot kellene tartani.” Hogy ez, főleg az utóbbi elem a gyakorlatban kivitelezhető-e az adott méretű osztálytermekben és a szünetekben a folyosókon, arról nem esett szó.)

Orbán Viktor azt is elmondta, hogy a 65 évnél idősebbek több mint 90%-át már beoltották. Valójában csak a regisztrált idősekről volt szó. Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem Széchenyi-díjjal frissen kinevezett rektora kijelentette: „ahhoz, hogy a járvány tartósan alacsony számokat mutasson Magyarországon, nagyjából ötmillió állampolgárt kell beoltani”, vagyis kétszer annyit, amennyit a kormány a korlátozások részleges feloldásához elegendőnek tartott. A miniszterelnök egyébként hetek óta következetesen csak a beoltottak számáról és arányáról beszélt, amiben valóban az európai országok élére kerültünk, és nem az új fertőzöttek és főleg a halottak számáról, amely adatokban szintén.

Április 14. A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, a LIGA Szakszervezetek, a Munkástanácsok Országos Szövetsége és a Magyar Szakszervezeti Szövetség közös nyilatkozata szerint a gyerekekre is veszélyes az óvodák és az általános iskolák kinyitása, a pedagógusok négyötöde nem ért egyet a nyitással. A kormány szokatlan módon néhány óra múlva részben engedett a nyomásnak. A miniszterelnök bejelentette: 19-én csak az óvodák és az alsó tagozatok nyílnak meg (igaz, a szülők dönthettek úgy, hogy a gyerekük maradjon otthon), az általános iskolák felsősei a középiskolásokhoz hasonlóan május 10-étől mehetnek iskolába. „Csak fokozatosan és óvatosan haladhatunk” – hangsúlyozta.

Április 19. Vegyesen kezdődött az oktatás az általános iskolák alsó tagozatában. Volt, ahol az diákok nagy része megjelent, másutt alig valaki. A minisztérium hivatalos adatai szerint az óvodások 60, a kisiskolások 75%-a volt iskolában. A tanárok egy része is otthon maradt, mert még nem érte el a védettséget.

A FIDESZ delegációja csatlakozott az Európa Tanács parlamenti közgyűlésében az Európai Konzervatív Frakció és Demokratikus Szövetség nevű frakcióhoz – tájékoztatta az MTI-t Németh Zsolt, az országgyűlés külügyi bizottságának elnöke. Ez egy szélsőjobb oldali csoportot jelentett, benne a lengyel Jog és Igazságosság párt és a Matteo Salvini vezette olasz Liga mellett az Alternatíva Németországért, a belga Flamand Érdek és az osztrák Szabadságpárt tagjaival. Németh Zsolt szerint ez „fontos lépést jelent az európai jobboldalon belüli együttműködés kialakításának irányába az Európa Tanács fórumán belül”.

Április 23. Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban ismertette a beoltottak számát: 3 508 846. Ez azt jelentette, hogy a teraszok is kinyithattak. A kijárási tilalom csak 11 órakor kezdődött. A következő heti terv: 4 millió beoltottnál megnyitják a szolgáltatások széles körét azoknak, akiknek van védettségi igazolványuk. Vagyis megnyitják a szolgáltatások körét azoknak, akiknek van védettségi igazolványuk, látogathatók lesznek a színházak, táncos, zenés helyszínek,

mozik, edzőtermek, kalandparkok, könyvtárak, sportesemények. Kinyithatnak a szállodák és az éttermek belső része is elérhetővé válik azok számára, akik rendelkeznek védettségi igazolvánnyal. *„Ez úgy hangzik, mint egy normális élet”* – fogalmazott a kormányfő. A halottak számából nem kell politikai vitát csinálni – fogalmazott a miniszterelnök, és hozzátette, több méltósággal is lehetne ezeket a politikai vitákat kezelni. *„Az emberek meghalnak, és együtt kell érezni a hozzátartozókkal.”* Magyarország *„tartható pozícióban van”* a halálozások tekintetében. Ezzel azokra – a Kossuth rádióban soha nem idézett – bírálatokra válaszolt, amelyek szerint 2020 őszén azt mondta: számára az a mérce, hogy hányan halnak meg. Majd amikor a halálesetek száma drasztikusan megnőtt – összesen egy városnyi, csaknem 30 000 ember vesztette életét, Magyarország az élre került a lakosság számához képest a bekövetkezett halálesetek számában –, akkor tért át hirtelen arra, hogy a beoltottak száma a lényeg. Pedig a szakértők továbbra is óvtak a színházak és sportlétesítmények megnyitásától, és aggódva figyelték a megnyitott teraszokon egymáshoz közel – időnként maszk nélkül – üldögélő tömegeket.

Április 26. A 4 millió első oltási dózis beadásától függővé téve újabb szabályokat lazított a kormány: a kijárási tilalom kezdete este 11 órától éjfélre módosult, az üzletekben este 11 óráig lehetett vásárolni, a védettségi igazolványok birtokosainak (noha ez a kártya csak az első oltás beadását igazolta, nem a teljes védettséget) megnyíltak a szállodák, valamint az állatkertek, a múzeumok, a színházak, a mozik és a könyvtárak, és este 11 óráig a vendéglátóhelyek belső terei. A védetteknek és a felügyeletük alatt álló kiskorúaknak nem kellett maszkot viselniük a sport- és kulturális rendezvényeken. Ugyanakkor közterületen, tömegközlekedési eszközökön, boltokban – ahol nem csak beoltott vagy a fertőzésen átesett személyek tartózkodhatnak – továbbra is kötelező maradt a maszkhasználat, továbbá kerülendő volt a csoportosulás és a gyülekezés. Közben Bucsi László székesfehérvári kórházigazgató azt mondta: hiába kérte az országos kórház-főigazgató és a minisztérium, hogy a kórházigazgatók ne beszéljenek konkrét számokról, ő ezt mégis megteszi. *„100-ból 84 gépi lélegeztetett meghal, és a magyar krematóriumok három műszakban dolgoznak, annyi a halott, amire még soha nem volt példa. ... Ha a vírus visszatér majd, akkor a negyedik hullám elviszi a fél országot.* – mondta, hangsúlyozva, hogy csak oltással lehet megállítani a vírust, ezért azt kérte, hogy mindegy, milyen vakcinával, de oltassák be magukat az emberek.

Április 27. Az országgyűlés e napon és a következőn összesen 32 törvényt fogadott el. Ezek közül a legfontosabb *„a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról”* szöveget, megteremtve a csak minősített többséggel megváltoztatható, végleges jogi alapját annak, hogy számos ilyen alapítványba vigyenek ki összesen több ezer milliárd forintnyi közvagyonot úgy, hogy a későbbi kormányok ne vagy nagyon nehezen tudjanak beavatkozni. Ezeket a kormány egyik tagja alapítja, de utána *„az alapítói jogok teljességét”* visszavonhatatlanul át kell adnia az általa kinevezett kuratóriumnak. A testület attól kezdve mindentől független, új tagot maga vehet fel. A már kinevezett egyetemi és egyéb alapítványi kuratóriumokban – néhány politikailag független tudóson kívül – szinte kizárólag aktív kormánypárti politikusok és kormányközeli közéleti szereplők kaptak helyet, az egyetlen kivétel az ellenzékhez sorolható független miskolci polgármester volt, akit FIDESZ-es elődjének halála után meghívtak a Miskolci Egyetem alapítványi vezető testületébe. (Orbán Viktor erről április 30-án a Kossuth rádióban: az egyetemi kuratóriumokba kifejezetten a nemzeti szempont alapján tesznek embereket. *„Én nem tudok jó szívvel javasolni senkit sem egy ilyen kuratóriumba, aki egyébként egy internacionalista-globalista szemléletű ember. Mert akkor az egyetemeket is ilyen irányba vinnék el.”*) Ezeket a FIDESZ-kormány által kinevezett és leválthatatlan vezetőkkel működő, részben állami vagyonnal ellátott, részben továbbra is a költségvetésből fenntartott alapítványokat nevezte az egyik törvényjavaslat indoklása úgy, hogy *„a mindenkor kormányzattól független magánjogi szereplők”*. Az ellenzék pedig azt mondta róluk, hogy a FIDESZ a bukása utáni időszakra biztosította be magát: a következő kormány egy sor területen tehetetlen lesz.

Az új alapítványok közül 11 egyetemnek fenntartását vette át. Ezek a Szegedi Tudományegyetem, a Magyar Táncművészeti Egyetem, a Dunaújvárosi Egyetem, a Budapesti Gazdasági Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Testnevelési Egyetem, a Semmelweis Egyetem, az Óbudai Egyetem, a Nyíregyházi Egyetem és a Debreceni Egyetem, amelynek alapítványát „*Gróf Tisza Istvánról*” nevezték el annak ellenére, hogy a változatlanul hatályos 1947. évi IV. törvény megtiltotta az arisztokrata címek használatát. (Igaz, a rendszerváltozás óta gyakorivá vált megszegésének nincs szankciója.) Az egri Eszterházy Károly Egyetem Sárospataki Comenius Campusát (az egykori tanítóképző utódját) Tokaj-Hegyalja Egyetem néven önállósították, magát az egri egyetemet pedig átadták a katolikus egyháznak. Így végül a korábban átalakított intézményekkel együtt a magyar felsőoktatás nagy része „*magánegyetemmé*” nyilvánítva kikerült a végrehajtó hatalom hatásköréből. Az eleve külön kezelt Nemzeti Közszolgálati Egyetemen kívül csak az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (Műegyetem), a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (Zeneakadémia) és a Magyar Képzőművészeti Egyetem maradt állami.

Az új alapítványi kategóriába a már működőkkel együtt összesen 33 darab tartozott. Az egyetemeken kívül illet hoztak létre a Budapestre költözött Pázmány Péter Katolikus Egyetem piliscsabai épületeinek hasznosítására „*nemzeti tudáspark*” formájában, egy sor kulturális intézmény és a Mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok működtetésére. Döntöttek a MOL – Új Európa Alapítvány létrehozásáról, amely átveszi az olajtársaság társadalmi szerepvállalással kapcsolatos feladatait. Ennek az állam átadta utolsó 5% részvénytulajdonát, maga a MOL pedig 7% saját részvényéből szintén 5%-ot. Ez azt jelentette, hogy az állam végleg lemondott a legnagyobb magyar iparvállalat közvetlen befolyásolásának lehetőségéről, ugyanakkor a Budapesti Corvinus Egyetemet és a magánkezdeményezésű tehetséggondozóból az állam beszállása révén szintén közérdekű vagyonkezelővé alakított Matthias Corvinus Collegiumot működtető, kifejezetten FIDESZ-es politikusok és üzletemberek által irányított, 10-10% állami MOL-részvénnyel ellátott alapítványok az új alapítvánnyal együtt, politikailag összehangolt 30%-os részvényesi szavazásokkal teljesen hatalmukban tarthatják a MOL-t, akármilyen kormányt választanak a polgárok. Hubay György FIDESZ-képviselő magyarázata egy Facebook-bejegyzésben: „*Sok esetben a FIDESZ – KDNP kormány által visszaszerzett nemzeti vagyon egy részét az alapítványi gazdálkodásba adtuk, hogy már soha ne lehessen idegeneké.*”

Döntöttek a képviselők a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának létrehozásáról, amely különböző kormányzati feladatait átvéve felügyelheti a szerencsejátékokat, a bírósági végrehajtók és a felszámolók működését, a dohánykereskedelmet és a koncessziós ügyeket. E függetlennek nevezett hatóság elnökét, akit a miniszterelnök nevez ki 9 évre – tehát több mint két kormányzati ciklusra – és csak különleges esetekben váltható le, rendeletalkotási joggal ruházták fel. Az ellenzéki bírálatok szerint ez is azt szolgálta, hogy egy következő, más politikát követő kormányt meg lehessen bénítani. A hatóság élére Orbán Viktor október 1-től egyik bizalmasát, Biró Marcellt, a Miniszterelnöki Kormányiroda addigi közigazgatási államtitkárát nevezte ki.

Április 28. Az országgyűlés elfogadta azt a törvényt, amely a 25 évnél fiatalabbakat 2022-től mentesítette a személyi jövedelemadó fizetése alól.

A képviselők elkezdtek tárgyalni azt a törvényjavaslatot, amely az Európai Unió Bírósága ítéletének kívánt eleget tenni a CEU ügyében. Miután a bíróság az EU jogával ellentétesnek tartotta a világhírű intézményt elüldöző jogszabályt, a kormány most törölni javasolta azt az önkényes, kizárólag a CEU ellen kitalált követelményt, hogy a Magyarországon működő egyetemnek saját országában is működnie kell. (A CEU-t az amerikai oktatási hatóságok akkreditálták és ellenőrizték, ezért adhatott ki amerikai diplomát, de az USA-ban nem folyt oktatás.) Az azonban benne maradt a tervezetben, hogy kormányközi megállapodásra van szükség, miközben amikor a CEU igyekezett megfelelni az új feltételnek és megállapodott egy New York-i főiskolával az együttműködésről, a

magyar kormány nem volt hajlandó ezt elismerni, és nem írta alá a szerződést az illetékes New York állammal. Ezért nem volt meglepő, hogy az egyetem már április 20-án, a törvényjavaslat benyújtásakor közölte: marad Bécsben, ahová kénytelen volt átköltözni, és „*ahol tisztelik az akadémiai szabadság alapvető értékeit*”. „*Úgy véljük, hogy a magyar kormánynak nem áll szándékában olyan feltételeket teremteni, amelyek között a CEU-hoz hasonló nemzetközi intézmények szabadon működhetnének. Az új tervezet értelmében továbbra is politikai döntés kérdése, hogy milyen külföldi egyetemek működhetnek Magyarországon, és a döntést bizonyára a legmagasabb szinteken hozzák majd meg*”. A CEU hangsúlyozta: a kutatási és egyéb, oktatást nem jelentő tevékenységeikkel továbbra is jelen lesznek Budapesten, a várost soha nem hagyják el, de nem teszik ki magukat újra „*egyetlen ember és rezsimje politikai szeszélyeinek*”. → május 18.

A felsőoktatásért is felelős Palkovics László miniszter ugyanakkor közölte: április 26-án aláírták az együttműködési megállapodást a sanghaji Fudan Egyetemmel. Az erről szóló minisztériumi előterjesztés szerint a kormány által 540 milliárdosra becsült építkezés jelentős részben kínai alapanyagokból, kínai munkával, nagyrészt kínai hitelből valósulna meg, amit Magyarország fizetne, „*a kivitelezés kizárólagosan kínai projektként valósítható meg*”. Arra az ellenzéki bírálatra, hogy az egyetem alapszabályába nemrég az oktatás és kutatás szabadsága helyett a Kínai Kommunista Párt politikájának megvalósítását írták be alapvető célként, a hazai ellenfeleit múltjuk vagy vélt nézeteik miatt gyakran kommunistának minősítő – és ezt nem dicséretnek szánó – kormány képviselője közölte: ez minden kínai egyetem chartájában benne van, lényegtelen – „*a Fudan Egyetem nem azért a 34. legjobb a világon, mert ez van a chartájában, hanem mert világszínvonalú képzést nyújt*”. A miniszter szerint magánegyetemként lesz bejegyezve, és magyar, európai diplomát ad ki. Lesz gazdálkodástudományi, műszaki képzés és orvostudományi képzés. Összesen 520 000 négyzetméteren működik majd az egyetem, 7-8000 hallgatója és ötszáz oktatója lesz. Az oktatás alapvetően angol nyelven zajlik majd, de lesz kínai és magyar képzés is. Tandíjas lesz a képzés, de a kiemelkedően tanuló diákok tanulását különböző – kínai, magyar, vállalati, egyetemi – ösztöndíjakkal támogatják majd. Közben vita zajlott a terület résztulajdonosaival, a fővárossal és a IX. kerülettel a helyszínről, mert az önkormányzatok hevesen elleneztek, hogy a kínai egyetemet részben a tervezett Budapesti Diákváros helyén építsék fel. A kormány szerint nem volt ütközés a tervekben. → május 17.

Április 29. Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón bejelentette, hogy másnap elérhetjük a négyemillió oltottat (ez 30-án délután be is következett), és ezután életbe lépnek a védettségi igazolványhoz kötött enyhítő intézkedések: a kijárási tilalom kezdete este 11 órától éjfélre módosul, az üzletekben este 11 óráig lehet vásárolni, a védetteknek (akik igazolvánnyal rendelkeznek) este 11 óráig megnyílnak a vendéglátóhelyek belső terei is, a védettek szállodákba is mehetnek, és a gyerekeket is magukkal vihetik. A 2020 novemberében bezárt szabadidős létesítményeket (állatkertek, vadasparkok, múzeumok, színházak, mozik, könyvtárak) védettségi igazolvánnyal újra lehet látogatni. A védettek és a felügyeletük alatt álló kiskorúak este 11 óráig a sportrendezvényeket is látogathatják. A védetteknek és a felügyeletük alatt álló kiskorúaknak nem kell maszkot viselniük a sport- és kulturális rendezvényeken. Sok orvos, járványügyi szakértő továbbra is elszórtan tartotta a nyitást, figyelemmel arra is, hogy a fontos jogokat adó igazolványon csak az első oltás időpontja szerepelt, nem derült ki belőle, hogy birtokosa egyáltalán megkapta-e a másodikat, pedig a védettség csak a második után két héttel áll be.

Május 2. Dobrev Klára EP-képviselő, a pártelnök felesége a DK miniszterelnök-jelöltje – jelentette be a DK a meglepetést ki nem váltó hírt. Korábban már bejelentette indulását az előválasztáson Jakab Péter, a Jobbik elnöke, Fekete-Győr András, a Momentum elnöke, Márki-Zay Péter hódmezővásárhelyi polgármester, a Mindenki Magyarországa Mozgalom elnöke, illetve Pálinkás József atomfizikus akadémikus, volt MTA-elnök, az 1998-2002 közti FIDESZ-MDF-FKGP-kormány volt oktatási minisztere, a nemrég alakult Új Világ Néppárt elnöke is. Az MSZP, a Párbeszéd és az LMP pedig arra várt, hogy Karácsony Gergely főpolgármester döntsön az indulásáról. Hollik István, a FIDESZ kommunikációs igazgatója rögtön megismételte a

kormánypárti sajtó hetek óta olvasható véleményét, hogy az előválasztás színjáték, mert az egész ellenzék Gyurcsány Ferenc DK-elnök mozgatja, és ő a feleségét akarja össz-ellenzéki miniszterelnök-jelöltnek. Politikai elemzők pedig arra hívták fel a figyelmet, hogy mivel Gyurcsány Ferencnek nagyon elszántak mind a támogatói, mind az ellenfelei, és ő ellene irányul majd a kampányban a kormánypártok és propagandájuk fő csapása, Dobrev Klára személyes kvalitásaitól függetlenül maga is megosztó személyiség lesz, és ha az előválasztás szavazatai révén valóban ő lesz a jelölt, az nem segít abban, hogy a FIDESZ-kormányzással egyet nem értő, de nem baloldali szavazókat az ellenzék mellé állítsák. Afelől is sokan kifejezték kételyeiket, látva az önkormányzatokban az együttműködés döccenőit és a választókerületi előválasztások folyamatban lévő jelöltállításai során látható sűrűlódásokat, hogy az előválasztáson győztes miniszterelnök-jelöltet a lemaradó, igen ambíciózus politikusok valóban támogatják-e majd.

Május 6. A főváros és kerületei egy fillért sem kapnak vissza az elvont iparüzési adóbevétel pótlására, mert a kormány szerint vannak tartalékaik – derült ki. Karácsony Gergely főpolgármester felháborodva fogadta ezt. Más nagyvárosok is több esetben attól függően kaptak több vagy kevesebb támogatást, hogy kormánypárti-e a polgármester.

Május 11. Magyarország jelezte, hogy az 5800 milliárd forintos uniós helyreállítási alap 3300 milliárdos hitelrészéről egyelőre lemond (ezt 2023-ig még igénybe lehet venni), csak a vissza nem térítendő összeget veszi igénybe. A miniszterelnök ezt azzal indokolta, hogy el akarják kerülni a további eladósodást, amire az ellenzék azt válaszolta, hogy az uniós közös hitel feltételei sokkal kedvezőbbek, mint a Paks-2.-re felvett orosz és a Budapest-Belgrád vasútra, valamint a Fudan Egyetemre igénybe vett kínai hiteléi. Néhány nap múlva kiderült: a kisebb igényelt összeg miútt kimaradt a programból az egyetemek megújítására szánt összeg – meg nem erősített hírek szerint az Európai Bizottság kifogásolta, hogy ez jórészt az alapítványokba kiszervezett és ezáltal magánegyetemnek nevezett intézményeknek jutna –, és jelentősen csökkent az egészségügyre jutó rész.

Meglepően nagy ellenállás fogadta az ellenzék mellett a FIDESZ-en belül is Böröcz László FIDESZ-képviselő törvényjavaslatát, amely szerint az önkormányzati bérlakások bérlői igen kedvező feltételek mellett megvásárolhatnák a lakásukat. Kovács Péter XVI. kerületi kormánypárti polgármester például nyílt levélben „*marhaságnak*” és „*mérhetetlenül igazságtalannak*” nevezte az ötletet, de szót emelt ellene olyan tekintélyes FIDESZ-es nagyvárosi vezető, mint a debreceni Papp László, a győri Dézsy Csaba András és a székesfehérvári Cser-Palkovics András is. A polgármesterek egybehangzóan azt mondták: egyrészt sok gazdag ember jutna fillerekért igazságtalanul ajándékhoz, másrészt sok szegényt kihasználna a lakásmafia, amely megszerezne a lakóktól az általuk kölcsönből megvett lakást. Ezzel megszűnne az önkormányzati lakásgazdálkodás, nem lehetne segíteni a rászorulókon, miközben néhány város és kerület tudatosan, sok pénzért építette ki a bérlakásállományát. Országosan összesen 1000 milliárd forint közvagyon sorsáról volt szó. Május 26-án, a javaslat országgyűlési vitája előtt váratlan bejelentés érkezett: a kormány csak a világörökségi területekre (ezek közül a budai Vár műemléklakásai körül robbant ki az eredeti vita) vonatkozóan támogatja a törvényjavaslatot, nem az egész országra. Ez azért volt meglepő, mert egy kormánypárti képviselő aligha nyújt be ilyen egyéni indítványt a kormánnyal történt konzultáció nélkül, továbbá az, hogy a tervezetet rögtön az országgyűlés napirendjére tűzték, szintén elszántságra utalt. A változást a kormánypárti polgármesterek ellenkezése okozhatta. „*A kisebb lopás is lopás*” – mondta ezzel szemben Pikó András VIII. kerületi független polgármester, bár üdvözölte, hogy a kormány kihátrált a teljes javaslat mögül. → június 15., június 25., július 22., november 9.

Május 13. Elkezdték a 16-18 évesek koronavírus elleni oltását, de az érintetteknek csak kevesebb, mint a fele jelentkezett. Az új megbetegedések és a halálozások száma közben folyamatosan csökkent. „*Magyarország lesz az, amely legkorábban térhet vissza a normális*

élethez Európában, a tömegrendezvényeket azonban csak védettségi igazolvánnyal lehet látogatni majd” – közölte a miniszterelnök másnap a Kossuth rádióban.

Május 15. Bár sokáig azt mondta, hogy a 2019-es önkormányzati választáson kapott megbízását akarja teljesíteni, hosszú habozás után Karácsony Gergely budapesti főpolgármester is bejelentette, hogy indul a miniszterelnök-jelölti előválasztáson, amelyen sok felmérés a legesélyesebbnek tartotta. *„Egy életünk van és egy hazánk. Én igyekeztem az életem elmúlt bő tíz évét a hazám szolgálatába adni. Azon kellett gondolkoznom, hogy tudnék e ennél többet is adni ebben a szolgálatban. Azért hoztam meg ezt a döntést, mert úgy éreztem a hazám bajban van, és a legnagyobb baj talán az, hogy Magyarországot egyre kevésbé érezzük a közös hazánknak. Egyre kevésbé érezzük, hogy a hazánk egy és oszthatatlan. Én azt a célt szeretném szolgálni, hogy Magyarországot újra egyesítsük*” – indokolta döntését. A mostani kormányt Európa legmohóbb, leggátlástalanabb, legcinikusabb, legzöngyösebb kormányának nevezte. *„Kormányváltásnál több kell, újra kell építeni a köztársaságot, újra kell egyesíteni az országot.*” Bejelentette, hogy életre hívja a Kilencvenkilenc Mozgalmat, olyan nevekkel, mint Ángyán József, Kis János, Bod Péter Ákos, Ferge Zsuzsa, Alföldi Róbert, ifjabb Bibó István. Mint mondta, a mozgalom nem a pártok helyett, hanem azok mellett akarja szolgálni a változást, a közösséghez pedig bárki csatlakozhat. Pártja, a csekély támogatottságú Párbeszéd azt kérte tőle, hogy *„miniszterelnök-jelöltként széles körű társadalmi koalíciót létrehozva képviselje a párt programját, a zöld és szociális fordulat esélyét az ellenzéki előválasztáson*”. Az MSZP és az LMP azonnal támogatásáról biztosította. Másnap Gyurcsány Ferenc DK-elnök is, akinek felesége, Dobrev Klára Karácsony Gergely előválasztási ellenfele volt, jelezte, hogy Karácsony programja hasonló az övékéhez. A FIDESZ és sajtója a bejelentésre is számítva már napok óta minden korábbinál élesebben támadta Karácsonyt és alkalmatlanságát bizonygatta, egyebek közt azzal érvelve, hogy nem tud angolul. A Facebookon több millió forintot költött hirdetésre a kormánypárt. Hollik István, a FIDESZ kommunikációs igazgatója szerint *„elérkeztünk a Gyurcsány-show újabb állomásához, most Karácsony Gergely lép porondra. ... Karácsony Gergely már akkor letette a hűségesküt Gyurcsány Ferencnek, amikor a DK elnökének összes embere számára talált valamilyen kifizetőhelyet Budapest vezetésében. ... ennek a show-műsornak a végső győztese egész biztos Gyurcsány Ferenc lesz*”.

Május 17. Karácsony Gergely főpolgármester és Baranyi Krisztina IX. kerületi polgármester bejelentette: eredménytelenül tárgyaltak a kormánnyal a Diákvárosról, amely – a kormány minden korábbi ígérete, illetve cáfolata ellenére – a benyújtott törvényjavaslat szerint az erre szánt dél-pesti területnek csak negyedét-ötödét kapná, míg a sokkal nagyobb délebbi részt, a legjobb Duna-parti telkeket, a volt Nagyvásártelepet a néhány hónappal azelőttig soha szóba nem került kínai Fudan Egyetemnek adnák. → április 28. Az illetékes miniszter és kormánybiztos, Palkovics László ezzel szemben azt mondta: *„a Diákváros és a Fudan Egyetem is megépül Budapesten, a projektben a fővárosi és a ferencvárosi önkormányzatnak együttműködést, valamint teljes transzparenciát ajánlott a kormánynak*”. Karácsony közölte: mivel a kormánynak oly fontos atlétikai világbajnokságot a főváros rendez, felmerülhet, hogy a kialakult helyzetben lemondja, bár *„nem szeretné, hogy ez bekövetkezzen*”.

Május 18. Az országgyűlés az őszi ülészak pontosan még nem ismert kezdőnapját követő 15. napig meghosszabbította a járványveszély-helyzetet, azzal, hogy a kormány előbb is megszüntetheti. Az ellenzék szerint ez egyebek közt a tüntetések megakadályozását célozta, miközben meccsre, lakodalomba, színházba már lehetett menni.

Két olyan törvényt is hoztak, amelyek látszólag az Európai Bíróság elmarasztaló ítéleteinek kívántak megfelelni. A már kényszerűen Bécsbe költözött Közép-Európai Egyetem helyzetén, mint ezt a CEU már a törvényjavaslat benyújtásakor közölte → április 28., nem segített annak az önkényes és indokolatlan feltételnek az eltörlése, hogy saját országában is tanítson az egyetem, mert a kormányközi megállapodás előírása megmaradt, az pedig addig is a magyar kormányon múlt,

hogy több más felsőoktatási intézmény esetével ellentétben éppen a Soros György által alapított CEU esetében nem volt hajlandó aláírni New York állammal a kész megállapodást.

Ugyancsak a luxembourgi bíróság ítélete alapján lényegében visszavonták a „külföldről támogatott szervezeteket” sokak szerint megbélyegző módon nyilvántartó törvényt, és törölték azt a listát, amelyre állatvédőktől a Vöröskeresztig többszáz szervezet kénytelen volt jelentkezni, bár az eredeti célpontnak szánt jogvédő szervezetek ezt megtagadták, és ez nem járt következményekkel. Bekerült viszont az átírt törvénybe, hogy a 20 millió forintnál nagyobb mérlegfőösszegű civil szervezeteket – ilyen mintegy 4000 van – az Állami Számvevőszéknek ellenőriznie kell. Ezt az ellenzék nem csak azért bírálta, mert a civilek zaklatására adhat alkalmat és hatalmas munkaterhet is jelent az ÁSZ-nak, hanem alkotmány sértőnek is tartották. Az ÁSZ feladata ugyanis az Alaptörvény szerint a közpénzekkel való gazdálkodás ellenőrzése, az érintett civil szervezetek többsége viszont nem közpénzből működik, vagyis az ÁSZ-nak nem lehet köze hozzá.

„Közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvánnyá” alakították át a Schmidt Mária történész vezette Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítványt is, vagyis a következő kormányok számára érinthetlenné tették a Terror házát is működtető intézmény-konglomerátumot.

Május 19. A korábban becsültnél nagyobb inflációra tekintettel az ősz helyett már június 1-től érvényes, 0,6%-os nyugdíjemeléssel döntött a kormány. Ez az átlagos nyugdíj esetében havi 888 forint, a még mindig 17 777 ember által kapott és évek óta változatlan 28 500 forintos minimális nyugdíj esetében 171 forintot jelentett.

Május 21. A miniszterelnök szerint a hamarosan elérhető ötmillió beoltott „korszakhatár” (másnap be is következett), ezért az operatív törzs ülésén kilenc főbb lazításról döntöttek, ezek szerint: megszűnik a kijárási tilalom, megszűnik a vendéglátóhelyeknek és az üzleteknek a kötelező zárási időpont, eltörlik a közterületi maszkviselési kötelezettséget, szabad a sport a közterületeken, legyen az egyéni vagy csapatsport, 50 főig korlátozás nélkül megtarthatók a családi rendezvények, a lakodalmak pedig 200 fős korlátozással, szállodában, étteremben családi rendezvények elkülönítve tarthatók, védettségi igazolvánnyal látogathatók a szabadtéri rendezvények, szabadtéri rendezvény 500 főig korlátozás nélkül tartható (tüntetés is lehet), zárt téri és zenés-, táncos rendezvény védettségi igazolvánnyal látogatható, a 16-18 évesek felnőttek nélkül is mehetnek moziba, színházba, szintén igazolvánnyal. Ugyanakkor három körülmény is van – figyelmeztetett a Kossuth rádióban Orbán Viktor – amely óvatosságra int: hárommillió ember nincs beoltva, és közöttük pusztítani fog a koronavírus. a határok mentén Szerbia kivételével mindenhol alacsonyabb a beoltottság, mint Magyarországon, és fontos, hogy a vakcinák védenek-e az új mutánsokkal szemben is.

Május 26. Módosították a 2021-es költségvetést. Ez szokatlan volt, hiszen a kormány az államháztartási törvény igen engedékeny felhatalmazása alapján évek óta szinte hetenként írta át a büdzsét több tíz- vagy százmilliárdos összegekkel anélkül, hogy ehhez az országgyűlés hozzájárulását kérte volna. Most azonban az uniós módszertan szerinti GDP-arányos hiány 7,5%-ra emelését törvényben fogadtatta el. Ez a hiánynövelés a járványra hivatkozva történt, de az állami többletkiadások jelentős részének – például sport- és egyházi beruházásoknak – semmi közük nem volt a hivatalos elnevezés szerinti „gazdaságvédelemhez” vagy a gazdaság újraindításához.

Az országgyűlés egyhangúlag, 170 szavazattal ratifikálta, vagyis törvényben kihirdette az EU Helyreállítási Alapjáról szóló határozatot, ami a feltétele volt a pénz igénybe vételének.

Május 28. „Ez egy olyan vírus, ami nem múlik el, előbb-utóbb mindenkit megtalál. Magyarországon hárommillió ember még nincs beoltva, ők azt gondolják, hogy megúszhatják. Ha igaz, hogy a vírus nem megy el, ez egy tévedés. Az utolsó embert is megtalálja, aki nem védett. Védett pedig mindenki úgy lehet, ha beoltatja magát” – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. Az adatok közben folyamatosan javultak. „Egész eddig védekeznünk kellett, most

azonban újra kell indítanunk az életet, a gazdaságot, a vállalkozásokat. Mindenkit megviselt a járvány, de most ismét mozgékonyra kell válni, és a teljes blokkolásból ez nem olyan egyszerű” – tette hozzá a kormányfő. A klímavédelemről azt mondta: drága, a kérdés pedig az, hogy hogyan osztjuk meg a terheket. „A brüsszeli bürokraták úgy gondolják, hogy mindenkinek ugyanannyi terhet kell viselni, de mi nem tudunk ugyanannyi terhet viselni mint a gazdagabb Hollandia vagy Németország. Nyugaton természetesnek tűnő gondolat, hogy az embereket adóztassák meg, itthon viszont évekig küzdöttünk, hogy a rezsit leszorítsuk. Nem tudunk és akarunk adót fizettetni az emberekkel a fűtés vagy benzinhasználat után. A klímarombolást a nagy cégek végzik, miért az emberek adóját emeljük meg? Fizessenek a klímarombolók.”

Május 31. „Nem fognak tőlem megszabadulni akkor sem egyébként, ha a terveik teljesülnének, mert parlamenti képviselőként itt fogok maradni mint bérből és fizetésből élő még sokáig az önök nyakán. Ne reménykedjenek. Számíthatnak az együttműködésekre a következő 20 évben is.” – mondta Orbán Viktor miniszterelnök az országgyűlés heves napirend előtti vitájában egy öt bíráló ellenzékinek. Ez meglepetést váltott ki, mert először utalt arra, hogy elveszítheti a következő évi választást.

Június 3. Pfizer/BioNTech vakcinával 1,5 millió, Modernával 209 000, AstraZenecával 181 000, Szputnyik V-vel 809 000, Sinopharmmal 850 000 főt oltottak be – ismertette a kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. Ebből az derült ki, hogy a három nyugati oltóanyagot valamivel többen kapták meg, mint az orosz és a kínait együttvéve. Ezzel éles ellentétben állt, hogy az utóbbiak szállítmányainak érkezését óriási kormánypropaganda kísérte, Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter többször személyesen fogadta a repülőgépeket, a két kormány több tagja pedig magas magyar állami kitüntetést kapott és hálálkodó magyar kormánynyilatkozatokat, míg az uniós gyógyszerhatóság által jóváhagyott, a magyar lakosság által elsősorban keresett amerikai és brit vakcina körül semmi ilyesmi nem történt, azok csak megérkeztek.

Június 4. „A járvány alatt minden életet megmentett a magyar egészségügy, amelyet meg lehetett menteni, kiemelkedően teljesített Európában, és nem omlott össze.” – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban csaknem 30 000 halott után, az egészségügyben dolgozók és az érintett családok többségének véleményével ellentétesen.

Azt is mondta a kormányfő, hogy Magyarország átáll a tömeges oltásról a készenléti oltási rendszerre, mert most már többen kapnak második oltást, mint első. „2,5 millió ember nem kért vakcinát, nem regisztrált, nem akarja ... ezért a jelenlegi, komoly erőforrásokat igénylő oltási rendszert nem észszerű fenntartani”.

Június 5. Június 15-étől az önkormányzatok a korábbi, a veszélyhelyzet előtti rendnek megfelelően ülésezhetnek – ismertette a Miniszterelnökséget vezető miniszter a kormány rendkívüli jogrendért felelős munkacsoportjának döntését. Ezzel megszűnt a polgármestereknek a veszélyhelyzetben a törvény által biztosított teljhatalma, amellyel az eltelt több mint egy év során sok települési vezető visszaélt.

Sokezres tüntetés zajlott Budapesten a kínai Fudan Egyetem betelepítése ellen. Karácsony Gergely főpolgármester hangsúlyozta, hogy nem a kínai emberek, nem is Kína, és főleg nem a Budapesten élő kínaiak ellen tüntetnek. „Amit akarunk, az a Diákváros, amit pedig nem akarunk, az az 500 milliárd forintból megépülő kínai elitegyetem; ilyen egyszerű ez” – mondta. Szerinte 500 milliárd forintból „csodálatos dolgokat lehetne csinál Magyarországon”, például „egyszer és mindenkorra fel lehetne számolni a gyermekszegénységet”. „A Fudan-ügy a FIDESZ végső és teljes erkölcsi öngyilkossága” – jelentette ki a politikus. „Leleplezi azt, hogy minden szavuk hazugság”, és hogy a FIDESZ-nek semmi sem szent.

Schanda Tamás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium parlamenti és stratégiai államtitkára sajtótájékoztatóján „politikai históriakeltésnek” nevezte a Fudan Egyetem elleni tüntetést, szerinte alaptalan pletykák és sajtóinformációk miatt tiltakoznak a szervezők. Meglepő

dolgot is hozzátett: még csak a tervezésnél tart a folyamat. „*Sem a költségekről, sem a megvalósításról nincs döntés, csak 2022 második felében* [azaz a választások után, már az új kormány idején] *várható, elfogadott tervek birtokában.*” Ezt addig senki nem mondta, nem cáfolták, hogy kínai hitelből és munkaerővel épülne a magát a Kínai Kommunista Párt és propagandahivatala mellett elkötelezett egyetem, óriási fizetésekkel állítana versenyt a többi intézménynek, a magyar diákok pedig csak magas tandíj fejében juthatnának be – ezek voltak a „pletykák és sajtóhírek”. A kormány pedig már korábban több határozatban és nyilatkozatban tette egyértelművé, hogy az egyetem létesítéséről szóló döntés végleges, majd törvényjavaslatot nyújtott be a hazai felsőoktatási intézményekéhez hasonló közhasznú vagyonkezelő alapítvány létrehozásáról a Fudan fenntartására, és ennek általános vitáját az országgyűlés május 27-én le is folytatta. Mindebből egyáltalán nem az látszott, hogy még csak tervezés folya. Június 6-án azonban Gulyás Gergely miniszterrel jelent meg interjú a Mandineren, amely szerint „*a Fudan Egyetem ügye közéleti vitára alkalmas formában pillanatnyilag nem létezik. Tervek sem állnak rendelkezésre. Ha meglesznek a tervek, világosak a pénzügyi feltételek, az egyetemépítés költségei és finanszírozása, akkor lehet dönteni.*” Sőt, még váratlanabban azt is mondta: „*Mi nem akarunk a néppel, így a budapestiekkel szemben sem esetleges akaratok ellenére 'jót tenni'*. Ezért támogatjuk, hogy ha a beruházás feltételei ismertek, akkor a budapestiek népszavazáson dönthessenek arról, akarnak-e Fudan Egyetemet.” → június 11.

Június 8. Az országgyűlés elfogadta a következő évi adóváltoztatásokat, valamint a Paks II.-ről szóló magyar-országi megállapodás módosítását, amely szerint később kezdődhet az orosz hitel törlesztése – tekintettel a beruházás késésére, hiszen még az engedélyeztetés sem indult meg igazából –, de futamideje változatlan, vagyis rövidebb idő alatt kell visszafizetni a remélt áramtermelés hasznából.

Június 10. Engedélyezik a 12-16 évesek oltását is, kampányt erre nem szerveznek. A szülők hozzák meg a döntést. Ha így döntenek, akkor a szokott úton regisztrálhatják gyerekeiket. 137 000-en nem vették fel a második oltást. Akinek lejárt a második oltásra kijelölt határideje, és nem veszi fel az oltást, az elveszíti az első oltás után kiadott védettségi igazolványt. Mindez a hosszú idő óta első olyan kormányinfón hangzott el, amelyen az újságírók is jelen lehettek – kivéve néhány ellenzéki orgánumot, amelyek munkatársait az elfogadott előzetes regisztráció ellenére nem engedték be –, és Orbán Viktor miniszterelnök is ott volt.

Június 11. „*Migránshadak dörömbölnek*”, nő a nyomás, a migráció kérdése újra az Európai Unióban zajló viták középpontjába kerül – mondta a Kossuth rádióban Orbán Viktor miniszterelnök. Ő keményítene a magyar állásponton, és a járvány miatt két évig nem csak az illegális, hanem mindenféle migrációt tiltana, mert szerinte eleve nem létezik olyan, hogy jó migráció. „*A migráció úgy, ahogyan van, filozófiailag rossz dolog, mindenkinek ott kell segíteni emberhez méltó életet élni, ahol született*” – ismételte meg, amit Magyarország évek óta képvisel a kérdésben. Azt nem mondta el és kérdést sem kapott róla, hogy ezt hogyan lehetne összeegyeztetni számos, Magyarországon kihirdetett nemzetközi egyezményrel.

Két nap alatt harmadszor mondta el azt az elképzelését is, hogy 2022-ben, a választások előtt a gyermekes családoknak a 2021-ben befizetett személyi jövedelemadót „*az átlagjövedelmet terhelő adó mértékéig*” fizessék vissza, ha a gazdasági növekedés eléri az 5,5%-ot. Szakmai bírálatok szerint ez megint nem a legrászorultabbakon segítene, akik nem vagy alig fizetnek szja-t.

Az Alkotmánybíróság nem találta alaptörvény-ellenesnek, hogy a felsőoktatási törvény módosítása után a választott szenátus helyett minden alapítványi tulajdonba adott egyetemen a fenntartó alapítvány fogadhatja el egyebek közt az intézmény költségvetését, szervezeti és működési szabályzatát, vagyongazdálkodási tervét, írja ki a rektori pályázatot, hanem egy egyre gyakrabban alkalmazott puhább eszközzel élve követelményt szabott meg: „*alkotmányos követelmény, hogy a fenntartó köteles a felsőoktatási intézmény szenátusát – mint a felsőoktatási intézmény oktatási-kutatási autonómiájának letéteményesét – megillető véleményezési jog*

gyakorlására kellő időt biztosítani, továbbá lehetőséget kell biztosítani érdemi javaslattétel megfogalmazására, amelyet a fenntartónak nyomon követhető módon figyelembe kell vennie döntéshozatala során.”

Június 15. 23 törvényt hozott az országgyűlés a nyári szünet előtti utolsó ülésnapján. Ezek között elfogadták a 2022. évi költségvetést, amely szokatlan vitát váltott ki a kormány és a jegybank, illetve a Kovács Árpád elnök mellett a jegybank és a számvevőszék elnökéből álló Költségvetési Tanács között. A KT szerint indokolatlan, hogy a kormány a GDP 5,9 %-ára rúgó összeggel költene többet, mint amennyi bevétel várható, sőt ez a gazdaság esetleges túlfűtése miatt veszélyes. A deficit mérséklésének ütemét nem tartja elégségesnek. A Pénzügyminisztérium válasza: kell a pénz az újraindításhoz, és egyébként az uniós átlag rosszabb. A Tanács az éves hiány csökkentése mellett elégtelennek tartotta az államadósság csökkentését is. Kovács Árpád egy május 19-i interjúban fenntartotta: a költségvetésben „a bevételek csak részben fedezik a kiadásokat”. Kockázatos, hogy a tervezetben a tartalékok mértéke csupán a GDP 0,4 %-a. Varga Mihály pénzügyminiszter azt mondta erre: 2022-ben egy hároméves folyamat közepén leszünk, a 2020-ban beütő válság gazdasági következményei nem 1-2 év alatt orvosolhatók. „Annak nem látom a realitását, hogy már 2022-nek a fiskális megszorításokról kellene szólnia.” Kommentátorok emlékeztettek rá: választási év lesz. Végül is az országgyűlés kisebb változtatásokkal a kormány javaslatát fogadta el, és a végső változatot a KT is jóváhagyta. Matolcsy György MNB-elnök azonban június 21-én a kormánypárti Magyar Nemzet online kiadásában ezt írta: „Az Országgyűlés elfogadta a 2022. évi költségvetést és annak az 5,9 %-os GDP-arányos államháztartási hiányra vonatkozó előirányzatát. A döntést hibásnak tartom, mert feleslegesen épít be jelentős kockázatokat a magyar gazdaság működésébe. ... a Magyar Nemzeti Bank elindítja a költségvetési egyensúly helyreállításáért vívott negyedik hadjáratát annak érdekében, hogy minél előbb 3 % közelébe csökkentsük a jövő évi államháztartási hiány célszámát”. → június 22.

Jelentős változtatásokkal fogadták el Böröcz László FIDESZ-képviselő tiltakozásokat kiváltott törvényjavaslatát az önkormányzati bérlakásokról.

→ május 11. Nem az egész országban és nem minden bérlakást vásárolhatnak meg a bérlők töredékáron, csak a fővárosi világörökség területen és védőövezetben, vagyis a budai Várban és az Andrássy úton. Az ellenzék szerint azonban a szűkítés nem változtat azon, hogy közvagyonot herdálnak el, az érintett önkormányzatokat megfosztják tulajdonuktól, és a kormányhoz közel álló néhány tucat embert juttatnak olcsón saját tulajdonú lakáshoz a főváros legelegánsabb részein. → június 25., július 22., november 9.

Elfogadták a Fudan Hungary Egyetem alapítványáról szóló törvényt is, annak ellenére, hogy Gulyás Gergely miniszter alig pár nappal korábban azt mondta: „a Fudan Egyetem ügye közéleti vitára alkalmas formában pillanatnyilag nem létezik. Tervek sem állnak rendelkezésre. Ha meglesznek a tervek, világosak a pénzügyi feltételek, az egyetemépítés költségei és finanszírozása, akkor lehet dönteni.” → június 5. A törvény mégis hatályba lépett a kihirdetését követő napon, felhatalmazva Palkovics László minisztert az utána már általa sem leváltható kuratórium kinevezésére, kiemeltté nyilvánítva a beruházást és meghatározva a beépítendő telkeket. A kormány, maga a miniszterelnök is megismételte ugyan, hogy lehet erről népszavazás valamikor később, de arra nem adtak magyarázatot, hogy akkor miért kell máris elfogadni a törvényt. Egyébként a Budapesti Diákvárosról is törvény született, amely a korábban ígértnél kisebb és alkalmatlanabb területeket kapott.

A pedofilok szigorúbb büntetéséről és a büntetésüket letöltött elítéltek nyilvántartásáról szóló, elvben az ellenzék által is támogatott kormánypárti képviselői törvényjavaslathoz a törvényalkotási bizottság olyan, ellenzékiek szerint szélsőjobboldali és putyini ihletésű kiegészítést tett, amely összemosza a homoszexualitást, a pornográfiát és a pedofiliát. Eszerint ugyanis „tilos tizennyolc éven aluliak számára pornográf, valamint olyan tartalmat elérhetővé tenni, amely a szexualitást öncélúan ábrázolja, illetve a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást népszerűsíti, jeleníti meg.” Az ilyen információt tartalmazó közlés nem minősíthető közérdekű közleménynek vagy társadalmi célú reklámnak.

Vagyis a bizottságban elhangzott ellenzéki bírálókat szerint tilos a gyerekeknek arról beszélni, hogy „*a világ sokszínű, élnek benne meleg, transzneműek is*”. Selmeczi Gabriella FIDESZ-képviselő válasza erre: „*felnevelésként mindenki szabadon választhatja meg a nemi identitását [arra nem utalt, hogyan fér ezzel össze a nemváltoztatás anyakönyvezésének már megtörtént betiltása], de a 18 év alattiakat hagyják békén ezzel*”. A szavazás előtti napon nagy tüntetés zajlott Budapesten a módosítás ellen. Sokan felhívták a figyelmet arra, milyen tragédiákat okozhat, ha az érintett fiatalok nem kapnak tájékoztatást és együttérzést, továbbá hogy ezzel a megfogalmazással ismert tévésorozatok, filmeket – köztük olyan ifjúsági filmeket, mint a Harry Potter – tilthatnak be, hiszen „megjelenítenek” meleg, lesbikus, transznemű stb. szereplőket, és ha ezek a szereplők rokonszenvesek, azt „népszerűsítésnek” is lehet minősíteni. E javaslat szavazásakor kettészakadt az ellenzék. A Jobbik megszavazta a törvényt, a gyerekek védelmére hivatkozva és kijelentve, hogy az oda nem tartozó részeket kormányra kerülve majd törlik. A többi ellenzéki képviselő bojkottálta a szavazást ekkor és az ülésnap többi részében. Az Egyesült Államok nagykövetsége máris „*mély aggodalmát*” fejezte ki, több európai kormány hasonlóan nyilatkozott, sok külföldi orgánus pedig „*cenzúratörvényként*” számolt be a jogszabályról.

Miután sok elemző a kormány sikerének nevezte az ellenzék megosztását ebben az ügyben, Jakab Péter Jobbik-elnök a Facebookon két nap múlva ezt írta: „*A baj akkor lesz nagyon nagy, ha mi, ellenzékiek is ki akarjuk egymást rekeszteni, csak azért, mert nem mindenről gondolkodunk ugyanúgy*.” Hozzátette, hogy rengeteg gyűlölködő üzenetet kap, mert van egy kérdés, amiről más gondol, mint a többi ellenzéki párt. Ő nem ítél el senkit származása, vagy szexuális beállítottsága miatt – hangsúlyozta, majd így fogalmazott: „*Az iskolákban igenis szükség van arra, hogy a gyermekek felvilágosítást kapjanak hozzáértő szakemberektől a szexuális másságról. Tudjanak róla, fogadják el. De nem értek egyet ennek a népszerűsítésével. Nagyon nem*.” A többi ellenzéki párt közül leginkább a Momentum fejezte ki helytelenítését ezzel szemben.

Betöltötték a Varga Zs. András kúriai elnökké jelölése miatti lemondása, 2020. október 16. óta üresen állott 15. alkotmánybírói helyet. Márki Zoltán kúriai bírót, a büntető kollégium három hónapja kinevezett elnökét jelölte a kormánypárti többséggel döntő jelölőbizottság, és választotta meg titkosan a plénum. Ezzel a FIDESZ szakított az évek óta követett módszerrel, hogy volt politikusokat vagy politikailag iránta elkötelezett közéleti személyeket ültetett be az Alkotmánybíróságba, és egy politikailag meg nem nyilvánult szakjogászt ajánlott, akinek legfeljebb a szuverenitásról, az uniós és emberi jogi bírósági ítéletek és a magyar alaptörvény viszonyáról egy interjúban kifejtett nézetei mutatták, hogy közelebb áll a jobboldal felfogásához. A jelölt 136 szavazatot kapott a leadott 141-ből, hárommal többet a szükséges minimum 133-nál. Vagyis a kormánypártokon kívülről is kapott támogatást, ugyanakkor 58 képviselő nem szavazott.

Június 17. „*A járvány és a bevándorlás mellett a legnagyobb veszély, ami fenyegeti az országot az, ha Gyurcsány újra a hatalom közelébe kerül*” – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök a FIDESZ–KDNP-frakció kihelyezett ülésén Debrecenben. „*Gyurcsány osztja a szerepeket, az ő kezében van minden, ezt ne felejtsetek el! Mi tudjuk az igazságot, de azt mindenkinek meg kell tudnia!*” „*Az igazi veszély persze az, hogy veszíteni fogtok jövőre. És már nagyon látszik, hogy tele a gatyá*” – válaszolta erre Gyurcsány.

Több, kettős életet élő, meleg politikus is van a kormányban, akik – Szájer Józsefhez hasonlóan – látszólag példás, heteroszexuális családi életet élnek – állította Kardos József, a FIDESZ egyik alapító tagja Gulyás Márton Partizán című adásában, mert felhárborította a képmutatás, amit a kormány képvisel a melegekkel kapcsolatban. „*A legnagyobb aljasság ebben a törvénytervezetben az, hogy ennek ellenére ártó szándékkal, pusztán hatalomvágyból politikai ambícióból mennek neki kisebbségeknek, most épp a melegeknek*.” Orbán Viktor miniszterelnök szerint viszont „*az új magyar törvény semmilyen magasztos eszmébe vagy európai jogszabályba nem ütközik. Az új magyar törvény csak világosan rögzíti, hogy a gyermekek szexuális neveléséről kizárólag a szülő dönthet. Az iskolai nevelés nem állhat ellentétben a szülő akaratával, az legfeljebb csak kiegészítő lehet, formáját és tartalmát pontosan meg kell határozni, és a szülők egyetértéséhez kell kötni*”. A törvény „*méltó folytatása az európai szabadsághagyományoknak*”.

embereket és –párokat, a szólás- és információszabadság jogát, mivel indokolatlanul korlátozza a médiaszolgáltatások és egyéb kommunikációs formák tartalmát, és a vállalkozás szabadságát, mivel változtatásra kötelezi a magyarországi szolgáltatókat. Ezzel sérti az audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó uniós irányelvet. Az uniós jogszabály értelmében valóban hozhat egy tagállam olyan törvényeket, amely a kiskorúak szellemi, erkölcsi vagy fizikai fejlődésének védelme érdekében bizonyos korlátozásokat vezet be: ilyen például, hogy a horrorfilmeknél kötelező kitenni a 18-as karikát és késő esti műsorsávban lehet őket vetíteni. Ám az uniós intézmény indoklása szerint a magyar törvény aránytalanul és szükségtelenül szigorú korlátozásokat vezet be, amelyek nem szolgálják a fenti célt, sőt alapvető jogokat sértenek. A Magyarországon bejegyzett cégek jogait is sértené a jogszabály, mivel külföldre nem értékesíthetnék a szolgáltatásaikat, ha betartják az indokolatlanul szigorú magyar szabályozást. Emellett a Bizottság azt is kérte a magyar kormánytól, hogy magyarázzák el, mit értenek azon, hogy egy könyv vagy újság bemutatja vagy propagálja a homoszexualitást, a nemváltást és a születési nemtől eltérő identitást, ugyanis ez egy újabb pont lehet, amelyik sérti az áruk szabad mozgásának uniós elvét. Az uniós intézmény egy héten belül kért választ a magyar kormánytól, és kijelenti: ha a törvény a kifogások dacára is életbe lép, cselekedni fog az uniós jog és állampolgárok védelmében. Angela Merkel német kancellár szokatlan módon külön is bírálta a magyar törvényt, mégpedig a Bundestagban: *„Nem fér össze a politikáról alkotott elképzeléssel, hogy az azonos nemű párok bejegyzett élettársi kapcsolatát ugyan engedélyezik, de korlátozzák a felvilágosítást róla.”*

Áder János köztársasági elnök mindennek ellenére, a kormány érvelését kritikátlanul átvéve aláírta a törvényt, elsőként az előző héten elfogadott jogszabályok közül, és demonstratív módon azonnal, a szokásos néhány nap várakozás nélkül ki is hirdette a Magyar Közlönyben. *„Ha a felnőttekkel szemben nincs tilalom, akkor nem is lehet diszkriminatív a törvény”* – ezzel magyarázta, hogy nem volt kifogása a törvénnyel kapcsolatban. *„Arról, hogy ki kivel és hogyan él, hogy kinek milyen a nemi identitása, és hogy valaki felnőttként miként változtatja meg születési nemét, a törvény semmiféle rendelkezést nem tartalmaz.”* Korábban azonban a felnőttek nemváltoztatásának bejegyzését megtiltó törvényt is aláírta.

Másodfokon bűnösnek találta kémkedés előkészítésében a Fővárosi Ítéltábla Kovács Béla volt Jobbikos EP-képviselőt. (A vádlott nem volt jelen az ítélethirdetésen, a Magyar Nemzet információi szerint vélhetően Oroszországban tartózkodott.) Az ítélet két év szabadságvesztés öt évre felfüggesztve. Ezzel megváltoztatták az első fokú ítéletet, amelyben a Budapest Környéki Törvényszék 2020. szeptember 24-én másfél évi, három évre felfüggesztett börtönre és 600 000 forint pénzbüntetésre ítélte a volt politikust költségvetési csalás és hamis magánokirat felhasználása miatt, de a kémkedés vádja alól felmentette.

Június 24. 5,5 millió oltottnál megszüntetik a kötelező maszkhasználatot, az egyetlen kivétel az egészségügyi terület – közölte a kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. Nem kell majd védettségi igazolvány szállodákba, éttermekbe, fürdőkbe, strandokra, de marad az igazolvány használata a sportrendezvényeken, a koncerteken, a fesztiválokon és az éjszakai, zenés szórakozóhelyeken. A kormány következetesen azokat számolta, akik az első oltást – és utána a védettségi igazolványt – kapták meg, annak ellenére, hogy a vakcinák többségénél két oltás jelentette a tényleges védettséget.

Molnár Gyulát, az MSZP 2016-2018 közti elnökét az Országos Etikai és Fegyelmi Ügyek Tanácsa egyhangú határozatával kizárták a pártból. Az indoklás szerint Molnár Gyula *„súlyosan megsértette az MSZP integritását és a kongresszus által elfogadott stratégiáját”*, amikor jó nyeresési esélye ellenére a DK támogatásával vállalta csak a választási megmérettetést a XI. kerületben, ahol polgármester is volt. Személyes döntést hozott, és a DK-frakciót választotta. Ő maga erről az ATV-ben ezt mondta: *„akart a fene DK-s lenni”*. Szerinte egyértelmű csúsztatás, hogy ő akart volna a DK színeiben indulni. Az MSZP, a Párbeszéd és a DK elnökei között június 1-jén létrejött együttműködési megállapodásban szó szerint az szerepelt, hogy *„az MSZP és a Párbeszéd tudomásul veszi, hogy Budapest 18. választókerületében Molnár Gyula képviselőjelölt a DK országgyűlési képviselőcsoportjához fog csatlakozni”*. Ő két héttel később a megállapodás alapján

jelentette ezt be nyilvánosan. Mint írta, ezzel az országos elnökség akaratának tett eleget, egyáltalán nem állt szándékában, hogy 30 éves tagság után elhagyja az MSZP-t, kizárásáról pedig a sajtóból értesült. *„A fő cél természetesen továbbra is ugyanaz: a Fidesz legyőzése, a NER lebontása, egy igazságos Magyarország megteremtése. Eddig hétszer győztem le a Fideszt, készen állok az újabb csatára, hogy nyolcadszor is győzzek!”* – írta mindennek ellenére Molnár a Facebookon. Június 26-án Szakács László MSZP-képviselővel történt ugyanez, őt is kizárták a DK-val tartott kapcsolata miatt.

A brüsszeli EU-csúcson folytatódott a vita: *„Hosszú távon az kell legyen a cél, hogy térdre kényszerítsük Magyarországot ebben a kérdésben. Ha a magyar kormány nem vonja vissza a meglelles törvényt, el kell hagyniuk az EU-t”* – jelentette ki az Orbán Viktorral régóta rossz viszonyban lévő Mark Rutte holland kormányfő. *„Szégyellem, mikor azt kell mondani a tagjelölt Albániának vagy (Észak-) Macedóniának, hogy tiszteletben kell tartaniuk a hátrányos megkülönböztetés tilalmát és a többi uniós értékeket, miközben az EU-tagok nem teszik azt.”* (Varga Judit igazságügyi miniszter reagálása: *„Rutte úr a régi gyarmatosító arrogancia hangján szólalt meg, amikor térdelésre szólította fel a magyarokat! Amíg élek minden örömmel azért fogok harcolni, hogy magyar embernek sose kelljen térdelnie se Rutte nevű, se semmilyen más gyarmatosító előtt. ... [Rutte] ezzel a mondatával kiírta magát a civilizált emberek köréből!”*.) A történetesen meleg házasságban élő Xavier Bettel luxemburgi miniszterelnök személyes példáját mondta el: nehéz volt elfogadnia, hogy meleg és ezt elmondania a szüleinek. *„Elfogadhatatlan, hogy azt hallom most, hogy azért lettem meleg, mert láttam valamit a tévében, mikor fiatal voltam.”* Több más állam- és kormányfő is élesen bírálta a magyar törvényt, amire Orbán Viktor miniszterelnök azzal válaszolt, hogy *„nincs is meglelles törvény, csak olyan, ami a szülők és a gyerekek jogait védi”*, és ő olyan szabadságharcos volt az előző rendszerben, aki minden üldözött, így a meleg jogaiért is harcolt: *„védem a homoszexuális fickók jogait”*. Még a kritikus nyilatkozatot alá nem író államok közül is csak kettőnek a vezetője védte Orbánt: Mateusz Morawiecki lengyel és Janez Janša szlovén miniszterelnök.

Június 25. Áder János köztársasági elnök nem írta alá, hanem az Alkotmánybírósághoz küldte a bérlakások kötelező eladásáról szóló törvényt, → május 11., június 15., július 22., november 9., mert álláspontja szerint a világörökségi területen és a védőövezetében lévő állami és önkormányzati tulajdonú, a kulturális örökség részét képező műemléki ingatlanok teljes körének vételi joggal történő megterhelése, és ezáltal feltétel nélküli magántulajdonba adása a világörökségi és a műemléki speciális védelmi igényre tekintettel, valamint a visszalépés tilalmából következő biztosítékok és garanciák, továbbá az egyedi mérlegelés hiánya miatt nem felel meg az alaptörvény egyes rendelkezéseinek, ezért alaptörvény-ellenes. Az összes többi, nem kevésbé vitatott új törvényt, köztük a Fudan Egyetemről szólót aláírta az államfő.

Június 28. *„Nincs meg az értékek egysége, ezért nincs meg a politikai egység sem”* – írta honlapján a miniszterelnök még mindig az EU-tagállamok kétharmada által elítélt – és nem a kormány által benyújtott, hanem csak a törvényalkotási bizottság meg nem nevezett tagjai által átalakított – törvényről. *„A liberálisok mindkét esetben abból indultak ki, hogy itt olyan kérdésekről van szó, amelyekre csak egyféle, a liberális véleményhegemóniának megfelelő válasz adható. A nem liberális demokraták válasza azonban az volt, hogy a véleménypluralizmusnak megfelelően itt különböző válaszok vannak, és ehhez minden államnak és népnek joga van, és csak az egység a sokféleségben megközelítéssel tartható egyben az Európai Unió. A liberálisok szerint ... szülői jóváhagyás nélkül, állami korlátok nélkül lehet érzékenyíteni a gyermekeket. A nem liberális demokraták szerint a gyermek szexuális nevelése a szülő joga, és ebben az ő beleegyezése nélkül se az állam, se a pártok, se az NGO-k, se a szivárványos aktivisták nem játszhatnak szerepet. ... a magyar gyerekek neveléséről csak a magyarok dönthetnek, a németek, a hollandok vagy a belgák biztosan nem. ... Ha egyben akarjuk tartani az Európai Uniót, a liberálisoknak tiszteletben kell tartaniuk a nem liberálisok jogait. Egység a sokféleségben. Ez a jövő.”*

Az előző napon Szijjártó Péter külügyminiszter a Kossuth rádióban jelentette ki, hogy „egy globális fake news támadást indítottak Magyarországgal szemben”. Szerinte a pedofiltörvény ellen megfogalmazott vádak nincsenek összefüggésben azzal a jogszabállyal, amelyet a magyar parlament megszavazott. A törvény ugyanis nem diszkriminál senkit. „...a nemzetközi mainstream összehangoltan támadja a magyar kormányt... nem fogadják el, hogy a magyar emberek érdekeit képviselő patrióta kormány sikeres. Az ország Európa leggyorsabb gazdasági sikerét produkálta, amit nem képesek elviselni, ezért minden törvénybe belekötnék” – vélte a miniszter, aki szerint a törvényt támadók közül senki nincs tisztában annak tartalmával. Feltűnő volt, hogy a magyar politikusok kizárólag az általuk propagandának nevezett iskolai tájékoztatás, felvilágosítás korlátozását védték, a homoszexualitás értelmezhetetlen „népszerűsítésének”, sőt „megjelentésének” tilalmát nem, noha a külföldi kritika jelentős részben erre vonatkozott.

Július 2. A nap folyamán a (legalább egyszer) beoltottak száma eléri az 5,5 milliót, ami a június 24-i bejelentésnek megfelelően számos korlátozó intézkedés megszűnésével jár – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. (Ez végül délután 4 órakor következett be, a változások másnap léptek hatályba.) Ez mutatta, mennyire propagandaszempontok alapján kezelte a kormány az egyébként is csak egyetlen mutatóhoz kötött intézkedéseket: jó előre bejelentették az enyhítést, majd kormányrendeletet is kiadtak később meghatározandó hatályba lépési időponttal, és e napon ez volt a miniszterelnök szokásos péntek reggeli rádióbeszélgetésének tárgya is, noha a meghatározott létszámról még mindig jövő időben kellett beszélnie. Kérte, hogy mindenki oltassa be magát, mert a világ nagy részében készpénznek veszik és valamikor szeptemberre-októberre teszik a 4. hullámot, de aki be van oltva, az jó eséllyel kimaradhat ebből.

Közzétették az új „nemzeti konzultáció” kérdéseit, amelyek a korábbiakra hasonlítottak: a kérdések egyértelműen sugallták az elvárt választ, egyebek közt azzal, hogy már maga a kérdés vagy az egyik válasz-alternatíva több esetben eleve valótlan tartalmú volt:

„Vannak, akik szerint a járvány után a világ sok tekintetben megváltozott, egy veszélyesebb korszak kezdődött. Magyarországot meg kell erősíteni, hogy meg tudjon felelni az új kihívásoknak. Mások szerint minden újra olyan lesz, mint a járvány előtt, így nincs erre szükség. Ön mit gondol?”

Vannak, akik azt mondják, Magyarország megerősítését a minimálbér megemelésével kell kezdeni. A minimálbért 200 ezer forintra kell emelni, mert ez is biztosítja, hogy a gazdasági növekedésből ne csak a vállalatok, hanem a magyar emberek is részesüljenek. Mások szerint erre nincs szükség.

Vannak, akik azt mondják, Magyarországot úgy lehet megerősíteni, ha alkotmányos védelmet adunk a családtámogatásoknak, a munkát terhelő alacsony adóknak és a nyugdíjaknak, hogy válságok alatt egyetlen kormány se vehesse el azokat az emberektől. Mások szerint erre nincs szükség, a válságok árát fizessék meg az emberek.

Vannak, akik azt mondják, Magyarország megerősítéséhez fontos lenne, hogy arra törekedjünk, Európában Magyarországon legyenek a legkisebbek a munkát terhelő adók. Mások szerint erre nincs szükség, vissza kell térni a Gyurcsány-korszak politikájához, és emelni kellene a munkát terhelő adókat.

Vannak, akik azt javasolják, hogy ha sikerül a kormánynak a gazdasági növekedés mértékét 5,5 százalék fölé emelni, akkor a gyermeket nevelő szülők kapják vissza a 2021. évben befizetett adójukat (az átlagbér adószintjéig), mivel ők viselték a legnagyobb terhet a járvány alatt. Mások szerint erre nincs szükség.

Vannak, akik szerint a hitelmoratóriumot 2021 szeptemberétől jövő év júliusáig meg kell hosszabbítani, hogy azok a családok és vállalkozások, melyek rászorulnak, továbbra is felmentést kapjanak a hitel visszafizetése alól. A bankok szerint erre nincs szükség, a hitelmoratóriumot meg kell szüntetni és mindenkinek törlesztenie kell.

Brüsszel a járvány után újra vissza fog élni a hatalmával, eljárásokat indít hazánk ellen, hogy rákényszerítse a magyarokra az akaratát. Vannak, akik azt gondolják, Magyarországnak vállalnia kell a vitákat, és ki kell állnia az emberekért. Mások szerint Magyarországnak engednie kell Brüsszelnek.

Brüsszel új adókat akar ránk kényszeríteni, hogy a multinacionális vállalatok által okozott környezetszennyezés és a klímaváltozás költségeit magasabb rezsiárakon keresztül a magyar családokkal fizettesse meg.

Soros György által finanszírozott szervezetek széles körű nemzetközi támadást indítottak Magyarország ellen a gyermekek védelméről szóló törvény miatt. Ez a törvény megtiltja a gyermekekre irányuló szexuális tartalmú propagandát az óvodákban, az iskolákban és a gyermekek számára elérhető médiában.

Soros György a járvány után újra meg fogja támadni Magyarországot, mert a magyarok ellenzik az illegális migrációt. Vannak, akik szerint ellen kell állni a Soros-szervezetek nyomásgyakorlásának, mások szerint Magyarországnak engednie kell a migrációs vitában.

Sokak szerint a járványok korában óriási veszélyt jelent, ha mindenki szabadon beutazhat Magyarországra. Fenn kell tartani annak a lehetőségét, hogy újabb járványhullámok felbukkanása esetén járványügyi korlátozásokat lehessen előírni, és a járványok által sújtott országokból csak egészségügyi vízummal lehessen belépni Magyarországra. Mások szerint a járvány véget ért, a szabad beutazás lehetőségét minden országból korlátlanul biztosítani kell.

A brüsszeli bürokraták és Soros György szervezetei szerint a járvány utáni években fel kell gyorsítani a bevándorlók behozatalát. A tengeri úton érkező migránsokat pedig kötelezően szét kell osztani az európai országok között. Magyarország kormánya nem támogat semmilyen kötelező szétosztást. A kormány álláspontja szerint a járvány után is csak önkéntes alapon lehet befogadni a migránsokat, és nem lehet kötelező módon szétosztani őket az unió országai között.

Vannak, akik szerint a járvány utáni két évben járványügyi migránsSTOP-ra van szükség. Teljesen le kell zárni a határokat a migránsok előtt, mert újabb vírusmutációkat hurcolhatnak be Magyarországra. A brüsszeli bürokraták szerint nem szabad visszautasítani a járvány idején érkező migránsok befogadását.

A járvány idején látható volt, hogy a nemzetközi piacon nagy küzdelem alakult ki a vakcináért. Vannak, akik szerint a járványok korában meg kell szüntetni ezt a kiszolgáltatottságot, ezért szükség van magyar vakcinagyárra. Mások szerint erre nincs szükség.” → augusztus 26.

Az Európai Parlamentben összesen 113 képviselővel jelen lévő 16 (szélső)jobboldali – saját országában többnyire ellenzéki – párt egyikeként írt alá közös nyilatkozatot a FIDESZ az Unió jövőjéről. Ezek a konzervatív és az „Identitás” frakciót egyaránt képviselték, annak ellenére, hogy ezek között egyebek közt az Oroszországhoz és Kínához fűződő viszony miatt ellentét volt. Míg az érintett lengyel, olasz, spanyol pártokkal Orbán Viktor többször tárgyalt, meglepetés volt a Marine Le Pen vezette francia Nemzeti Tömörülés részvétele, amelytől a FIDESZ és lengyel partnere addig elzárkózott. A pártok:

Jog és Igazságosság, Lengyelország; Nemzeti Tömörülés, Franciaország; Liga, Olaszország; Olasz Testvérek, Olaszország; Vox, Spanyolország; Szabadságpárt, Ausztria; Flamand Érdek, Belgium; Bolgár Nemzeti Mozgalom, Bulgária; Dán Néppárt, Dánia; Észt Konzervatív Néppárt, Észtország; Finn Párt, Finnország; Görög Megoldás, Görögország; JA (Helyes Válasz) 21, Hollandia; Kereszténydemokrata Nemzeti Parasztpárt, Románia; Litvániai Lengyel Választási Akció – Keresztény Családok Szövetsége.

A nyilatkozat szerint Európának a nemzetállamok megerősítésére van szüksége, és nem szabad hatásköröket átengedni a közös intézményeknek, mert a mostani iránynak az lesz a vége, hogy a nemzeti parlamentek és kormányok már csak végrehajthatják azt, amit mások eldöntöttek helyettük. A szöveg szerint vissza kell térni Európa zsidó-keresztény gyökereihez, és bevándorlás helyett családtámogatási intézkedésekkel kell megoldani Európa demográfiai problémáját. Tartanak az EU-s intézmények ideológiai egyeduralmától, egy új oligarchikus rendszer kialakulásától. Javasolják, hogy a tagállamok alkotmánybíróságaiból álljon fel egy új testület, amely felügyeli, hogy az EU-s jogalkotás ne menjen a nemzetállami szuverenitás kárára.

Július 6. A kormány határozat formájában, minden korábbinál élesebben utasította vissza 17 uniós tagállam és az EB vezetőinek bírálata a gyermekvédelminek nevezett, valójában a pedofilok elleni fellépést homofóbiával keverő törvénnyel szemben, amelyről másnap tárgyalt az Európai

Parlament is. Ezzel a kabinet kizárt bármiféle módosítást. „Számos európai uniós tagország kormányfője, más kormányzati képviselője, illetve több európai uniós tisztségviselő olyan durva és antidemokratikus kijelentésekre ragadtatta magát a magyar Országgyűlés által elfogadott gyermekvédelmi törvény kapcsán, amellyel átléptek egy vörös vonalat. Az a hangnem és azok az állítások, amelyeket megfogalmaztak, rég letűntnek hitt korok gyarmatosító beidegződéseit és magukat felsőbbrendűnek tartó szereplők minden tiszteletet nélkülöző hatalmi megnyilatkozásait idézik. A Magyarországot ért durva és antidemokratikus politikai és hatalmi támadásokkal szemben hazánknak minden rendelkezésre álló európai jogi eszköz alkalmazásával meg kell védenie magát. A gyűlöletbeszéd Magyarországgal szemben is tilos! ...

A mindannyiunk számára fontos közös európai értékekre és alapvető jogokra nem lehet egy olyan étlapként tekinteni, amelyből az európai ideológiai fősodor képviselői önkényesen válogathatnak aszerint, hogy mi az, ami a szívüknek kedves, és mi az, amelyre fittyet hánynak. Az őshonos nemzeti kisebbséghez tartozók egyéni és közösségi jogainak védelme, az európai uniós tagországok nemzeti és alkotmányos szuverenitásának, önállóságának maradéktalan elismerése, a közösségek önrendelkezéshez való joga, illetve a gyermekvédelem értéke nem szabadon választható, hanem mindenkire nézve irányadó európai jog és érték!

Mi, közép-európaiak ismerjük jól, hogy milyen az, amikor az állampárt, illetve az általa működtetett diktatórikus rendszer vagy karhatalmi erő akarja a szülők helyett nevelni a gyermekeket. A kommunistáknak sem engedték ezt meg, nem engedjük hát, hogy a liberális demokrácia önjelölt apostolai a magyar szülők helyett neveljék a gyermekeket. Nem engedhetjük, hogy a szülők helyett civil szervezetek gyámsága alá helyezték a gyermekeinket.”

Július 7. Az öt legnagyobb frakció, Európai Néppárt, a Szocialisták és Demokraták, a Renew Europe, a Zöldek és a Baloldali Frakció által közösen beterjesztett szövegről vitatkozott az Európai Parlament, amely határozottan elítélte a gyermekek védelméről szóló, de homofób módosításokkal teli jogszabályt, ami ellentétes az EU értékeivel és az uniós joggal is. Ezért többek közt arra kérték az Európai Bizottságot, hogy azonnal indítson gyorsított kötelezettségszegési eljárást Magyarország ellen, amely akár az uniós kifizetések leállításához is vezethet. „A magyar Országgyűlés által elfogadott törvény diszkriminálja az állampolgárokat a szexuális orientációjuk alapján, ami ellenkezik az uniós alapértékekkel. Ebben nem kötünk kompromisszumot” – jelentette ki a vita elején Věra Jourová, az Európai Bizottság átláthatóságért és értékekért felelős biztosa. „Nagyon fontos kimondanom: ez a vita nem a magyar nép ellen szól! Ez a politikai vezetőről szól.” – tette hozzá. „Milyen üzenet az a fiataloknak, hogy a homoszexualitás abnormális? Szégyenkezniük kéne emiatt? Nem azoknak a fiataloknak kell szégyenkezniük, akik saját nemükhöz vonzódnak, hanem annak az országgyűlésnek, ami ezt a törvényt elfogadta!” – mondta az Európai Néppárt nevében Jeroen Lenaers holland képviselő. „Szavakat sem találni arra az örületre, ami itt zajlik. Az önök által pocskondiázott törvény csak a gyermekek érdekeit védi” – reagált az elhangzottakra Hidvéghi Balázs FIDESZ-EP-képviselő. „Rögtönítélő bírósággá változtatnák a vitát ... megerősokolják az uniós jogot, nemzeti hatáskörű ügyben fenyegetőznek” – sorolta kifogásait az EP hozzáállásával szemben Győri Enikő (FIDESZ). Szerinte az EP a vitával csak eltereli a figyelmet a valódi krízisekről, a covidválságról és migrációról. „Önök idegesek, mert bebizonyosodott, hogy van életképes alternatíva a jobboldalon. 15 ország 16 pártja kész szembeszállni önökkel és kiállni a szabadság, a nemzetek a családok és a hagyományos keresztényi értékek mellett. Szokjanak hozzá, hogy Európa nem csak az önöké, hanem a miénk is!” Magyarországot túsul ejtette egy „velejjég korrump politikai cinikus, rasszista politikával”, mondta Dobrev Klára, a Demokratikus Koalíció EP-képviselője. „Önöknek, tisztelt Bizottság és Tanács, egyetlen dolguk van: hagyják abba és fejezzék be Orbán Viktor családtagjainak és oligarcháinak finanszírozását!” „Ha a törvény valóban támadná a homoszexuálisok jogait, elsőik között lennék én magam, hogy fellépjek ellene” – vitatkozott Hölvényi György, a KDNP-nek a néppárti frakcióban maradt, de ezúttal frakciójával szembe került képviselője. Bár a június 24-i vitában Janez Janša szlovén miniszterelnök az Orbán Viktort támogató kevesek közé tartozott, az ország azóta átvette az EU fél éves elnökségét, és Anže

Logar külügyminiszter most leszögezte: „*a szlovén EU-elnökség elkötelezett a jogállamisági kérdéseket tekintve. Az uniós alapszerződések egyértelműen tiltanak bármilyenű a diszkriminációt.*”

Július 8. Az előző napi vita után az EP 459 képviselő támogatásával, 147 ellenszavazat és 58 tartózkodás mellett fogadta el a magyar törvényt elmarasztaló, az Európai Unió Alapjogi Chartájában, az Európai Unióról szóló szerződésekben és az Unió belső piacáról szóló jogszabályokban rögzített jogok egyértelmű megsértésének nevező határozatot. A FIDESZ-képviselőcsoport erre reagáló közleményében azt írta, hogy *“az EP baloldali többsége újra kinyilvánította azt a politikai szándékát, hogy Magyarország és Lengyelország szuverenitását durván korlátozza, és a brüsszeli érdekeket mindenben kiszolgáló baloldali bábkormányokat segítsen hatalomba ezekben az országokban is.”* Kósa Ádám képviselő szerint *„a különböző érdekek által motivált európai politikai ámokfutás a parlamentet teljes szereptévesztésbe sodorta, és az intézmény tekintélyét és megítélését visszafordíthatatlanul lerombolta. Meg kell állítani ezeket a folyamatokat, mert ezek jelentik az igazi veszélyt az európai jogállamiságra!”*

Kövér László, az országgyűlés elnöke a Mandiner kérdésére, hogy munkáját folytatná-e államfőként, azt felelte: nem látja, hogy ennek most realitása lenne, de ha a megfelelő időben felkérést kapna arra, akkor sem lenne nagyon lelkes, *„bennem ilyen típusú ambíció soha nem volt”*. Megjegyezte ugyanakkor: Áder János is azért vállalta a feladatot, mert úgy érezte, ez a kötelessége, és becsülettel teljesítette is azt. *„Ha szembe kell nézni valamivel, nem térünk ki a feladat elől”*. Ebből sokan azt a következtetést vonták le, hogy 2022-ben ő lesz a köztársasági elnök utóda. Csak decemberben derült ki, hogy a FIDESZ Novák Katalint jelöli. → december 21.

Július 14. Újabb politikai vita keletkezett abból, hogy több vizsgálat szerint a kormány által erőltetett kínai vakcina – főleg 60 éven felülieknél – gyengébb védelemmel eredményezett, mint a többi. A főváros ingyenes méréseket tett lehetővé, de a kormány mindezt továbbra is ellenzéki áskálódásnak minősítette. Gulyás Gergely miniszter a másnapi kormányinfón kijelentette: a fővárosi antitestmérésnek nincs értelme, alkalmatlan eszközzel tesztelnek, mert többféle védelem létezik, és csak bizonytalanságot keltenek. A Semmelweis Egyetem azokat is megvizsgálta, akiknél nem mutattak ki elegendő ellenanyagot. Az elsőre negatívnak bizonyult személyek 88 %-a mégis védett.

Július 15. A homofóbtörvény és egy mesekönyv megbüntetése miatt is jogsértési eljárás indult Magyarországgal szemben – jelentették be Brüsszelben, az Európai Bizottság sajtótájékoztatóján. Összesen hat ponton állapították meg, hogy a magyar törvény szembemegy a közösségi joganyaggal. Ezek közé tartozik az e-kereskedelemtől és az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvek, a szolgáltatások és áruk szabad mozgására vonatkozó uniós irányelv megsértése, és az adatvédelmi szabályozással is szembemegy a magyar jogszabály néhány pontja. Ugyancsak kötelezettségszegési eljárást indítottak a Meseország mindenkié című könyv kapcsán, mert a magyar hatóságok arra szólították fel a kiadót, hogy a borítón tüntesse fel: a könyv *„a hagyományos nemi szerepektől eltérő viselkedést”* mutat be. Az Európai Bizottságnak az az álláspontja, hogy ez sérti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvet, illetve a szerző és a kiadó szólásszabadsághoz való jogát is indokolatlanul korlátozzák.

Július 16. Augusztus 1-től lehetővé tesszük a harmadik oltás felvételét, de a második oltás után négy hónapot várni kell – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. Az egészségügyért is felelős Kásler Miklós miniszter azt ajánlotta, hogy harmadik vakcinaként más használjanak, mint az adott ember első két oltásakor, de a legismertebb nyugati oltóanyag gyártója, a Pfizer helytelenítette ezt a kombinálást. A kormány döntése összefüggött azzal, hogy több vizsgálat szerint a 60 évnél idősebbeknek a kínai oltás nem adott kellő védelemmel – maga a gyártó sem ajánlotta ennek a korosztálynak, de a magyar kormány ennek ellenére jórészt nekik adta –, ugyanakkor a kormány ezt nem volt hajlandó beismerni, és az alaptalanul oltásellenesnek nevezett ellenzék akciójának nevezte az adatokat.

„*Jogi randalírozás*”, ami zajlik – mondta arra, hogy kötelezettségszegési eljárást indítottak Magyarország ellen. „*Mind a család, mind az oktatás nemzeti hatáskör. Másrészt szégyenletesnek tartom. Nyilvánvaló, hogy az oktatási törvény módosítást kérik. Az a lényeg, hogy az LMBTQ-aktivistákat be kell engedni az iskolába, de ezt nem engedjük meg. A gyerek a szülőé. A szülő dönt a gyerek neveléséről. Úgy érezzük, hogy el akarják venni tőlünk a gyerekeket.*”

Július 18. Egy nemzetközi oknyomozó újságírói csoport megállapításai szerint a magyar kormány ellenzéki közéleti személyek, újságírók, ügyvédek – mintegy 300 fő – ellen alkalmazta a csak kormányoknak, csak izraeli kormányengedéllyel és csak terrorelhárítási célra eladott Pegasus izraeli kémprogramot. Az érintettek szerint biztosan törvénytelen lehallgatás nyomait több mobiltelefonon fel lehetett fedezni. A kormány több tagja cáfolta a hírt – hozzátéve, hogy ilyen programok törvényes alkalmazására minden államnak szüksége van –, és ezt tette a program gyártója is. A FIDESZ szükségtelennek tartotta az országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának összehívását, mert az ügy csak „*politikai hangulatkeltés*”.

Július 20. Az Európai Bizottság közzétette második uniós szintű jogállamisági jelentését. Magyarországra vonatkozóan a következőket állapítja meg a jelentés: olyan új, az igazságszolgáltatási rendszert érintő fejlemények következtek be, amelyek további aggályokat vetnek fel az eddigieken túlmenően. Konkrét példaként említi a jelentés, hogy az új szabályok alapján az Alkotmánybíróság tagjait a szokásos eljárás mellőzésével lehet a Kúriára kinevezni. A korrupcióellenes stratégia végrehajtása folyamatban van, hatóköre azonban továbbra is korlátozott. Továbbra sem történtek intézkedések a közigazgatás felsővezetésében megjelenő klientizmus, favoritizmus és nepotizmus kockázata, valamint az üzleti és politikai szereplők közötti kapcsolatból eredő kockázatok tekintetében. Bár 2020 óta eljárás indult néhány magas szinten elkövetett korrupciós ügyben, továbbra is kevés eredmény születik a magas rangú tisztviselőket és azok közvetlen környezetét érintő állítások kivizsgálása terén. A médiapluralizmus változatlanul veszélyben van. Továbbra is fennállnak a Médiatanács függetlenségével és hatékonyságával kapcsolatos aggályok. Az állam a hirdetéseivel politikai befolyást gyakorol. Változatlanul aggályos a jogalkotási eljárás átláthatósága és minősége. Didier Reynders igazságügyi biztos egy interjúban kijelentette: az Európai Bizottság mindaddig nem hagyja jóvá az Orbán-kormány által írt gazdasági helyreállítási tervet, amíg a kabinet nem javít a bírált állapotokon, és hajlandó a támogatások felfüggesztésére is.

Július 21. „*Gyermekvédelmi népszavazást*” kezdeményez a kormány – jelentette be Orbán Viktor a Facebookon. Ennek érdekében a kormány e nap reggelén, néhány órával a bejelentés előtt és szokatlan módon azonnali (reggel 8 órai) hatályba lépéssel, veszélyhelyzeti rendelettel felülírta a törvényt, amely szerint a veszélyhelyzet idején nem lehet népszavazást tartani. Öt kérdést tesznek fel:

„*Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek köznevelési intézményben a szülő hozzájárulása nélkül szexuális irányultságokat bemutató foglalkozásokat tartsanak?*”

„*Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekek számára nemi átalakító kezeléseket népszerűsítsenek?*”

„*Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekek számára is elérhetőek legyenek nemátalakító kezelések?*”

„*Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek fejlődésüket befolyásoló szexuális médiatartalmakat korlátozás nélkül mutassanak be?*”

„*Támogatja-e Ön, hogy a nem megváltoztatását bemutató médiatartalmakat jelenítsenek meg?*”

„*Az Orbán Viktor által bejelentett gyűlöletkeltő kamunépszavazással a kormány csak el akarja terelni a figyelmet a Fudan Egyetemről, a lehallgatási botrányról, az elszabadult inflációról, az ellopott autópályákról*” – így reagált Fekete-Győr András arra, hogy Orbán Viktor bejelentette, gyerekvédelminek nevezett népszavazást kezdeményez. A Momentum bojkottra szólított fel

mindenkit, azzal az indoklással, hogy „*a hatalom magyart fordít magyar ellen, megbélyegez, megoszt, csak hogy elterelje a figyelmet a valódi problémákról és saját bűneiről. Ezen a gyűlöletkeltő kamunépszavazáson semmiféle módon nem szabad részt venni.*” A Jobbik részéről Jakab Péter is arról írt: a gyerekek felhasználása „*aljas propagandacélokra*” nem más, mint „*egyértelmű terelés – miközben ország-világ válaszokat várna, hogy miért is kellett megfigyelni, lehallgatni magyar állampolgárok százait, talán ezreit*”. A DK nevében Barkóczi Balázs szóvivő azt írta: a népszavazás érvénytelen és eredménytelen lesz, ahogy a 2016-os is. Orbán „*kétségbeesése eredményeként most is azt teszi, mint mindig: újabb háborút talált ki magának*” – reagált. Gyurcsány Ferenc pedig kiírta a Facebookra: „*Orbán-nak üzenem: szórakozz a felmenőiddel, ne a hazáddal! A Demokratikus Koalíció előre szól: a miniszterelnök népszavazása érvénytelen és eredménytelen lesz. Tenni fogunk róla, ahogy elértük ezt a 2016-os népszavazásánál is. Az Orbán-rendszer az utolsó felvonásához érkezett, a végét pedig egy újabb hazugságra épített népszavazás sem tudja megakadályozni. ... Magyarország elveszítette az uniós pénzeket az Orbán-rendszer féktelen lopásai miatt, ráadásul a világsajtó címlapjaira is került azzal, hogy magyar újságírókat és ellenzéki politikusokat figyeltethetett meg egy izraeli kémsoftverrel.*” Az LMP két társelnöke, Schmuck Erzsébet és Kanász-Nagy Máté is azt írta: a népszavazás végtelenül cinikus és felháborító figyelemelterelés a megfigyelési ügyről. Többen rámutattak arra is, hogy a kérdések jórészt okafogyottak, illetve nem létező problémáról szólnak.
→ október 22., november 9., november 30.

Karácsony Gergely főpolgármester szintén a Facebookon közölte, hogy néhány témában ő is országos népszavazást kezdeményez: ez a Fudan, azaz a Budapestre tervezett kínai egyetem, az autópályák eladásának (35 éves koncessziójának) ügye, ingyenes antitestszűrés minden 60 év feletti magyarnak, Magyarország csatlakozása az Európai Ügyészséghez, az álláskeresői járadék folyósításának meghosszabbítása 270 napra.

Július 22. A kormányülésen szóba sem került a Pegasus lehallgatási ügy, mert nem tartják fajsúlyos kérdésnek – közölte a Kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. Szerinte „*az, hogy milyen eszközöket használ a magyar állam, nem nyilvános adat*”, de szerinte nincs is jelentősége. A titkos információgyűjtést törvény szabályozza, ha ezt betartották, akkor nem történt jogsértés. Úgy vélte: „*nemzetközi segítséggel van hisztériakeltés az ügyben*”.

A javasolt népszavazási kérdésekkel kapcsolatban elismerte: nem tudnak olyan példáról magyarországi iskolából, hogy a nemváltást népszerűsítették volna. Ennek ellenére már készült a lista, hogy milyen civil szervezetek nem mehetnek majd be az iskolákba. Arra a kérdésre, hogy megéri-e 4–5 milliárd forintot elkölteni a népszavazásra, ha minden kérdés már létező jogszabályi előírásokat feszeget, ez volt a Miniszterelnökséget vezető miniszter válasza: „*Abban a pillanatban, ahogy az Európai Bizottság visszavonja a kötelezettségszegési eljárást, a népszavazás okafogyottá válik.*”

Az Alkotmánybíróság Áder János köztársasági elnökkel nagyrészt egyetértve alaptörvény-ellenesnek találta az önkormányzati bérlakások kötelező eladásáról hozott törvényt, amely így nem hirdethető ki. → május 11., június 15., június 25., november 9.

Július 23. Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban az EB cáfolatai ellenére ismét azt mondta: nem a demokrácia hiányosságai és a korrupció miatt bírálják Magyarországot, hanem az általa „*gyermekvédelminek*” nevezett homofób törvény miatt. Mivel szerinte a kormány egymagában nem lesz elég a küzdelemben, „*népi támogatás*” is kell a csata megnyeréséhez. „*...ugyanígy volt a kötelező szétosztási kvóták esetében. A kormány egymagában nem lett volna képes ellenállni, de ha nem lett volna mögöttünk egy fantasztikus népszavazás, akkor valószínűleg egész Európára ráerőltették volna Brüsszelből a migránsok kötelező szétosztását*” – idézte fel a 2016-os, az alacsony részvétel miatt érvénytelen népszavazást. A miniszterelnök megismételte a kormánytól már sokszor hallott érvet, ami szerint Brüsszel „*be akarja engedni az LMBTQ-aktivistákat az iskolába*”, már kiskorukban ismertessék meg a gyerekekkel a nemváltoztatás lehetőségét, és korlátozás nélkül lehessen homoszexuális tartalmakat reklámozni. „*A liberálisok a*

szabadság ellenségeivé váltak, de ők vannak többségben Brüsszelben”. Az uniós helyreállítási alapról, amelyet azért nem fogadott még el az EB, mert nem látja biztosnak a tisztességes felhasználást: „A program legfontosabb ismérve, hogy gyors. Késleltetni épp a lényegét kérdőjelezi meg. Ez a pénz a mienk, ez nekünk jár. Tudják késleltetni, de nem tudják nem ideadni. Nekünk ez jár, ez nem ajándék, befizetünk az Unió költségvetésébe. A kormány úgy döntött, a gazdaságvédelmi alapon belül létrehozuk a magyar helyreállítási alapot, és ugyanazokat a programokat, amiket Brüsszellel részben jóvá hagyattunk, elindítjuk a magyar költségvetésből. Aztán megérkezik a pénz, amikor megérkezik.”

Magyarország inkább lemondott a Norvég és az EGT Alapból járó teljes 77 milliárd forintról, hogy az abból csupán 4 milliárd forintot jelentő, főleg társadalmi felzárkóztatásra, egészségügyi, oktatási, közlekedési és helyi fejlesztésekre, illetve a romák integrációjára fordítható civil támogatások elosztását ne kelljen a kormánytól független szervezetre bízni. Ine Eriksen Søreide norvég külügyminiszter közleménye szerint a donorországok mind a 15 érintett tagországban elvárják, hogy a civil támogatások lebonyolítója a kormánytól és az államtól független legyen. Ezt az elvárást Magyarország elfogadta, most mégis elutasította a brüsszeli iroda által legjobbnak ítélt pályázatot. „Ha a kormány nem tudja elfogadni azokat az alapelveket, amiket a másik tizennégy ország igen, akkor meg kell húznunk a határt” – tette hozzá a politikus egy interjúban. Mivel a norvég kormány látja, hogy a magyar civil szervezeteknek szüksége van pénzre, „megpróbálunk más utat találni a támogatásukra – annak ellenére, hogy ez egyre nehezebb, főleg Magyarországon”, mert a magyar kormány egyre csak nehezíti a civil szervezetek működését. A Miniszterelnökség értelmezése a helyzetről: a „donor országok és Magyarország között megkötött együttműködési megállapodás értelmében az új civil alapkezelő konszenzussal jelölhető ki. Eddig nem született konszenzus a Norvég Civil Alap felhasználásáról, de Magyarország továbbra is készen áll a megállapodásra.” A norvég fél augusztus 3-án közölte: az ügy lezárult, nincs több tárgyalás. Erre augusztus 4-én a Miniszterelnökség közölte: Norvégia ezzel megsérti az EGT-tagságból származó kötelezettségeit, hiszen a magyar piaci hozzáférésért 77 milliárd forinttal tartozik Magyarországnak, ezért a kormány jogi lépéseket fog tenni. A magyar kormány „diktátumnak” nevezte a norvég állásfoglalást, és arra hivatkozott, hogy a hét pályázóból bárkit hajlandó volt elfogadni a „Soros György által támogatott” – egyébként évek óta bevált és a kormány által korábban kezdeményezett vizsgálatok során hibátlanak talált – Ökotárson kívül, Norvégia viszont ragaszkodott a „Soros-szervezethez”, és olyan nemzetközileg is elismert pályázókat zárt ki, mint például a Magyar Vöröskereszt. A kormány elítélő álláspontját – az utóbbi hónapokban elkezdett gyakorlatának megfelelően – a Magyar Közlönyben augusztus 6-án közzétett kormányhatározat formájában is megfogalmazta.

Újabb, szintén kormányhatározat formájú politikai nyilatkozat jelent meg az EU ellen: „A Kormány megállapította, hogy az Európai Bizottság az Európai Parlament politikai nyomásgyakorlásának engedve – a Kormány és az Európai Bizottság előremutató szakmai egyeztetései ellenére – a gyermekek védelme érdekében megvalósított hazai jogalkotással összefüggő politikai ellenvéleménye okán hazánk helyreállítási tervének elfogadását késlelteti” – állt a szövegben, annak ellenére, hogy az Európai Bizottság világossá tette: nem ez az indok. A magyar kormány kimondta: „... hazánk helyreállítási tervének elfogadása során csak olyan megállapodás fogadható el, amelyben az Európai Bizottság nem támaszt Magyarországgal szemben olyan feltételt, amelyet más tagállamokkal szemben nem alkalmaznak (kettős mérce tilalma); hazánk az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke szerinti diszkriminációmentességet az Európai Unió Alapjogi Chartájának 14. cikkében rögzített azon rendelkezéssel együtt valósítja meg, amely kimondja 'a szülők azon jogát, hogy gyermekeik számára vallási, világnézeti vagy pedagógiai meggyőződésüknek megfelelő nevelést biztosítsanak, tiszteletben kell tartani az e jogok és szabadságok gyakorlását szabályozó nemzeti törvényekkel összhangban'; hazánk az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke szerinti nemek közötti megkülönböztetés fogalmát a szöveg eredeti, hagyományos (biológiai) jelentése szerint alkalmazza”. A határozat egyúttal felhívta az érintett minisztereket, hogy haladéktalanul kezdjék meg a Gazdaság-újraindítási Akcióterv

végrehajtása érdekében Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervéhez kapcsolódó intézkedési lista szerinti intézkedések végrehajtását.

Július 24. Talán a kormány homofób megnyilvánulásai is hozzájárultak, hogy a korábbi éveknél több, becslések szerint 30 000 részvevővel – és békésen – zajlott le a Budapest Pride felvonulása. Néhány ellenzéki politikus is megjelent, Karácsony Gergely főpolgármester beszédet mondott. A rendezvényt 30 ország nagykövetsége és 12 külföldi kulturális intézet támogatta nyilatkozatban. Az ellentüntetők sokkal kevesebben voltak, bár Novák Előd volt Jobbik-politikus büszke volt rá, hogy a szokásos Andrássy úti útvonalat megakadályozta – sokak szerint törvénytelen és tisztességtelen, de a Kúria által végül jóváhagyott trükkel –, a szélsőjobboldali A Mi Hazánk pedig, amelynek ő is tagja, dicsérte az Orbán-kormányt, amiért már úgy beszél a melegekről, mint ők.

Július 26. A kormánypártiak távolmaradása miatt határozatképtelen volt és így elmaradt az országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának ülése, annak ellenére, hogy Pintér Sándor belügyminiszter megjelent, és zárt ülésen tájékoztatást adott volna a Pegasus lehallgatási ügyről. *„Ez egy beismerő vallomás volt a FIDESZ részéről”* – jelentette ki Stummer János (Jobbik), a bizottság elnöke. Az ellenzék az alábbi kérdésekre várt volna választ a kormánytól: *„Mevásárolta, illetve használta-e valamelyik hazai szakszolgálat a Pegasus nevű megfigyelőprogramot? Adott-e engedélyt az Orbán-kormány jelenlegi igazságügyi minisztere vagy valamelyik hivatali elődje újságírókkal, ellenzéki politikusokkal szemben titkos információgyűjtésre? Adott-e engedélyt Varga Judit beosztottja, Völner Pál parlamenti államtitkár, miniszterhelyettes újságírókkal, ellenzéki politikusokkal szemben történő titkos információgyűjtésre? Tudott-e Orbán Viktor arról, hogy független újságírókat, ellenzéki politikusokat, üzletembereket és ügyvédeket hallgattak le az elmúlt években Magyarországon? Jelenleg is tartanak-e a lehallgatásokat?”* Este Budapesten tüntetés zajlott a Momentum szervezésében a lehallgatások ellen.

Július 27. *„Magyarország vállalja a vitát Brüsszellel, nem fog változtatni a pedofil- és gyermekvédelmi törvényen, akkor sem, ha emiatt az EU visszatartja az uniós források folyósítását a helyreállítási alaptól”* – mondta a Portfolio-nak adott interjújában Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter, aki szerint a magyar gazdaság akkor is el fogja érni az 5,5%-os növekedést, ha az EU-tól nem kapunk forrásokat. A miniszter továbbra sem szólt az igazságszolgáltatással és a korrupcióval kapcsolatos EU-bírálatokról, amelyek valójában a helyreállítási terv körüli vita alapját képezték, továbbá a kormány állandó retorikájának megfelelően keverte a senki által nem kifogásolt pedofil-ellenes fellépést a törvény homályos fogalmakat használó homofób elemeivel. Valdis Dombrovskis gazdaságért és kereskedelmi kapcsolatokért felelős uniós biztos azt javasolta, hogy szeptember végéig mindenképpen tolják ki a magyar helyreállítási terv elfogadásának határidejét, pedig a 27 tagállam közül 16-nak a tervét már elfogadták.

A Magyar Nemzeti Bank alig egy hónappal a tíz év után első emelés után ismét, ezúttal 1,2%-ra emelte az alapkamatot, tekintettel a növekvő inflációra. → június 22. Augusztus 24-én újabb emelés történt, 1,5%-ra.

Július 29. A kormány az egészségügyben dolgozók számára kötelezővé tette a koronavírus elleni védőoltást.

Augusztus 2. A kormány ismét a Magyar Közlönyben közzétett határozat formájában szállt vitába az Európai Bizottsággal, ezúttal a 2021. évi jogállamisági jelentését bírálva. Eszerint az Európai Bizottság uniós hatáskörön kívüli politikai követeléseit általános jogállamisági követelményként állítja be. Külföldről, illetve saját maga által finanszírozott civil szervezetek véleményét ismétli meg, pedig ezek egyoldalúak és politikailag elfogultak, emiatt ténymegállapításai pontatlanok és tendenciózusak. Ezeket az állításokat nem ellenőrzi, indoklást és bizonyítékokat nem mutat be. A magyar alkotmányos szervek álláspontját figyelmen kívül hagyja.

A kormány szerint az EB azt várja el Magyarország független alkotmányos szerveitől, hogy egyes konkrét ügyekben a Bizottság által kívánatosnak tartott döntéseket hozzanak – a tényállásra és a szabályozásra tekintet nélkül. *„Ez a Bizottság részéről hatalommal való visszaélés.”* Pedig nemzetközi fórumok vizsgálták a magyar igazságszolgáltatás függetlenségét, szervezetét és igazgatását, és ezek alapján megállapítható, hogy *„a magyar alkotmányos keretek összhangban állnak az európai normákkal, és számos uniós tagállam szabályozásához képest szélesebb körű intézményi garanciákat biztosítanak. Magyarországon európai összehasonlításban is részletes antikorrupciós stratégia, hatékony bejelentővédelmi rendszer és szigorú büntetőjogi szabályok érvényesülnek. Az Európai Bizottság értékelésével ellentétben Magyarországon valódi pluralizmus érvényesül a médiában. A baloldali és liberális médiacsatornák által nagymértékben uralt nyugat-európai médiakörnyezettel ellentétben a magyar viszonyok kiegyensúlyozottabbak, mivel minden politikai nézet és irányzat eljuthat a nyilvánosságához. Az Európai Bizottság megalapozatlan aggodalmaival szemben Magyarországon a civil társadalom sokszínűségét a mintegy hatvanezer, szabadon létrehozott és működő civil szervezet bizonyítja.”* Összegezve a magyar kormány visszautasította az Európai Bizottság nyomásgyakorlását egyes konkrét ügyek elbírálását illetően, és megállapította, hogy az Európai Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentése *„a politikai nyomásgyakorlás újabb eszköze”*. Nem ad objektív és megalapozott képet a jogállamisági helyzetről sem Magyarországon, sem az Európai Unió más tagállamaiban. Ez a jelentés *„nem képezheti alapját további uniós mechanizmusoknak vagy eljárásoknak”*. Ez az utolsó mondat mutatta a határozat indokát: az EB ugyanis éppen a jogállamiságot érő kifogások miatt halasztotta el a helyreállítási terv elfogadását, és az azzal járó eurómilliárdok folyósítását.

L.Simon László FIDESZ-képviselő, költő, üzletember, volt államtitkár (2014-2015) bejelentette: befejezi politikai pályafutását, mert pályázata alapján kinevezték a Magyar Nemzeti Múzeum élére. *„Sokkal jobban be kell szállni a nagy, látványos kiállítások rendezésének versenyébe, és vállalni kell a komoly hazai és nemzetközi vitákat olyan kényes témák, történeti kérdések felmutatásával, amilyenekkel az elmúlt évtizedekben a múzeum vezetése nem mert komolyabban foglalkozni”* – írta a pályázatban. Ilyen szerinte a Horthy-korszak, a Bethlen-kormány tevékenysége, a kulákvándorlás vagy a kommunista rendszer egyházellenessége. *„A múzeum nem nélkülözheti az egyértelmű állásfoglalásokat, a tudományosan megalapozott, de a széles közönség számára értelmezhető orientáló, identitásformáló szándékot. Nem arról van szó, hogy átpolitizáljuk a múzeumi munkát, hanem hogy felkarolandó témákat, ügyeket szállítunk a kormányzati emlékezetpolitikának, illetve, hogy a kormányzat számára is fontos kérdéseket szellemileg előkészítjük.”* Első ízben került a Nemzeti Múzeum élére politikus, aki ugyan bölcsész, irodalmár, de nem történész, régész, muzeológus, mint minden elődje még a diktatúrák idején is. Nyilatkozatában egyértelművé tette: *„Megtisztelő, hogy Orbán Viktor miniszterelnök úr is végigolvasta a pályázatomat, megismerve és támogatva a terveimet”*, vagyis a kinevezése ügyében egyáltalán nem illetékes miniszterelnök személyesen döntött róla.

Augusztus 8. Magyarország számára sikeresen, az éremtáblázat 14. helyén, 20 éremmel ért véget a járvány miatt közönség nélkül rendezett tokiói olimpia: 6 arany, 7 ezüst és hét bronzéremet szereztek a sportolók, ami az 1996-os atlantai játékok után a második legjobb eredmény volt.

Augusztus 9. *„2013-ban hiba volt először pénzügyminiszterre cserélni a gazdaságpolitikai központ (a Nemzetgazdasági Minisztérium) vezetőjét [azaz őt, aki akkor került át a kormányból a jegybank élére], majd megszüntetni az NGM-et, és a Pénzügyminisztériumra bízni a gazdaságpolitikát. Ez szakított a polgári oldal korábbi vezető elvével, ami szerint nem lehet az éves költségvetési érdek a gazdaságpolitika iránytűje. Ez olyan szakítás, mintha a nemzeti oldal a politika színterén feladná a nemzet, a kereszténység vagy a család eszméjét”* – írta Matolcsy György MNB-elnök a Magyar Nemzetben, folytatva a kormányt bíráló sorozatát. Megismételte: a 2010 és 2019 közötti magyar gazdasági siker ellenére 2019 végére az ország nem érte el az 1936-os történelmi csúcspontot, amikor a Trianon utáni Magyarország a legközelebb volt Nyugat-Európa fejlettségéhez, illetve a mai uniós országok átlagos fejlettségéhez. Ennek döntő okai az állami

működés hiányosságai, „*kiemelten a kormányzati működés gyengeségei ... Azért volt csak közepes a magyar felzárkózási teljesítmény, mert az állami működés hatékonysága közepes volt*”. A helyesen létrehozott Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) túl széles feladatkört kapott, miközben nem vált a gazdaságpolitika centrumává. Amikor 2020-ban beütött a válság, az MNB és a pénzügyi rendszer sikeresen kezelte a gazdasági krízist, a külföldi tőkebeáramlásért felelős tárca kitűnően működött, az ITM sikeresen készítette elő az intenzív felzárkózási pálya feltételeit, de továbbra is hiányzik a kormányzat gazdaságpolitikai elemző agya és cselekvési központja. A Matolcsy által immár rendszeresen bíralt Varga Mihály pénzügyminiszter (2013 és 2018 között nemzetgazdasági miniszter, a pénzügyminiszteri címet 2018-ban kapta vissza, amikor az NGM megszűnt) többször azt válaszolta erre, hogy az MNB-elnök hiánycsökkentési javaslatai megszorításokkal járnának, és gúnyosan jegyezte meg: „*vicces lenne*” máris hozzányúlni a frissen elfogadott 2022-es költségvetéshez.

Augusztus 13. Teljesen érthetetlen és kezelhetetlen a kormányrendelet, amely szerint iskolák és templomok közelében csak fóliázva lenne szabad árulni a szexualitást, ezen belül a homoszexualitást és a nemváltoztatást „*megjelenítő*” műveket – nyilatkozta Gál Katalin, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének elnöke. Az elmúlt párezer év szinte teljes világirodalma beleeshet ebbe a körbe, akár a Bibliát is ideértve – mondta –, ráadásul ki állapítja meg, hogy „*öncéli*”-e a megjelenítés? A következő napokban a kormány részéről senki nem reagált erre.

Augusztus 16. „*Nem fogadjuk el*” azokat az elvárásokat, kezdeményezéseket, felszólításokat, amelyek arra vonatkoznak, hogy Magyarország is korlátlanul fogadjon be bárkit, aki Afganisztánt ezekben a nehéz napokban el akarja hagyni, mondta Magyar Levente külügyminisztériumi államtitkár, aki az MTI jelentése szerint ekkor is következetesen „*migránsként*” emlegette a visszatérő tálib rendszer elől életüket és szabadságukat féltve menekülőket. Hozzátette, Magyarország egyetlen esetben mégis kivételt tesz: „*komolyan vizsgálják*”, hogyan tudna segíteni azokon, akik az elmúlt húsz évben tolmácsként vagy más minőségben dolgoztak az Afganisztánban a nemzetközi erők részeként szolgált magyar csapatoknak.

Augusztus 17. Szezonálisan és naptárhatással kiigazítva 17,7 %-kal nőtt a magyar GDP a második negyedévben 2020 óriási zuhanással járt azonos időszakához képest – közölte a Központi Statisztikai Hivatal. Ez pedig azt jelentette, hogy a magyar GDP már magasabb volt 0,1 %-kal, mint 2019 utolsó negyedévében, a járvány okozta válság előtt. 2021 első félévében összesítve 7,2 %-os volt a növekedés 2020 első feléhez képest. A KSH azt is közzétette, hogy ha 2019 azonos időszakához viszonyítanánk, akkor 2,2 %-os volna a GDP-növekedés, vagyis nem rossz, de messze nem olyan gyors, mint a korábbi években.

Augusztus 18. Éleződött az ellenzéki előválasztási kampány: Horváth Csaba (MSZP) zuglói polgármester feljelentette Hadházy Ákos független országgyűlési képviselőt, aki szerinte alaptalanul vádolja az önkormányzatot azzal, hogy áron alul akar eladni telkeket, ráadásul a miniszterelnök veje, Tiborcz István körének. (Néhány hónap múlva Horváth Csaba visszavonta ezt a feljelentést.) Az egykor FIDESZ-es, majd onnan a trafikkiosztás tisztességtelensége miatt kilépett és LMP-politikussá lett, aztán onnan is kilépett, egyébként szekszárdi Hadházyt a Momentum indította el az MSZP, a Párbeszéd, a DK és a Jobbik által egyaránt támogatott hivatalban lévő szocialista képviselővel, Tóth Csabával szemben, akit a Momentum korábbi politizálása miatt – Tóth szerint alaptalanul – nem hajlandó elfogadni. Ez volt az ellenzéki összefogás addigi legviharosabb esete, a nyilatkozatok éles hangja nem arra utalt, hogy szövetségesek között zajlik vita. A többi ellenzéki párt, miközben elismerte a független képviselő korrupciós ügyeket leleplező, kormánykritikus fellépéseit, provokációnak tartotta a Momentum és a jelölést elfogadó Hadházy részéről, hogy egy kétségtelenül vitatott múltú, de a kerületben 2010 óta már háromszor nyert

képviselővel szemben lépett fel, és nem valamelyik FIDESZ-kézben lévő körzetben, például Szekszárdon. → szeptember 24.

Augusztus 20. A 2020-ban a járvány miatt elmaradt rendezvényeket pótolandó minden korábbinál nagyobb szabású, igen költséges, több napra kiterjedő Szent István-napi ünnepek, felvonulások, tűzijátékok zajlottak hatalmas tömeg (Kovács Zoltán államtitkár szerint összesen mintegy 700 000 ember) részvételével. A politikai szónokok – kormánypártiak és ellenzékiek egyaránt – szokás szerint a mai politikai helyzetre és saját aktuális céljaikra alkalmazták Szent István gondolatait. Erre az alkalomra – a közelgő negyedik járványhullámra figyelmeztető szakemberek véleménye ellenére – minden korlátozást (maszk, távolságtartás stb.) feloldott a kormány.

Augusztus 22. *„A negyedik hullám kopogtat az ajtón. ... Gondolatban és lelkileg is mindenki arra készüljön, hogy lesz negyedik hullám. Nyolcmillió vakcina van a raktárainkban, mindenki kaphat oltást egy héten belül, aki kér.”* – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Az előző napon egy kormányinfón Gulyás Gergely miniszter kijelentette: a negyedik hullám ellenére nem terveznek újabb lezárást.

Augusztus 25. *„Aki felvette a védőoltás minden dózisát, annak nagy valószínűséggel már nem kell tartania a negyedik hullámtól, akik viszont még nem, azok védtelenek. Ne ringassuk magunkat abba az illúzióba, hogy kialakul a nyájimmunitás! Akkor fog csökkenni a fertőzések száma, ha egyenként, egyenként válunk védetté a védőoltás révén”* – hívta fel a figyelmet Müller Cecília országos tisztifőorvos.

Elkezdődött az ellenzéki előválasztás képviselő- és miniszterelnök-jelöltjeinek aláírásgyűjtése. Karácsony Gergely (MSZP-Párbeszéd) és Dobrev Klára (DK) egy nap alatt megkapta a szükséges 20 000 támogató aláírást. Ugyanakkor a feszültségek is megmutatkoztak: Zuglóban, ahol a Momentum a korrupcióellenes fellépéseiről ismertté vált, egykor FIDESZ-es, majd LMP-s, végül független képviselőt, a szekszárdi Hadházy Ákost indította a kerület országgyűlési mandátumát már háromszor elnyert, az MSZP, a Párbeszéd, a DK és a Jobbik által támogatott, sokak által mégis vitatott Tóth Csabával szemben, az egymás közelében álló aláírásgyűjtők veszekedni kezdtek.

Augusztus 26. *„Minden magyarról tudtunk gondoskodni, katonáinkat épségben hoztuk haza”* – jelentette be Benkő Tibor honvédelmi miniszter a tálib hatalomátvétel után indított afganisztáni magyar mentőakció részleteiről tartott sajtótájékoztatóján. 540 magyar, amerikai, osztrák és afgán állampolgárt mentettek ki a Kabul és az üzbeegisztáni Buhara között 14-szer fordult repülőgépek. A miniszter hangsúlyozta: a magyarokkal együttműködő és a 2003–2021 között kapcsolatot tartó afgánok 87 %-át evakuálták, 57 családot 180 gyermekkel. (Ez azt jelentette, hogy 13%, vagyis több család ott maradt az életüket fenyegető tálibok kénye-kedvére.) Az altábornaggyá frissen előléptetett Ruszin-Szendi Romulusz, a Magyar Honvédség júniusban kinevezett új parancsnoka azt mondta: történelmet írtak, ilyen műveletet a Magyar Honvédség még soha nem hajtott végre. A Belügyminisztérium közleménye szerint a kimentett afgánokat a (korábban rossz hírű) röszkei és tompai objektumokban helyezték el: hatósági karanténba kerültek, teljes körű ellátásukról a magyar állam gondoskodik. *„Megkezdődik orvosi vizsgálatuk, az évszaznak megfelelő ruházattal történő ellátásuk szervezése, valamint az idegenrendészeti hatósági feladatok végrehajtásához szükséges adataik felvétele, ellenőrzése”* – írta a BM, vagyis nem volt garancia arra, hogy mindenki menedékjogot kap. Arra sem volt magyarázat, hogy ilyen egyértelmű esetekben miért idegenrendészeti és nem menekültügyi eljárás indult.

Most is nagyon sokan vettek részt a „nemzeti konzultációban”, *„a járvány utáni életről szóló kérdőívet 1 millió 191 ezren töltötték ki”* – mondta Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára egy videonyilatkozatban. → július 2. Azt nem tette hozzá, hogy ez a választójogosultaknak mindössze 14%-a, és kevesebb a korábbi hasonló akciók résztvevőinél is:

2017-ben 2,3 millióan, 2020-ban 1,6 millióan válaszoltak. A Magyarország Kormánya nevű Facebook-oldalon szeptember 7-én közzétett összegzés szerint (amely ekkor már több mint 1,4 millió válaszról szólt) a résztvevők nagy többsége egyetértett a kormány által sugallt javaslattal: a minimálbér 200 ezer forintra emelésével 94%, a gyermeket nevelő családok adó-visszatérítésével 95%, a családtámogatások és a munkát terhelő alacsony adók alkotmányos védelmével 98%, a hitelmoratórium meghosszabbításával 91%.

Augusztus 30. A Nemzeti Választási Bizottság Karácsony Gergely főpolgármester magánszemélyként benyújtott öt népszavazási kérdése közül csak kettőt hagyott jóvá: a Fudan kínai egyetemi beruházás ellenit (erről a kormány is azt mondta a tiltakozások hatására, hogy támogat egy népszavazást) és az álláskeresői járadék (egykori nevén munkanélküli segély) hosszabb ideig fizetéséről. Az Európai Ügyészséghez való csatlakozásról és a Covid-tesztek ingyenessé tételéről szóló, valamint az autópályák 35 éves koncesszióba adását ellenző kérdés hitelesítését különböző jogi érvekkel, a kormánypárti NVB-tagok szavazatával megtagadták. Az is világossá vált, hogy ezekre a népszavazásokra a törvényi határidők miatt csak a 2022-es választások után kerülhet sor, míg a kormány által kezdeményezett referendumokra → július 21. előbb, mert azokhoz nem kell aláírásokat gyűjteni.

Augusztus 31. Az ellenzéki előválasztási kampánnyal párhuzamosan a FIDESZ minden választókerületben aláírásgyűjtést kezdett a „*Stop Gyurcsány! Stop Karácsony!*” című petíciójához. A kezdeményező Kocsis Máté FIDESZ-frakcióvezető azt mondta a Magyar Nemzetnek, hogy ezzel „*a Gyurcsány-korszakra akarják emlékeztetni az embereket*”. Hollik István FIDESZ kommunikációs igazgató szeptember 6-án azt közölte, hogy már több mint 100 000 ember írta ezt alá.

Szeptember 1. A fővárosi közgyűlés ellenzéki többsége (18 igen szavazattal 13 nem ellenében) elfogadta Karácsony Gergely főpolgármesternek a Momentum módosításával kiegészített javaslatát a 2023-as atlétikai vébé kilátásba helyezett vétójáról, majd leszavazta a DK nagyon hasonló előterjesztését, amelyet a párt annak ellenére nem vont vissza, hogy a Karácsony mögött álló többség egy napirendi ponttal korábban már döntött a kérdésben. A határozat értelmében, amelyet sokan visszalépésnek értelmeztek a főpolgármester korábbi vétóbejelentéséhez képest, a főváros csak akkor támogatja az atlétikai világbajnokság budapesti megrendezését, ha a kormány nem ad át földterületeket a kínai Fudan egyetemnek azon a területen, ahol eredetileg a Diákváros épült volna fel, illetve az is a támogatás feltétele, hogy a kormány ténylegesen teljesítse a fővárosi egészségügy fejlesztésére tett pénzügyi ígéreteit is. Karácsony Gergely előterjesztése szerint „*a kormány megszegte a fővárossal kötött korábbi megállapodását azzal, hogy a magyar egyetemistáknak szánt olcsó kollégiumkomplexum – a Diákváros – felépítésére szánt területet a kínai Fudan egyetemet fenntartó alapítványnak tervezi átadni. A főváros ezért nem kíván a vébé házigazdája lenni, már amennyiben a kérdéses földterületet tényleg átadják a kínaiaknak.*” Ezt az indítványt egészítették ki az utolsó pillanatban a Momentum módosításával, ami szerint a támogatásmegvonás elmaradásának másik feltétele az, hogy a kormány október 31-ig teljesítse az egészségügyi támogatási vállalásainak 2021-re jutó részét. Jogászok azonban felhívták a figyelmet arra, hogy Budapestnek nincs vétójoga, a világbajnokságról a kormány egyezett meg a Magyar és a Nemzetközi Atlétikai Szövetséggel. Jogilag tehát a közgyűlési határozatnak nincs jogi értelme. A vitában a FIDESZ–KDNP frakcióvezetője, Láng Zsolt is úgy fogalmazott: „*Cicaharc részese a fővárosi közgyűlés, mert nem a nyáron bedugult Budapestről, a szlömösödő városról akar beszélni a főpolgármester, hanem egy olyan témát találtak, amiben nincs a fővárosnak relevanciája*”. Ugyanakkor – mint erre szintén szakértők utaltak – a nemzetközi szövetség elveheti a rendezési jogot, ha a rendező város önkormányzata tiltakozik.

A főváros 65 ponton módosította költségvetését, hogy ne váljon fizetéseképtelenné a kormány – a közgyűlésben ellenzékben lévő kormánypárti politikusok által vitatott – elvonásai miatt, mert szeptember 4-étől folyószámlahitelből kellett működni. Ennek látszólag ellentmondott,

hogy egy másik, ez esetben egyhangúlag elfogadott döntéssel ingyenessé tették a tömegközlekedést a 14 évnél fiatalabban számára. A város vezetői a nehéz gazdasági helyzet ellenére tett lépést azzal magyarázták, hogy ettől bevételnövekedést várnak, mert az autós szülők egy része jegyet vagy bérletet véve remélhetőleg visszaszokik a BKK járműveire, ha a gyerekek ingyen utazhatnak.

Szeptember 3. Bemutatkozott L.Simon László, a Magyar Nemzeti Múzeum új főigazgatója. A mandátumáról emiatt lemondott FIDESZ-képviselő, volt kulturális államtitkár és országgyűlési kulturális bizottsági elnök azt ígérte, hogy ezzel aktív pártpolitikus munkáját befejezte. Egyedüli pályázóként kapta meg az állást, noha – bár író, költő, humán értelmiségi – történészi vagy muzeológiai képzettsége és ismerete nem volt. A legfontosabb magyar közgyűjtemény vezetését aktív politikusként elnyert L.Simon igyekezett cáfolni, hogy át akarja politizálni a múzeumi munkát, ugyanakkor nyíltan vállalta az intézmény megcélzott politikai funkcióját: *„...felkarolandó témákat, ügyeket szállítunk a kormányzati emlékezetpolitikának, illetve, hogy a kormányzat számára is fontos kérdéseket szellemileg előkészítjük”* – írta pályázati anyagában. Beiktatási beszédéből az derült ki, hogy a múzeum egyik fő feladatának azoknak a legendáknak, „közös történeteknek” az átadását tartja, amelyek a nemzeti identitás megőrzését segítik – akkor is, ha azoknak nincs tudományos alapjuk, vagy éppen a tudomány egyenesen megcáfolta őket. *„Megközelítésemben a Magyar Nemzeti Múzeumnak az a legfontosabb feladata, hogy minél szélesebb körben járuljon hozzá történeteink újabb és újabb nemzedékeknek történő átadásához, s mindezen túl nemzetünk hiteles történelmének, valamint történelemformáló mondáinak, mítoszainak és hiedelmeinek bemutatásához”* – fogalmazott. *„Ha valamiről utólag akarják kideríteni, hogy nem úgy van, ahogyan mi azt nemzedékeken keresztül hittük, ahogyan apáról fiúra, tanárról diákra továbbadtuk, akkor egy egész nemzeti közösségen képes eluralkodni a kognitív disszonanciának nevezett belső feszültség. ... Azoknak a történeteknek a jelenvalóságát is figyelembe kell venni, amelyeket nem tudunk a tudomány módszertanával igazolni, vagy éppen azzal tudjuk bizonyítani, hogy még valóságalapjuk sem volt”* – mondta. Ez a hallgatóság egy részét megijesztette, de L.Simon hangsúlyozta, hogy senkire se fogja rákényszeríteni az ízlését.

Szeptember 4. Megtartották Kötcsén a FIDESZ szokásos – 2020-ban a járvány miatt elmaradt – nagy politikai találkozóját a Polgári Magyarországért Alapítvány szervezésében. A rendezvény mindig zártkörű, a miniszterelnök beszédét nem hozzák nyilvánosságra, de Orbán Balázs miniszterelnökségi államtitkár, akit a miniszterelnök augusztusban egy addig nem létezett és semmilyen jogszabályban nem szereplő tisztségre, saját *„politikai igazgatójává”* is kinevezett, a Kossuth rádióban elmondta: Orbán Viktor *„egy nagyon komplex stratégiát vázolt fel a közeledő választásra, amit úgy tudok összefoglalni, hogy mi győzünk, ők veszítenek”*. A hazaszeretetre és a szabadságra kell támaszkodni, mondta az államtitkár, hozzátéve, hogy a járványok és népvándorlások korát éljük, minden országnak erre kell készülnie. Azt hangsúlyozta: *„az EU a legélhetőbb, legjobb keret Magyarország számára, abban vagyunk érdekeltek, hogy az unió egyben maradjon”*, bár vannak olyan erők, amelyek olyan ideológiai konfliktusokat éleznek ki, amik az unió összeomlásával fenyegetnek. *„Ilyen a klímaváltozás, a gender és a bevándorlás kérdése is”*, pedig ideológiai kérdések helyett inkább stratégiai és geopolitikai kérdéseket kellene megvitatni. *„Még akkor is, hogy ha az EU szétesik, mi ott leszünk az utolsók között, tartjuk az utolsó gerendát, és azon fogunk dolgozni, hogy a szétesést megállítsuk és visszafordítsuk.”*

Szeptember 5. Budapesten megkezdődött a 2020-ról elhalasztott 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, amelyre több százezer külföldi és vidéki vendég érkezett, és amelyet művészi, köztük könnyűzenei rendezvények is kísérték. A kormány minden járványkorlátozás alól felmentést adott, ellentétben Szlovákiával, ahol a következő napok pápalátogatással kapcsolatos egyházi rendezvényein megkövetelték az oltási igazolást. A katolikus – bár ökumenikus programpontokat is tartalmazó – vallási eseményre az állami költségvetés több mint 30 milliárd forintot fordított.

Szeptember 6. Dobrev Klára (DK), Karácsony Gergely (P-MSZP), Fekete-Győr András (Momentum), Jakab Péter (Jobbik) és Márki-Zay Péter (Mindenki Magyarországa Mozgalom) adta le időben – a szükséges 20 000-nél jóval több aláírást gyűjtve – miniszterelnök-jelölti jelentkezését az ellenzéki előválasztásra. Pálinkás Józsefnek, a frissen alakult Új Világ Néppárt elnökének ez nem sikerült, ezért ő Márki-Zay mögé állt. A 106 választókerületben 258 képviselőjelölt is leadta a fejenként legalább 400 ajánlást. (Később ez a szám kölcsönös visszalépések miatt némileg csökkent, bár sokan vitatták az ilyen visszalépések értelmét, hiszen az előválasztás során a legjobbnak – a kormánypárti jelölétet legyőzni leginkább képesnek – látszó jelölt kiválasztása a cél.) Közben számos helyi konfliktus tört ki az együttműködésre készülő és kényszerülő pártok, leggyakrabban az MSZP és a DK, illetve az MSZP és a Momentum között.

Szeptember 9. A magyar kormány Andrzej Duda lengyel köztársasági elnök budapesti látogatásának napján határozatban ítélte el az Európai Bizottság döntését, amely pénzbüntetést kezdeményezett Varsóval szemben az igazságszolgáltatás függetlenségének megsértése miatt. (Ugyanezért nem hagyták még jóvá a lengyel helyreállítási tervet, ahogy a magyart sem a jogállammal kapcsolatos kifogások miatt.) Az Orbán-kabinet szerint mind Magyarország, mind Lengyelország az EU külső határait védi, és *„eközben Brüsszel hátba támadja Lengyelországot, visszaél hatalmával, és az Európai Unió egységét veszélyezteti”*. Ebben a helyzetben *„Magyarország kiáll Lengyelország mellett. A kormány rögzíti, hogy a bírság kezdeményezésével az Európai Bizottság a tagállami szuverenitás számos elemét megsértve beavatkozott a lengyel jogalkotás menetébe, valamint a végrehajtó hatalom és az igazságszolgáltatás viszonyrendszerébe”*. Ez azért keltett feltűnést, mert az öt nappal korábbi kötcsei FIDESZ-tanácskozás után a kormánypárti politikusok látványos egységben hangsúlyozták az EU és a magyar tagság iránti elkötelezettségüket.

Szeptember 12. Ferenc pápa miséjével ért véget a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus. A Szentszék kezdettől hangsúlyozta, hogy nem országlátogatóról van szó, amilyen az utána következő négy napos szlovákiai út volt, hanem kizárólag a kongresszus zárómiséjéről. A pápa mindössze 8 órát töltött Magyarországon. Ezért egyes, később cáfolt, de azért nem ok nélkül felbukkant hírek szerint egy ideig még az is kérdéses volt, hogy találkozik-e külön a magyar vezetőkkel, tekintettel arra, hogy több kérdésben, például a menekültek / migránsok kezelésében nem értett egyet velük. A Vatican Newsnak szeptember 1-én adott interjújában például azt hangsúlyozta, hogy a bevándorlókat nem elég befogadni, hanem *„védelmezni, felkarolni és integrálni”* kell. Végül a Hősök terén tartott szertartás előtt a Szépművészeti Múzeumban találkozott az egyházfő Áder János köztársasági elnökkel, (az egyébként református) Orbán Viktor miniszterelnökkel és Semjén Zsolt KDNP-elnökkel, miniszterelnök-helyettessel, ahol a magyar püspöki kar tagjaival és a többi hazai egyház, valamint a zsidóság képviselőivel is.

A politikusokkal tartott rövid, de a vatikáni hírügynökség szerint *„szívélyes”* találkozóról a miniszterelnök a Facebook-oldalán ezt tette közzé: *„Arra kértem Ferenc pápát, hogy ne hagyja elveszni a keresztény Magyarországot”*. Több kommentátor emlékeztetett rá: a kormányfő és pártja az elmúlt években a helytelenítésnek vagy elhatárolódásnak legcsekélyebb jelét sem mutatta, amikor befolyásos és a politikai vezetőkkel jó személyes kapcsolatban álló publicisták, köztük a FIDESZ-alapító Bayer Zsolt vagy Bencsik András *„demens vénembernek”*, *„liberális gazembernek”*, *„magyar- és keresztényellenesnek”* nevezték a pápát egyebek közt a menekültekkel kapcsolatos álláspontja miatt.

A zsidó vezetőknek a pápa ezt mondta: *„zsidók és keresztények már nem az idegent, hanem a barátot akarjuk látni egymásban, nem az ellenfelet, hanem a testvért. ... Azon kell együtt dolgozni, hogy a gyűlölet hullámai ne söpörhessék el többé a jó viszonyt. ... az antiszemitizmus veszélyére gondolok, amely még mindig itt leselkedik Európában és másutt ... ezt a gyűjtőszinórt nem szabad hagyni, hogy lángra lobbanjon”*.

Részlet a magyar püspököknek mondott beszédből: *„Ha azt akarjuk, hogy ... itt, Magyarországon is testvériesebb és szolidárisabb társadalom alakuljon ki, ahhoz az szükséges,*

hogy ... a papokkal és a világi lelkipásztori munkatársaitokkal együtt mindig mutassátok meg az Egyház valódi arcát, amely mindenkit, a kívülről érkezőket is elfogadja, testvéri és nyitott a párbeszédre. Legyetek olyan főpásztorok, akik szívükön viselik a testvériséget. A nyájnak ne gazdái legyetek, hanem atyái és testvérei. ... Legyen a magyar Egyház a hidak építője és a párbeszéd előmozdítója!”

Magán a misén a katolikus egyházfő így beszélt: *„Velünk is megeshet, hogy félretesszük az Urat, a szívünknek egyik sarkába, de közben vallásosnak és jónak tartjuk magunkat, tovább járjuk a magunk szabta utat és nem engedünk Jézus logikájának. Ő azonban velünk van ebben a belső küzdelemben. Nem abban áll a különbség, hogy ki vallásos és ki nem. A lényegi különbség a valódi Isten és az énünk istene között van. Mennyire messze áll Ő, aki csendben uralkodik a kereszten, attól a hamis istentől, akitől elvárjuk, hogy erővel uralkodjon és elhallgattassa ellenségeinket! Mennyire más Krisztus, aki egyedül a szeretettel áll élénk, mint e világ hatalmas, győzedelmes és ajnározott messiásai!”*

2006 óta először zajlott nyilvános miniszterelnök-jelölti vita, de a hivatalban lévő és még mindig legesélyesebb kormányfő nélkül: az ATV élő adásában az ellenzék öt jelöltje vitatkozott. Sikerült úgy bemutatniuk elképzeléseiket, hogy ne kerüljenek élesen szembe egymással, hiszen aki közülük az előválasztást megnyeri, annak a kampányban, aki pedig esetleg a választást, annak a kormányzásban együtt kell majd működnie a többiekkel. A kormánypárti propagandasajtó egyáltalán nem számolt be az eseményről.

Szeptember 14. A kormány kezdeményezte a járványveszély-helyzet meghosszabbítását 2022. január 1-ig. Ugyanakkor a hó végén kezdődő vadászati világkiállítás látogatóit mentesítette minden korlátozás alól – ez esetben a javuló járványhelyzetre hivatkozva.

Szeptember 15. *„A Gyurcsány-korszak akar visszatérni, és akinek kétsége van, az nézzen rá a fővárosra: Karácsony a kirakatban, Gyurcsány emberei a kasszában”* – mondta Orbán Viktor a FIDESZ évadnyitó frakcióülésén Esztergomban. Szerinte egyértelmű, ki a baloldal vezére, minden más, amit látunk, csak cirkusz. *„Ne felejtsetek el ők vettek el egyhavi fizetést és egyhavi nyugdíjat, ők emelték duplájára, sőt háromszorosára a rezsit, megszüntették az otthonteremtési támogatásokat, eltörölték a családi adókedvezményt, felemelték az adókat.”* (Szeptember 17-i reggeli Kossuth rádiós interjújában ezt folytatta Orbán: *„dermesztő és ijesztő, hogy Gyurcsány Ferenc még mindig a közéletben van”*. Az ekkor legerősebbnek látszó ellenzéki párt vezetője a Facebookon replikázott: *„Ijedős ember ne menjen politikusnak. Ha már emberek közé sem megy...”*) A miniszterelnök véleménye szerint amit Brüsszel tényleg komolyan gondol és erőltet a bevándorlásról és az LMBTQ-propagandáról, az a fásult Nyugat-Európában már a mindennapok valósága, de innen, Közép-Európából nézve az emberek számára egyszerre groteszk, félelmetes és visszatetsző. Orbán Viktor szerint az utolsó órában vagyunk, és a helyzet veszélyes: veszélyes a gyerekeinkre és az unokáinkra, veszélyes a jövőnkre. Valójában az Európai Bizottság elnökének parlamenti beszámolója és több EB-tag nyilatkozata a jogállam érvényesülésével, benne a sajtószabadsággal kapcsolatban fejtette ki aggályait, az Európai Parlament új határozata pedig nem azt követelte, hogy Magyarország tegye lehetővé a melegek házasságát – ez valóban nemzeti jog –, hanem hogy ismerje el a más tagállamokban ugyanilyen nemzeti jog alapján hozott törvények szerint kötött ilyen házasságokat.

A kormány két nap alatt dollár- és eurókötvény-kibocsátás révén soha nem látott mértékben, 1615 milliárd forinttal (több mint 4,5 milliárd euróval) növelte az államadósságot, amely így kétszer akkora lett, mint Orbán Viktor hatalomra kerülésekor volt. Varga Mihály pénzügyminiszter nagy sikerről, túlkeresletről beszélt, és arról, hogy a pénzt *„a gazdaság újraindítására”* fordítják. (Igaz, a kormány ezt sajátosan értelmezte, mert egyebek mellett az egyházaknak is adott tízmilliárdokat a gazdaság újraindítására szánt alapból.) A feltételek nem voltak rosszak, de az EU-tól felvehető hitel sokkal jobb, szinte kamatmentes lett volna, ám a kormány arról lemondott. A kötvénykibocsátás az elemzők szerint éppen ezért történt, hogy a választások előtt akkor is lehessen költekezni a már

elfogadott 2022-es költségvetési törvényben egyébként nem szereplő címeken, ha az EU a jogállammal kapcsolatos vita miatt a helyreállítási alap vissza nem térítendő részét sem folyósítja.

Szeptember 18. Elkezdődött, de rögtön le is állt az ellenzéki előválasztás. Eleinte arra gyanakodtak a szervezők, hogy a nagy érdeklődés volt az ok, de később megállapították: terheléses támadás érte a számítógépes rendszert. Egyes ellenzéki politikusok rögtön a kormányköröket vádolták, bár bizonyíték nélkül – „*megijedt a hatalom*” –, amire a FIDESZ azt válaszolta, hogy „*a saját bénázásukat ne kenjék másra*”. Szeptember 20-án folytatódott országosan a szavazás. A szervezők későbbi vizsgálata alultervezést, vagyis saját hibát és „nem rendeltetésszerű” túlterhelésből adódó összeomlást egyaránt megállapítottak.

Szeptember 20. Az országgyűlés őszi ülészakájának megnyitásakor Orbán Viktor miniszterelnök a járványról beszélt: „*az oltás eredményeként normalizálódott az élet, indultak újra a munkahelyek és az iskolák. De a járványnak lesz negyedik hulláma, ezt mutatja a növekvő fertőzésszám. A harmadik hullámot oltással győztük le, a negyediket is ezzel tudjuk legyűrni.*” Részletesen méltatta a gazdaság fejlődését, és a választások előtt várható újabb szociális juttatásokat, valamint szólt az újabb tömeges migráció veszélyéről. Orbán Viktor megismételte azt a torzító nézetét, hogy Brüsszelből azokat a törvényeket támadják, amelyek nem engedik a szexuális propagandát az óvodában, az iskolában, a televízióban és a reklámokban. „*Követeléseik abszurdak és ellenkeznek azzal a magyar közfelfogással, hogy a gyermekek szexuális nevelését a szülők határozhatják meg.*” Nem engedünk teret a gyermekekre irányuló szexuális propagandának – mondta, noha valójában a diszkriminációnak, illetve a homoszexualitás és a pedofil bűncselekmények összemosásának az EU általi elutasítása volt a vita tárgya.

Gyurcsány Ferenc DK-elnök élesen reagált: „*Démonként küzdenek egy 91 éves idős emberrel. A kormányfő démonként küzd öltönyös brüsszeli férfiakkal és kosztümös hölgyekkel, démonként küzd egy Gyurcsány nevű képviselővel, démonként küzd százakkal, akik szeretnének szabadon szeretni. Lehet démonokkal küzdeni, de ettől nem fog felemelkedni a haza. Nagyjából a falusi búcsúk keménylegényeinek bátorságát idézi ez, akik arra alkalmasak, hogy tönkretégyék a falu életét, de arra nem, hogy köztisztelőnek örvendjenek. E legények bátorsága mögött végzetes önbizalomhiány áll, egyfajta bezártság a saját világukba és félelem az övéknél színesebb, összetettebb, sokrétűbb világtól. Mi nem ilyen embereket szeretnénk a falu, a város, az ország vezetőinek.*” Segítséget javasolt Orbánnak arra, hogy túl tudjon lenni a kisebbségi komplexusán és azokon a félelmein, amelyek miatt Magyarországot állandóan háborúba vezet, pedig Magyarország békét akar.

Hasonlóan kritikus volt a többi ellenzéki frakcióvezető is, a miniszterelnök pedig nem kevésbé élesen válaszolt. A külpolitikáról – részben a Fudan egyetem ellenzéki elutasítása kapcsán – ezt mondta: mindenkit óva int attól, hogy a kínai–amerikai küzdelemben elkötelezze magát valamelyik oldalon. Azt sem tartja szerencsésnek, hogy „*az ellenzék láthatóan az amerikaiak zsebében van*”. Orbán Viktor megérti, hogy az Egyesült Államoknak problémát jelent az átrendeződés, de ez nem a magyarok problémája. „*A mi érdekünk az, hogy ne sodródjunk bele egy ilyen hidegháborúba, és jóban legyünk az amerikaiak mellett a kínaiakkal is.*” Nem tartja helyes politikai elgondolásnak, hogy bújjunk az amerikaiak zsebébe, hiába szövetségeseink. Aki azt akarja, hogy mondjunk le a kínai piacokról, befektetésekről, az a magyar emberek érdeke ellen beszél, ez teljes félreértés a magyar külpolitikának, amelynek lényege, hogy minden világszereplővel jóban legyünk. Ez nehéz, de lehetséges. Összegezve: „*Magyarország az EU megerősítésében érdekelt, jó szövetségese az Egyesült Államoknak, értelmes kapcsolatot ápol Oroszországgal és kihasználja a Kínával való együttműködés minden előnyét.*”

Vihart váltott ki Arató Gergely DK-képviselő napirend előtti felszólalása, aki arról beszélt, hogy még az Alaptörvény is kimondja: senki tevékenysége nem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére, gyakorlására, valamint kizárólagos birtoklására. „*Legyen világos, Dobrev Klárának nem fog megrepeggni a keze akkor, amikor a kukába kell hajítani ezt az Alaptörvényt.*” Példaként említette Polt Péter legfőbb ügyészt, a Költségvetési Tanácsot, a Médiatanácsot, illetve az

Alkotmánybíróságot. Úgy gondolja, ha ezek mind a kormány hatalmának védelméről szólnak, akkor mind alkotmányellenesek. Ezen a ponton Kövér László kikapcsolta Arató Gergely mikrofonját: *„Eljutott arra a pontra – lehet, hogy provokáció hatására – ami átlépi az alkotmányosság határát. Arra szeretném felhívni a figyelmét, hogy ne lépje át a büntetőtörvénykönyv tényállásainak határát. Amit ön mond, az az alkotmányos rend elleni uszítás, nem szeretném, ha szervezkedéssé fajulna.”* Arató Gergely azzal folytatta, hogy *„a hatalom megragadására való törekvéssel szemben törvényes úton mindenki jogosult és köteles fellépni, aki pedig azt mondja, hogy kétharmad nélkül nem lehet hozzájárulni a kétharmados törvényekhez, ne vállalkozzon kormányzásra”*. Kövér László válasza: *„Ha önök a kétharmados törvényeket kétharmados felhatalmazás nélkül kívánják megváltoztatni, beleértve az Alaptörvényt is, akkor alkotmányellenes cselekménynek tekintem, ami büntetőjogi kategória.”*

Szeptember 24. Döntött a kormány a családi adóvisszatérítés részleteiről, mert számítása szerint a 2021-es gazdasági növekedés üteme meghaladja majd az intézkedés feltételeként előírt 5,5 %-os mértéket – jelentette be videójában a pénzügyminiszter. A közvetlenül a választások elé időzített visszatérítés minden olyan gyermekes szülőnek jár, aki családi pótlékra jogosult, ideértve az egyéni vállalkozókat, a mezőgazdasági östermelőket, az ingatlan-bérbeadókat, a katas és az ekhós adózókat is. Ha mindkét szülőnek van bejelentett munkahelye, akkor mindkettőnek. Varga Mihály elmondása szerint 1,9 millió szülőnek összesen 600 milliárd forintot fog visszafizetni az állam. *„Ez minden idők legnagyobb, családoknak nyújtott adókedvezménye”* – hangsúlyozta a politikus. Az egyelőre nem derült ki, hogy mindez hogyan egyeztethető össze a május 20-áig esedékes adóbevallási határidővel.

Beszélt erről Orbán Viktor miniszterelnök is a Kossuth rádióban, a szokásos péntek reggeli megszólalásában. *„Lesz-e gyerek – ezen múlik Európa jövője”* – mondta. *„Európa jövője nem a digitalizációban, az iparban van, nem a zöldítésben van, hanem a gyerekekben, fogalmazott. Lehet migránsokat beengedni, de akkor az ország nem az lesz, ami volt. A Nyugat nem képes saját magát fenntartani.”* A koronavírus-járványról ezt mondta: *„Az oltás véd. A baj azokkal van, akik nem oltották be magukat, mert ők súlyos betegségnek vannak kitéve.”* Mindenkit arra kérte, hogy oltassa be magát. Az oltás kötelezővé tétele túl nagy ellenállásba ütközne, ezt érzi.

Lezajlott az öt ellenzéki miniszterelnök-jelölt második TV-vitája az RTL Klubon. Ezúttal élesebb vita zajlott, kiderült például, hogy míg Karácsony Gergely és Dobrev Klára felmondaná a Paks-II. egyezményt és nem bővítené az erőművet – sőt Karácsony árulásnak nevezte az oroszokkal kötött szerződést –, Jakab Péter és Márki-Zay Péter az energiaellátás érdekében szükségesnek tartja azt. Dobrev Klára ismét elmondta, hogy feles törvényekkel mondanák ki a kétharmadosok törvénytelenységét, bár elismerte, hogy ez vitatott tézis. Karácsony szerint Dobrev ötlete *“politikai humbug”*, amit már egyetlen komoly jogász sem támogat. Fekete-Győr András pedig azt mondta Gyurcsány Ferenc feleségének: *„Te, Klára, az őszödi beszéddel a hátad mögött kevésbé tudod legyőzni Orbánt, mint bármelyikünk.”* Az egyre durvábbá váló, feljelentésekkel is tarkított zuglói párharc Tóth Csaba és Hadházy Ákos között → augusztus 18. szintén szóba került: Karácsony Gergely addigi álláspontját feladva és ezzel az MSZP-vel szembe kerülve „átállt” Hadházy Ákos oldalára. (Ez csak elvi állásfoglalás volt, mert nem zuglói lakosként nem szavazhatott ott.) Másnap Jakab Péter (Jobbik) és a DK is megvonta támogatását Tóthtól. Az MSZP fenntartotta támogatását, de a jelölt végül szeptember 27-én maga visszalépett. Árulásról beszélt: szerinte semmi nem igaz abból, amivel vádolják, a történeteket az ellene irányuló lejárató kampánynak tulajdonította. *„A kampány igazságtalan körülmények között zajlik”* mondta, és nincs arra szüksége, hogy tovább küzdjön a *„politikai mocsárban”*, főleg miután *„a kampány alatt azzal fenyegettek meg, hogy ha nem szállok ki a politikából, akkor megölnék”*. Szeptember 30-án kiderült: Hadházy sokkal több szavazatot kapott, tehát Tóth Csaba a visszalépéstől függetlenül mindenképp kiesett volna.

Közben néhány körzetben konfliktusok támadtak egyes közös ellenzéki jelöltek körül. Több Jobbikost utolért a múltja: korábban rasszista, antiszemita kijelentéseket tettek. Egy DK-jelölről pedig azt derítette ki egy online lap, hogy korábbi nyilatkozatával ellentétben offshore cégben érintett, bár ő ezt tagadta. Több körzetben kölcsönös feljelentések történtek, és a miniszterelnök-

jelöltek (főleg Karácsony és Dobrev) hangja is élesebb lett. Ugyanakkor volt olyan vélemény, hogy jobb, ha ezek az ellentétek az előválasztás kampányában robbannak ki – és esetleg rendeződnek –, mint ha mindez a tényleges választási kampányban történne.

Szeptember 25. Felminősítette Magyarországot a Moody's Investors Service. A nemzetközi hitelminősítő Londonban bejelentette, hogy az eddigi Baa3-ról egy fokozattal Baa2-re javította a magyar államadós-osztályzatot. A Moody's ezzel egy időben a tavaly szeptember óta érvényben tartott pozitívról stabilra módosította a magyar szuverén besorolás kilátását. A döntés indoklásában a cég a felminősítés fő tényezői között kiemelte, hogy „*a növekedés erőteljesen visszalendült az idei év első felében, és ez is erősítette a magyar gazdaság ellenállóképességét. Mindezt a hatékony költségvetési és monetáris politika is segítette*”. Ez „*erős és világos visszajelzés a magyar gazdaságpolitikának*” – reagált Varga Mihály pénzügyminiszter.

Budapesten megnyílt az október 14-ig tartó „*Egy a természettel – Vadászati és Természeti Világkiállítás*” nevű, bár az illetékes nemzetközi szervezet, a Bureau International des Expositions által világhiállításaként el nem ismert nagyszabású rendezvény, amelyet jelentős részben a szenedélyes vadászként ismert Semjén Zsolt KDNP-elnök, miniszterelnök-helyettes és Kovács Zoltán államtitkár kezdeményezésére rendeztek meg. Külföldről viszonylag kevés résztvevő érkezett. Az ezzel kapcsolatban elköltött több mint 70 milliárd forint közpénz jelentős részét a Hungexpo vásárterület később is hasznos átalakítására költötték, de a 17 milliárdos közvetlen ráfordítás is két és félszer annyi, mint amennyi az összes magyar nemzeti park kap egy egész évre – érvelt ellene a Greenpeace nemzetközi környezet- és természetvédő szervezet, amely szerint a rendezvény „*abszurd szimbóluma annak, hogy mi zajlik ebben az országban természetvédelem címén.*” (2017-ben még alig 400 millióra becsülték a költségeket.) Kovács Zoltán válasza (bár a szervezet nem a vadgazdálkodást, a hivatásos vadőröket és vadászokat bírálta, hanem a kiállítást és a szerinte urizáló hobbivadászokat): „*azok a vadőrök, azok a vadászok, akik nap mint nap kint vannak a természetben, naponta többet tesznek a vadvédelemért, mint a Greenpeace egy évben.*” A kormány a rendezvényt a romló fertőzőségi adatok ellenére felmentette minden járványkorlátozás alól.

Szeptember 27. Az országgyűlés a kormány javaslatának megfelelően – kizárólag kormánypárti szavazatokkal, továbbá a kormánnyal már szinte mindig együtt szavazó független, volt Jobbikos Volner János támogatásával – az év végéig meghosszabbította a járványveszélyhelyzetet.

15 éves földgázbeszerzési szerződést írt a kormány az orosz állami Gazprommal évi 4,5 milliárd köbméter gáz vásárlásáról. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter kedvező árról beszélt. Mivel az orosz gáz ettől kezdve Szerbiából és Ausztriából érkezett, az ukrán tranzit megszűnt, ami ellen az ukrán kormány tiltakozott. Ezt viszont Szijjártó utasította vissza élesen.

Szeptember 29. Az előzetes várakozásnál sokkal több, 633 811 ember szavazott az ellenzéki előválasztáson személyesen és a technikai zavarok ellenére online. Ez a magyarországi lakhelyű választójogosultak 8%-át jelentette. A szavazatszámolás éppen a sok számolnivaló miatt a tervezettnél lassabban ment. Ezzel szemben a kormány vezetői által is tüntetőleg aláírt „*Stop Gyurcsány! Stop Karácsony!*” petíciót ellenőrizhetetlen bejelentések szerint több mint 700 000-en írták alá, de ezek közül az ellenzék szerint sokan nyomásnak engedtek. (Október 2-án már több mint egy millió aláíróról volt szó, de sok esetben kormánypárti vezetésű önkormányzatok szervezték ezt.) A kormánypropaganda politikusi nyilatkozatok mellett fizetett hirdetésekben is igyekezett eljelentékteleníteni az előválasztást és kétségbe vonni a számszerű eredményeket.

Az Antall József Tudásközpont gazdálkodása a törvényi kritériumoknak megfelelt, de a jó erkölccsel nehezen összeegyeztethető kifizetések történtek – mondta Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter a kormányinfón. A miniszter egyúttal bejelentette: „*nem kap többet közpénzt a Tudásközpont*”. Szeptemberben a kormányközeli politikaelemző intézet több vezetője is lemondott, miután kiderült, hogy például luxusutazásokra, Antall Péter igazgató, az

egykori miniszterelnök fia egyre magasabb fizetésére, drága tárgyakra és pr-szerződésekre ment el a nekik kiutalt közpénz. A leleplezések a direkt36 portálon jelentek meg, és egészen kivételesnek számított, hogy az ilyen oknyomozó orgánumokat nem kedvelő kormány komoly következményeket fűzött az ott megjelent cikkhez.

Október 1. Hajnalra sikerült közzétenni az ellenzéki előválasztás végeredményét. A választáson 632 479 fő vett részt; ebből személyesen 509 903 fő, online 122 576 fő. Érvénytelen szavazat: 33 316. (Ez utóbbi magas adat oka azt volt, hogy a bélyegző helyett QR-kóddal hitelesített szavazólapokról nem mindig sikerült beolvasni a kódot. Ez támadhatóvá tette az eredményt ott, ahol csekély különbséggel győzött valaki.)

A miniszterelnök-jelölti verseny eredménye:

1. Dobrev Klára (DK): 214 319 szavazat (34,76%)
2. Karácsony Gergely (Párbeszéd – MSZP): 168 396 szavazat (27,31%)
(Budapesten viszont ő győzött.)
3. Márki-Zay Péter (Mindenki Magyarországa Mozgalom):
123 453 szavazat (20,02%)

4. Jakab Péter (Jobbik): 86 909 szavazat (14,10%)

5. Fekete-Győr András (Momentum): 20 944 szavazat (3,40%)

Dobrev Klára a 106-ból 84 egyéni választókerületben bizonyult a legnépszerűbbnek, Karácsony Gergely tizenhat első helyet szerzett, Jakab Péter négyet, Márki-Zay Péter kettőt.

Felesége győzelmét kommentálva Gyurcsány Ferenc DK-elnök kifejtette: a DK abban hisz, hogy *„sokfajta európai és hazafias áramlat együttműködése adhatja meg a hatékony nemzeti választ a FIDESZ-re: mérsékelt konzervatívok, liberálisok és különböző árnyalatú baloldaliak együttműködése ez”*. Maga Dobrev Klára arról beszélt, hogy *„nincs ezeryni tévénk, rádióink, újságjaink, közalkalmazottaink, akiket a FIDESZ gyakorlatilag pártkatonaként használ”*. Nincs sok száz milliárd forintjuk, amit a FIDESZ-esek elégettek a kampányokban, de van több mint hatszázezer olyan európai magyar demokrata, aki hajlandó és kész is tenni azért, hogy hazánk újra európai demokratikus ország legyen. *„A változás elkezdődött. A változás az elmúlt hetekben kezdődött el, és folytatódik. Meg nem állunk addig, amíg jövő április után azt nem mondhatjuk, hogy egy európai demokratikus magyar köztársaságban élünk. Ez a cél vezérel.”*

Karácsony Gergely – a korábbi rasszista, antiszemita, homofób megnyilvánulásaiakkal lelepleződött Jobbikosokra és egy off-shore ügyletekbe belebonyolódott DK-jelöltre utalva – nagyon pozitívnak tartotta, hogy *„azokat a jelölteket, akik kapcsán súlyos erkölcsi problémák merültek fel, a rendszer kirotálta”*, vagyis vesztettek a körzetükben. Kifejtette: *„...az ellenzéken belül van egy mély megosztottság. ... Az egyik részt képviseli a Demokratikus Koalíció, ami a leginkább mozgósítható szavazókkal rendelkezik. Ennek a narratívának fontos eleme, hogy kevésbé kritikus a 2010 előtti politikával kapcsolatban, és Orbán Viktorra úgy tekintenek, mint aki politikai puccsot hajtott végre, és vissza kell állítani. És van a másik oldal, amelyik a 2010 előtti politikával kapcsolatban éles kritikával él, és ez egy heterogénebb tömb.”* Erre rögtön reagált Gyurcsány Ferenc, egyúttal mutatva, hogy élesedik a harc: *„Karácsony miniszterelnök-jelölt szerint megosztott az ellenzék. Szerinte a 2010 előtti időszakhoz való viszony oszt meg bennünket. Tényleg? Akkor kérdezem: Ki szakított az MSZP-vel és alapított új pártot 2010 után? Ki szövetkezett az MSZP-vel és fogadja el annak támogatását 2010 után különböző posztokra jelentkezve?”* A főpolgármester bírálta vetélytársait, kimondatlanul főleg Dobrev Klárát és Jakab Pétert: *„Volt, aki nem úgy készült, mintha tényleg kormányfő akarna lenni. Ha valaki tényleg miniszterelnök akarna lenni, akkor nem jönne ki ilyen mondatok a száján, mint hogy a választás napján elmegy Polt Péter börtönbe. Vagy hogy egyszerre ígérjük meg, hogy lesz euró holnap, és emeljük a pedagógusbéreket. Én nem akarom őszödi beszéddel kezdeni miniszterelnökként. Olyan dolgokat mondok, amikről úgy gondolom, hogy meg tudom csinálni.”*

A második fordulóra be nem került Jakab Péter viszont békés hangot ütött meg: *„Hatalmas gratuláció azoknak a miniszterelnök-jelölteknek, akik bejutottak a második fordulóra és megmérkőzhetnek azért a jogért, hogy vajon melyikőjük fogja kihívni Orbán Vikort jövőre.*

Bármelyikőjük fog győzni, teljes mellszélességgel fogom támogatni a kormányváltásért vívott küzdelemben. Ami pedig az én negyedik helyemet illeti, egy valamit üzen, de azt nagyon: sokat kell még dolgoznunk a kormányváltásért.

Márki-Zay Péter arra figyelmeztetett, hogy szerinte Dobrev nem esélyes Orbán ellen. „A lelkiismeretemen nem száradhat, hogy Orbán Viktor maradjon a miniszterelnök” – mondta. Három feltételt szabott Karácsony Gergelynek a visszalépésért cserébe: az euró mielőbbi bevezetése; az elszámoltatás; az alaptörvény közjogi értelemben vett érvénytelenségének kimondása. „Nem látom, hogy nekem kéne visszalépnem Karácsony javára” – mondta egyébként. „A második körben magamhoz számolom Jakab Péter szavazatait és a Momentum-szavazatokat is, ezzel pedig már nekem nagyobb lesz a támogatottságom, mint Karácsony Gergelynek.” Ugyanakkor hozzátette: nem magával Dobrev Klára személyével van baja, inkább a DK elnökével. „Én lennék az ellenzék számára az ideális jelölt Orbán Viktor ellen, és hiszek abban, hogy megnyerhetem a második fordulót. A FIDESZ-t vidéken lehet legyőzni.” Fél nappal később viszont Márki-Zay Péter bejelentette: miniszterelnök- és miniszterelnökhelyettes-jelöltként mennek tovább a második fordulóba a főpolgármesterrel, vagyis egyikük visszalép, de arról még nem állapodtak meg, melyikük.

Fekete-Győr András „pocséknak és egyértelmű kudarcnak” nevezte a szereplését, ugyanakkor a párt által nyert 14 képviselőjelölti helyet sikernek tartotta. Azt mondta, a Momentum egy „tanuló párt”, és a választók most azt a visszajelzést adták, hogy „András, még tanulnod kell”. Nem biztos benne, hogy a Momentum végül kiáll majd valamelyik jelölt mellett – mondta. Kijelentette: „Dobrev Klára nem jelenti a megújítást... A második fordulóban így döntés előtt áll a Momentum, hogy kivel képzeljük el az új Magyarország első ciklusát. Olyan személlyel, aki a Momentum újító programját a magáévá tudja tenni. Ez nem Dobrev Klára.”

A kormánypropaganda, amely korábban azt sulykolta, hogy Gyurcsány Ferenc akaratából Karácsony Gergely lesz a győztes, most ezt a második fordulóra helyezte át. Kocsis Máté FIDESZ-frakcióvezető kijelentette: „Gyurcsány Ferenc bedarálta a Momentumot, az LMP-t, és megsemmisítette a Jobbikot is. Az MSZP-t már rég kinyírta. Gyurcsány Ferenc az egyeduralgoló, az ő vezetésével a kudarcos múlt emberei térnek vissza a baloldalra a következő évtizedre. ... vagy a felesége lesz a miniszterelnök-jelöltje, vagy a fővárosi bábja, aki már 17 évvel ezelőtt is a fizetési listáján volt, és aki azóta is szolgálékien hajtja végre akaratát.” (Ezzel arra utalt, amit az utolsó napokban nagy leleplezésként közöltek, hogy Karácsony Gergely jóval a politikai pályára lépése előtt a Miniszterelnöki Hivatalban is dolgozott.) „Folytatódjék hát a színjáték a baloldalon, de a végén biztosan csak egy nevet: Gyurcsány Ferenc. Megint ránk marad a feladat, hogy legyőzzük jövő tavasszal, készüljünk!” Deák Dániel, a Schmidt Mária vezette XXI. Század Intézet elemzője pedig közölte: „Az előválasztás nyertese Karácsony Gergely lesz, de a győztes Gyurcsány Ferenc.” Híven a kormányoldal szokásához, hogy nem hajlandók leírni és kimondani az asszonynevet soha nem használt Dobrev Klára valódi nevét, így fogalmazott: „attól, hogy Gyurcsányt hozták ki nyertesnek az első fordulóban, azt remélik, hogy a második fordulóban még nagyobb lesz a részvétel, azaz még több személyes adatot tudnak majd összegyűjteni, hiszen a Gyurcsánynéval nem szimpatizáló baloldali szavazók még inkább elmennek majd voksolni”.

Kialakult a 106 egyéni országgyűlési választókerület közös ellenzéki képviselőjelöltjeinek listája is. (Ami természetesen nem jelentette azt, hogy kerületenként csak egy ellenzéki jelölt lesz, hiszen jelöltet állíthatnak 2022-ben az összefogásban részt nem vevő pártok, így a Kétfarkú Kutya Párt, a volt szocialista Szanyi Tibor ISZOMM pártja és a köznyelvben kamupártnak nevezett, ilyenkor a kormányoldalnak igen hasznos, gyanús háttérű képződmények.)

A győztes képviselőjelöltek száma pártonként:

DK: 32

Jobbik: 29

MSZP: 18

Momentum: 15

Párbeszéd: 6

LMP: 5

Új Világ Néppárt: 1

A DK-s jelöltekre jóval kevesebben szavaztak, mint magára Dobrevre: 159 ezren (27,5%). A második ebben a versenyben a Momentum lett 132 ezer (22,8%), a harmadik a Jobbik 123 ezer (21,3%) szavazattal. Az adatok értékeléséhez hozzátartozott: az előválasztási jelöltek egy része olyan körzetekben nyerte el a közös ellenzéki jelöltként indulás jogát, ahol a FIDESZ-KDNP jelöltjei az előző választásokon nagy többséggel nyertek, tehát az egyetlen komoly ellenzéki jelöltnek sem látszott sok esélye.

Volt néhány meglepő eredmény. Mesterházy Attila volt MSZP-elnököt és frakcióvezetőt Veszprémben kétharmados arányban győzte le a DK által jelölt, a Jobbik, az LMP és a Liberálisok által is támogatott Csonka Balázs ügyvéd. Nem kapott lehetőséget egy másik volt MSZP-elnök, a 2018-ban a XXII. kerületben Németh Zsoltot (FIDSZ) legyőző Molnár Gyula sem. Ő most DK-Liberális színekben indult (ezért ki is zárták az MSZP-ből), és szoros versenyben ugyan, mindössze 73 szavazattal, de alulmaradt a momentumos, a Jobbik és Márki-Zayék támogatását is élvező Tóth Endrével szemben. Újbudán a momentumos Orosz Anna számára is meglepő fölényrel verte a DK-s főpolgármester-helyettest, Gy. Németh Erzsébetet. Érdekes párharc alakult ki Kispesten: az 1994 óta képviselő Burány Sándor (MSZP, de 2018 óta a Párbeszéd-frakció tagja), volt államtitkár és miniszter, aki a legutóbbi választáson úgy tudta megverni a FIDESZ-es György Istvánt, hogy jobbikos, LMP-s és momentumos vetélytársa is volt, az előválasztáson 44-35% arányban alulmaradt egykori párttársával és államtitkár-kollégájával, Arató Gergellyel (DK) szemben. Mindez előrevetítette, hogy a közös pártlistát sem lesz könnyű összeállítani, hiszen azok a régi képviselők, akik egyéniben nem indulhatnak, befutó helyre számítanak, és aki nem kap ilyet, annak a politikai pályafutása ezzel véget érhet. Márpedig például Mesterházyról rég tudni lehetett, hogy a Momentum nem fogadja el.

A kormánypropaganda gyorsan reagált a választókerületi eredményekre is: néhány óra alatt online hirdetés gyártottak minden egyes győztesről, amelyen az illető párthovatartozásától függetlenül ez olvasható a jelölt és a mellé kopírozott Gyurcsány fotója mellett: *„Kiderült: az Ön körzetében Gyurcsány Ferenc embere lett a baloldal jelöltje a 2022-es választásokra. Nincs két baloldal.”*

„Alacsonyabb áron egyeztünk meg, mint az ezelőtti szerződésnél” – védte meg a miniszterelnök a Kossuth rádióban az orosz gázszerződést. Ukrajna reakciójával kapcsolatban elmondta: *„könnyű a magyarokkal legénykedni, gondolja Ukrajna. De nem Ukrajnához, hanem a magyar emberekhez kell igazodnunk. Ha nem tudunk volna megegyezni, 386 ezerrel költene többet energiára egy átlagos magyar család.”* Megerősítette – a vonatkozó renbdelet az előző nap késő este meg is jelent –, hogy 2022 elején 1,9 millió gyermeknevelő visszakapja befizetett személyi jövedelemadóját. Mivel a törvény szerint bizonyos gazdasági teljesítmény felett nyugdíjprémiumot kapnak az emberek, egységesen, mindenki 80 000 forintot kap összesen – jelentette be a kormányfő, hozzátéve, hogy a választások előtt – bár ő ezt nem tette hozzá az időzítéshez – igyekeznek az ígért két heti helyett a teljes 13. havi nyugdíjat kifizetni. (Ezt december 7-én el is döntötték.) Az ellenzéki előválasztásról az eredményhirdetés után néhány órával Orbán Viktor egy szót sem szólt – igaz, kérdést sem kapott. Arról sem, hogy az összesen 1000 milliárd forint feletti, a már elfogadott 2022-es költségvetési törvényben nem szereplő ígéretzőn teljesítésének mi lesz a forrása.

Nem kapta meg Paks 2 a létesítési engedélyt, hiánypótlást kért az Országos Atomenergiiai Hivatal, amelynek élére az öt hónapja lemondott főigazgató helyére a miniszterelnök szeptember 29-étől nevezte ki Kádár Andreát, az Innovációs és Technológiai Minisztérium atomenergetikai szakismeretekkel nem rendelkező energiapolitikai helyettes államtitkárát. A közlemény szerint *„a benyújtott dokumentáció több tekintetben rendkívül alapos, ugyanakkor azért, hogy a hatóság meg tudjon győződni valamennyi követelmény maradéktalan teljesüléséről, néhány területen további értékelésre, elemzésre van szükség, figyelembe véve a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a létesítési engedélyezési eljárással párhuzamosan lefolytatott missziójából származó ajánlásokat. Ennek érdekében az Országos Atomenergia Hivatal az engedélyezési eljárásban további*

hiánypótlást rendel el.” Szakértők szerint valójában az orosz dokumentáció gyenge minőségével volt baj.

Október 2. Folytatódott a miniszterelnök-jelöltek közti üzenetsorozat. Molnár Csaba, a Demokratikus Koalíció alelnöke és kampányfőnöke egy Facebook-bejegyzésben ezt írta: *„Nem lesz ez így jó, urak! Karácsony Gergely és Márki-Zay Péter bejelentették, hogy mindketten szakértői kormányt fognak felállítani, ha esetleg miniszterelnök lenne belőlük. ... ezzel ők nemcsak azt mondják, hogy nem kívánnak pártpolitikusokat látni a kormányukban, hanem azt is, hogy miniszterelnökként, koalíciós kormány vezetőjeként egymaguk szeretnék dönteni a miniszterek személyéről.”* Ez *„a legalapvetőbb parlamenti demokratikus alapszabályt rúgja fel. Mert ha a jövőben koalíciós kormányban például az LMP-nek jut a környezetvédelmi tárca, akkor az LMP fogja eldönteni, hogy oda külső szakértőt, szakpolitikust vagy akár vezető pártpolitikust delegál. Ezt a miniszterelnöknek el kell fogadnia.”* Jakab Péter is kifogásolta a Karácsony–Márki-Zay összefogást: *„Mi lenne, ha nem egymás ellen fognánk össze, hanem Orbán ellen? Mi lenne, ha nem árkot ásnánk a szavazótáboraink közé, hanem egyesítenénk őket? Megmondom, mi lenne. Győznénk.”* Erre a bejegyzésre Fekete-Győr András, a Momentum elnöke válaszolt: *„a Jobbik szavazói elképedve nézik, hogy a DK és a Jobbik fél éve született barátsága abban csúcsosodik ki, hogy Jakab Péter éppen győzelemhez próbálja segíteni Dobrev Klárát”.*

Október 3. Ha miniszterelnök lesz, akkor Hadházy Ákost kéri majd fel az elszámoltatásokhoz szükséges munkára – közölte az előválasztás utáni első beszédében Karácsony Gergely. Szerinte ezután következhet majd az önkormányzatok jogainak visszaállítása, az alkotmányosság helyreállítása, amelyet Márki-Zay Péterre, a *„jobbkezére”* bízna. (Aki pedig addig még nem mondta ki véglegesen, hogy visszalépne a második fordulóból.) Továbbá úgy fogalmazott: *„miért ne lehetne a Karácsony-kormány külügyminisztere Dobrev Klára?”* *„Most a munkának van itt az ideje, pozíciók osztogatásával még ráérünk”* – válaszolta erre Dobrev. Ezzel egy időben a DK arra koncentrált, hogy *„férfiak akarják elütni a győzelemtől”* az első fordulóban győztes nőt, Dobrev Klárát. A kormánypropaganda továbbra is igyekezett lekezelni az előválasztást mint Gyurcsány Ferenc *„bábszínházát”*, és hangsúlyozni, hogy a *„Stop Gyurcsány! Stop Karácsony!”* felhívást egy milliónál is többen írták alá, mert mint Hollik István, a FIDESZ kommunikációs igazgatója mondta, *„mindenkihez bekopogtatunk”.*

Október 4. Karácsony Gergely és Márki-Zay Péter Hódmezővásárhelyen bejelentette, hogy politikai szövetségben, két egyenrangú félként indulnak az előválasztás második fordulójában. Az Országos Előválasztási Bizottságnál azt szeretnék elérni, hogy egymás mellett szerepeljen a nevük a szavazólapon. (A DK ezt rögtön átgondolatlanak nevezte.) Abban is megállapodtak, hogy kormányváltás esetén az egyikük miniszterelnök, a másikuk miniszterelnök-helyettes lesz, a két szereplő között egyetértési jogot tartanak fenn, tehát mindenben közösen fognak dönteni. Arról viszont még mindig nem született egyezség, hogy ebben az egyenrangú partnerségben ki lesz a miniszterelnök-jelölt. Karácsony hangsúlyozta, hogy Orbán Viktor az ellenfelük, és *„olyan politikai ajánlatot kell adni az országnak, ami a bal- és jobbközép gondolkodású emberek számára is elfogadható, ahogy azoknak is, akik egyik politikai táborhoz sem tartoznak”.* Dobrev Klára egy rendezvényen rámutatott, hogy ha nyer az ellenzék, közösen kell kormányozniuk, ehhez pedig erő, határozottság, alázat és megértés kell. Kiemelte: *„az ellenzéki pártokon múlik, hogy megtartsák a szövetséget. Lehet vitatkozni, néha veszekedni, ahogy a legjobb családban is szokás, de megalázni egymást, és karaktergyilkos kampányt folytatni a másik ellen nem szabad”.* A Jobbik elnöksége néhány órával korábban szintén az ellenzéki egységért emelt szót, de senkit nem támogatott név szerint: *„Akit ti megneveztek közös miniszterelnök-jelöltnek, azt fogjuk teljes mellszélességgel támogatni, a döntésekben pedig nem kívánunk benneteket befolyásolni.”* Igaz, hozzátette a Karácsony–Márki-Zay elképzelést bírálva: *„A szabályokat nem átírni kell, hanem betartani.”* Magyar György ügyvéd, a Civil Választási Bizottság elnöke másnap kizárta, hogy Karácsony Gergely és Márki-Zay Péter szövetségesként szerepeljen a miniszterelnök-jelölti előválasztás

második fordulójának szavazólapján. *„Nem lehet a játékszabályokat játék közben átírni, ez a választóknak és az egész előválasztásnak a megcsúfolása lenne, nevetségessé és komolytalanná tétele”* – mondta. Még aznap el is dőlt: Dobrev, Márki-Zay, Karácsony sorrendben szerepeltek a miniszterelnök-jelöltek a nyomdába került szavazólapra. Vagyis úgy, hogy a Karácsony–Márki-Zay tandem csak visszaléppel jöhessen létre, akkor a visszalépő jelöltet kézzel húzzák le a szavazólapról.

Enyhítette a II.-III. kerületi bíróság (még nem jogerősen) a szexuális zaklatással és könnyű testi sértéssel vádolt Donáth László egykori MSZP-képviselő ellen hozott korábbi végzést. → február 5., február 24. Az evangélikus lelkésznek 600 000 forint büntetést kell fizetnie becsületsértés miatt. A bíróság februárban tárgyalás nélkül bűnösnek találta Donáthot aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés és folytatólagosan elkövetett szeméremszétsétség miatt, és másfél év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. Donáth tagadta a vádakot, és tárgyalást kért. A szeptemberi meghallgatáson végül annyit bevallott, hogy valóban ingerülten közeledett az alkalmazotthoz, és durván, sőt fenyegetően beszélt vele, de a testi sértés és a szexuális zaklatás vádját visszautasította. Az első fokú ítéletében a bíróság végül Donáthot csak becsületsértésben találta bűnösnek, szeméremszétsétségben nem, azt a büntetőeljárást meg is szüntette.

Október 6. *„Nem visszelépek, hanem előre”* – közölte Karácsony Gergely, hozzátéve: *„bárki is lesz az ellenzék közös miniszterelnök-jelöltje a második fordulóra jutott három ember közül, az sokkal jobb lesz, mint Orbán Viktor”* és ha nem ő nyer az előválasztás második fordulójában, támogatni fogja a győztest. De a tájékoztatón hosszan sorolta, mi az, amiben nem ért egyet Dobrev Klárával és Márki-Zay Péterrel. A magyar politikát szerinte *„ki kell húzni abból a polgárháborús hangulatból, amiben az elmúlt 20 évben volt, túl kell lépni az Orbán-Gyurcsány vetélkedés korszakán”*. Ez nem Gyurcsány Ferenc népszerűségi indexével függ össze, hanem egy alapvető erkölcsi cél, hogy béke legyen kormányváltás után, és Dobrev Klára nem érzi ennek kellőképpen a súlyát. Nem csak békére van szükség, hanem a társadalmi igazságosságot szolgáló rendnek is ki kell alakulnia. Egy egyenlőtlen társadalomban nincs stabil alapja a demokráciának. Új típusú, szociális demokráciát kell létrehozni, és ebben van vitája Márki-Zay Péterrel is, akit a barátjának nevezett. *„Összetartó társadalom nélkül nincs demokrácia.”* Továbbá *„szívesen adok garanciát bárkinek jobbközép oldalról arra, hogy az általam vezetett kormány az ő politikai értékrendjüket is képviselni fogja néhány nagyon fontos ügyben”*

„Egészen biztos vagyok benne, hogy nem nekem kellene visszalépnem a második fordulóban, hanem Karácsony Gergelynek” – mondta felmérésekre hivatkozva Márki-Zay Péter még Karácsony megszólalása előtt. Utána pedig ezt: *„Karácsonynak minimális esélye sincs arra, hogy megverje Dobrevet vagy legyőzze Orbán Viktort. ... Mi az országot akarjuk megmenteni Orbán Viktortól és a korrupciótól. Karácsonnyal szövetségben le tudjuk győzni a Dobrev Klára esetében jelentkező veszélyt, hogy vele Orbánt nem lehet leváltani.”* A Momentum másnap közölte: Márki-Zay támogatja a második fordulóban.

Késő este megjelent a kormányrendelet: novemberben mind az alultervezett inflációt kompenzáló nyugdíjkiegészítés, mind a gazdasági növekedés alapján törvény szerint kötelezően járó nyugdíjprémium magasabb lesz a vártnál és kötelezőnél. A kiegészítést úgy emelte meg a kormány, hogy az egy 4,8%-os árszintemelkedésnek felelt meg (igaz, a nyári hónapokban volt már 5,8%-os adat is), a prémiumot pedig egységesen a jogszabály szerinti maximumban, 80 000 forintban állapította meg, ami több mint 400 000 kisnyugdíjasnak a törvény szerint járónál többet jelentett.

Október 8. Karácsony Gergely előzetes kijelentéseivel ellentétben (*„akkor lépek vissza, ha elűt egy villamos”*) mégis visszalépett a miniszterelnök-jelöltségtől, és az őt támogató pártokat arra kérte, hogy Márki-Zay Pétert támogassák az előválasztás második fordulójában. Hangsúlyozta, hogy nem a hatalom számára a legfontosabb. *„Ez a döntés nem rólam, vagy Márki-Zayról szól, hanem Magyarországról szól.”* Úgy érezte, hogy ha ő nem lép vissza, akkor Orbán marad, és nem lesz min vitatkozni. Bízik benne, hogy Márki-Zay, akivel egyébként sok vitája van, egyesíteni tudja

a szavazókat a balközéptől a jobbközépig. A Dobrev Klára mellett így egyedül versenyben maradt Márki-Zay Péter szerint „a választás arról szól, európai lesz-e az ország, vagy mocsárba süllyed. Szövetségben megyünk tovább, nem visszaléptünk, hanem előre. ... Ma Karácsony bebizonyította, a haza érdeke mindennél fontosabb.... Orbán Viktor egyetlen reménye ma, hogy Dobrev Klára megnyeri az előválasztást. A legnagyobb veszély Dobrev Klára esetleges győzelmében, hogy ő Orbán Viktor számára a legkényelmesebb ellenfél.” A DK válasza: „a hőmezővásárhelyi polgármester ezzel [a Dobrevre szavazó] 214 000 embert sértett meg, és bocsánatot kell kérnie”.

Dobrev Klára egy interjúban kijelentette: „Óriási feladat lesz legyőzni Orbánt, hiszen mint tudjuk, ő az egész államszervezetet a szolgálatába állító, a magyar polgárok zsebéből kivett milliárdokkal hazudozó, és kizárólag a gyűlöletkeltés eszközével operáló kampányt fog folytatni.” Ezzel szemben, úgy látja, neki van a legnagyobb esélye felépíteni egy olyan intézményrendszert, amely az itt élőket szolgálja egy szűk csoport érdekei helyett. Az államépítésre neki van a legnagyobb tudása, szakmai és politikai felkészültsége. Ha győz az előválasztás második fordulójában, legelső dolga lesz a kölcsönös bizalmat újraépíteni.

A LMP szerint elveszett a lehetőség, hogy az országnak pedig zöld miniszterelnöke legyen. „Ezt rendkívül szomorú helyzetnek tartjuk ... mi vagyunk az utolsó generáció, aki még tehet a klímaváltozás megállításáért” – írta az LMP, de bár a második fordulóban hivatalosan egyik jelöltet sem fogja támogatni, teljes mellszélességgel kiáll az ellenzéki összefogás mellett, és minden erőforrásával támogatni fogja az előválasztáson nyertes közös képviselőjelölteket és miniszterelnök-jelöltet. Hasonlóképpen semlegességet hirdetett az addig Karácsonyt támogató MSZP is, azzal, hogy majd a győztes miniszterelnök-jelöltet támogatja a tényleges választási kampányban – de néhány ismert szocialista és Párbeszéd-politikus Karácsony kérésével ellentétesen kiállt Dobrev mellett. Barabás Richárd újbudai alpolgármester, a Párbeszéd szövívője ezt így indokolta: „Márki-Zay Péter az elmúlt héten számomra a totális megbízhatatlanságát bizonyította. Az új miniszterelnökök sebeket kell begyógyítani, nem újabbakat feltépnie. Egyesíteni, nem szétszakítani. Kétlem, hogy Péter akár a koalíciós kormány felállításáig el tudna jutni ezzel a habitusával.”

A változás némileg megzavarta a kormánypropagandát, amely hónapok óta azt hirdette – még a DK-elnök feleségének első fordulós győzelme után is –, hogy így is, úgy is Karácsony lesz a győztes, mert Gyurcsány őt akarja. A keresztény-konzervatív, jobboldali polgári hőmezővásárhelyi polgármestert nehezebb volt Gyurcsány bábjaként bemutatni. De Gulyás Gergely miniszter megpróbálta: „A párt és parlamenti támogatottság nélküli Márki-Zay sokkal alkalmasabb Gyurcsány Ferenc bábszínházában főszereplőnek, mint a főpolgármester.”

Márki-Zay ellenben a Juhász Péter egykori politikusnak adott hosszú interjúban az addiginál is markánsabbá tette szembenállását a DK-val, benne Gyurcsánnyal: „Olyan katasztrófális volt a 2010 előtti kormányzás, amely egy valódi kétharmadot adott – egyszer – a FIDESZ-nek. Annyira rossz emlékeket ébreszt. Az, hogy a 70-30-as szabállyal a kormány–ellenzék, a FIDESZ és a baloldal együtt loptak. ... ők nem számoltatták el egymást. Nem 2010-ben nem volt elszámoltatás, de 2002-ben sem, amikor Keller Lászlót [szocialista közpénzügyi államtitkárt] azért váltották le, mert el akarta számoltatni a FIDESZ-es lopásokat.” Ezzel kiváltotta például Oszkó Péternek, a Bajnai-kormány pénzügyminiszterének a felháborodását, aki „futóbolondnak” nevezte.

„Én úgy látom, hogy a következő évben lehetséges egy 10 %-os emelés, 2023-ban jöhet a nagyobb bérrendezés” – mondta a miniszterelnök reggel a Kossuth rádióban a sztrájkra készülő pedagógusokról, akiknek szerinte is „igazuk van akkor, amikor bérrendezést követelnek”. De most 2022. január 1-től az ápolónők, a bölcsődei dolgozók, a szociális világban és a kultúrában dolgozók bérét emelik 20-21%-kal – jelentette be. Majd mindehhez hozzátette: „hitelből nem lehet bért emelni, ehhez gazdasági teljesítmény kell. Ha ez nem így van, akkor az ország csődbe kerül, ahogy az a Gyurcsány- és Bajnai kormány alatt történt”. Arra nem adott magyarázatot, hogy az összesen mintegy 1000 milliárd forintba kerülő juttatásokat – a most közölt béremeléseken kívül az előírtnál magasabb nyugdíjmelést és nyugdíjprémiumot, a gyermekes családok szja-visszatérítését, a 25 évnél fiatalabbak szja-mentességét – miért lehet lényegében hitelből megígérni és kifizetni. Arról

sem kapott kérdést, hogy szó sem volt csődről még a 2008-2009-es világgazdasági válság idején sem, sőt Bajnai Gordon egy éves átmeneti kormányzása a legfontosabb területeken rendet teremtett.

Október 9. *„Magyarország Kormánya üdvözli a Lengyel Köztársaság Alkotmánybíróságának a nemzeti jog és az európai uniós jog viszonyáról hozott határozatát”, és „felkéri az európai uniós intézményeket, hogy a tagállami szuverenitás korlátait működésük során tartsák tiszteletben”, mert ezek „rossz gyakorlata ... az Európai Unió alapszerződéseinek módosítása nélküli lopakodó hatáskörbővítéssel igyekszik olyan jogköröket elvonni a tagállamoktól, amelyeket a tagállamok az Európai Unióra soha nem ruháztak át”* – jelent meg a Magyar Közlönyben egy újabb, kormányhatározatnak nevezett politikai nyilatkozatban. Az így üdvözölt, de az Európai Bizottság, valamint számos EU-tagállam határozott tiltakozását kiváltó lengyel alkotmánybírósági (valójában az ottani kormánypárt akarátát kifejező) döntés azt mondta ki – az uniós szerződésekkel és a lengyel alkotmánnyal szemben –, hogy az uniós jog nem áll a hazai fölött, és ezért az EU luxembourgi bíróságának nem volt joga elítélni a lengyel igazságszolgáltatás függetlenségét súlyosan sértő új jogszabályokat. Ezt sok elemző az EU-ból történő kilépés első lépéseként értékelte, mert az EU egyik alapelvét tagadta meg, amely nélkül a közösség nyilvánvalóan működésképtelen. Az ügyben egyáltalán nem érintett magyar kormánynak ez a gesztusa (immár másodszor a cseh-lengyel szénbányavitával kapcsolatos EU-bíróági ítélet után) semmiféle jogi jelentőséggel nem bírt, de jelezte a fokozódó szembenállást az EU-val, amely éppen a jogállammal kapcsolatos kétségek miatt nem hagyta még jóvá a magyar helyreállítási tervet.

Október 10. Fekete-Győr András lemondott a Momentum elnöki tisztségéről, levonva a következtetést a miniszterelnök-jelölti előválasztáson mutatott gyenge szerepléséből. Eleinte ezt nem akarta megtenni – *„a lemondás gyávaság”,* mondta –, de aztán megtette, miután a küldöttgyűlés csaknem kétharmada megvonta tőle a bizalmat. *„Sajnos nem sikerült demonstrálnom a kormányzóképeséget, és nem sikerült esélyes jelöltté válnom az első forduló végéig. ... A legtöbb választói visszajelzés a fiatalságomra és a kormányzati tapasztalat hiányára irányult. Mindkettő jogos és mindkettő igaz.”* A párt elnöksége nyilatkozatot adott ki: *„Fekete-Győr András öt és fél éves elnöksége alatt a Momentum országos politikai szereplővé nőtte ki magát. A rendszerváltás óta eltelt idő legerősebb parlamenten kívüli pártja ma a Momentum, jövőre pedig frakciója is lesz az országgyűlésben, és ez András közösség-szervező munkájának is köszönhető. Az előválasztási eredmény ugyanakkor megmutatta, hogy új lendületre van szüksége a Momentumnak ahhoz, hogy tovább tudja folytatni az építkezést és a magyar közélet még inkább meghatározó közössége legyen. ... András továbbra is a Momentum aktív politikusaként dolgozik tovább elkötelezetten a kormány- és rendszerváltásért, támogatva a Momentum 15 előválasztási nyertes jelöltjét és a teljes ellenzéki összefogást.”* → november 21.

Október 11. Durvult az előválasztási kampány. Márki-Zay Péter az ATV-nek kijelentette: akik korábban Karácsony Gergelyt támogatták, a második fordulóban azonban nyilvánosan inkább Dobrev Klára mögé álltak, *„nem csak Karácsony Gergelyt árulják el ezzel, hanem a hazánkat. És nem tudom, hogy kit mivel vesznek rá, de sokan panaszkodnak, hogy folyamatos nyomás alá vannak helyezve, és kényszerítik őket mindenféle módszerekkel arra, hogy álljanak ki Dobrev Klára mellett, miközben ők is pontosan tudják, hogy ezzel Orbán Viktort tartják hatalomban”.* Dobrev Klára a Facebookon reagált: *„Ennek az országnak ugyanis többé nem egy gögös, hatalommániás vezérre, hanem egy egységes, erős, szolidáris csapatra van szüksége. Ezek leszünk mi! ... Hazaárulózni a Fidesz szokott. Senki nem hazaárulózott le eddig senkit az ellenzéki összefogásban. Soha. Mert ez tönkretesz mindent, amiért évek óta közösen dolgozunk. Olyan határt lépett át Márki-Zay Péter, amit mindenki átléphetetlennek tartott. Ez már valódi gyűlöletkampány.”* Jakab Péter Jobbik-elnök válasza: *„Könyörgöm, Péter! Nem Dobrevvel álltam össze, hanem összesen 6 párttal és számtalan civillel... ezt nem árulásnak hívják, hanem összefogásnak, ami arról szól, hogy végre nem széthúzunk, hanem egy irányba megyünk. Végre nem elfordulunk egymástól, mint régen, hanem meghallgatjuk egymást. Arra kérlek Péter, vigyázz rá te is. Ne bántsd az ellenzéki szövetségeket,*

mert ma MI – nem te, nem én, nem Klára, hanem mi – vagyunk az ország utolsó esélye. Kérlek, ne játsszuk el!” Márki-Zay néhány óra múlva Szombathely főterén elnézést kért: azt mondta, rosszul fogalmazott, fáradt volt, sajnálja a történeteket. A légkör ettől nem javult, a két jelölt többször vádolta egymást nemtelen támadással.

Október 13. Másfél órás ellenzéki miniszterelnök-jelölti vita zajlott élő adásban az RTL Klub tv-ben. Dobrev Klára és Márki-Zay Péter élesen vitázott, az előbbi a miniszterelnökségre alkalmatlannak nevezte ellenfelét, míg ő megismételte, hogy csak ő képes leváltani Orbán Viktort, mert bár alkalmasnak tartja Dobrevet miniszterelnöknek, Orbán legyőzésére azonban nem. Számos más kérdésben is eltértek a nézetek, de közel álltak egymáshoz egyebek közt az elszámoltatás, a kétharmados törvényekbe rejtett önkény felszámolása, az oktatás és az egészségügy rendbetétele ügyében. Abban is egyetértettek, hogy ha az ellenzék győz, akkor együtt kell kormányozniuk, koalícióban, a még folyó előválasztás győztesének vezetésével.

Meglepő nyilatkozatot tett Lendvai Ildikó, az MSZP volt elnöke és frakcióvezetője az ATV-ben. Sok párttársával ellentétben Márki-Zayra szavazott, bár a világszínre és a politikai ízlése közelebb áll a baloldalhoz. Azonban úgy vélte: *„ha 2022-ben ismét az Orbán-kormány győz, azzal egy végletes bomlasztó közegbe kerül az ország”*. Elmondása szerint nem azért lát Márki-Zay Péterben nagyobb lehetőséget, mert jobbnak tartaná a képességeit Dobrev Klaráénál, s még azt se gondolja, hogy FIDESZ-es szavazókat tudna elhozni. Az viszont meggyőződése, hogy *„bizonyos FIDESZ-szavazókat otthon tudna tartani, mivel nem lehet vele úgy hiszterizálni a közeget”*. Később kiderült: hasonlóan érvelve szintén így szavazott Tóth Bertalan MSZP-társelnök, másnap pedig az MSZP elnöksége is – előző semleges álláspontját megváltoztatva – ugyanezt tette. Több szocialista politikus közölte azonban, hogy ezzel nem ért egyet.

Elhangzott a tv-vitában egy súlyos vád is, amelyet az érintett később megerősített: Popovics Juditot Lusztig Péter (DK) tatabányai alpolgármester fenyegetéssel és államtitkári állás ígéretével igyekezett lebeszélni arról, hogy független képviselőjelöltként induljon Tatán az előválasztáson – többek között egy DK-jelölttel szemben –, majd miután ő nem engedett, a DK megakadályozta az indulását azzal, hogy egyik párttól se kaphatott befogadó nyilatkozatot. Lusztig és a DK mindent tagadott.

Október 15. Lemondott Karas Mónika, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, illetve a Médiatanács elnöke, akinek megbízatása 2022 őszén, tehát a választások után járt volna le. Ő *„új kihívások”* kereséséről nyilatkozott (a Számvevőszék alelnöke lett pénzügyi képzettség nélküli jogászként), lépésével azonban azt tette lehetővé, hogy utódját még a biztosan FIDESZ-többségű országgyűlés választhassa meg, és így eggyel több olyan fontos tisztségviselő legyen, aki egy esetleges más összetételű kormány és parlament számára gyakorlatilag a teljes következő ciklus alatt leválthatatlan. December 4-étől Koltay András, a Médiatanács 2010-2019 között volt tagja, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem addigi rektora került a helyére NMHH-elnökként kilenc évre. Erre a köztársasági elnök nevezte ki, az országgyűlés hatáskörébe a Médiatanács elnökévé történő megválasztása tartozott. Ez december 14-én történt meg.

Október 16. Az elsónél is nagyobb részvétellel ért véget az ellenzéki miniszterelnök-jelölti előválasztás második fordulója: személyesen és online 662 353 fő szavazott (a hazai állandó lakos összes választójogosult 8,3%-a, ebből 21% online), közülük 219 991 olyan, aki az első fordulóban nem. (Ez másfelől azt jelentette, hogy az első forduló 632 479 részvevőjéből 190 454 kihagyta a másodikot, talán elkedvetlenedve az általa korábban támogatott jelölt kiesése miatt. Az érvénytelen szavazatok száma mindössze 7116 volt.) Deutsch Tamás FIDESZ EP-képviselő e számokkal rögtön szembeállította, hogy a *„Stop Gyurcsány! Stop Karácsony!”* felhívást állítólag 1,3 millióan írták alá, de ez utóbbi adatok szokás szerint ellenőrizhetetlenek voltak.

Október 17. Márki-Zay Péter nyerte az ellenzéki miniszterelnökjelölt-választást, mégpedig meggyőző többséggel: 371 560 szavazattal (56,7%)

283 677 ellenében (43,3%). Budapesten 18 választókerületből 17-ben győzött. Vidéken Dobrev Klára 10 megyében nyert, Márki-Zay Péter 9-ben, de a szavazatszámot tekintve a fővároson kívül is ő volt a befutó. Mindez annak ellenére történt, hogy nem állt mögötte párt, mint Dobrev Klárának a jól szervezett és fegyelmezett tagságú DK, sőt semmilyen más országos szervezet sem, hiszen a Mindenki Magyarországa Mozgalom nem volt az. Az elemzők nem találtak más magyarázatot, mint hogy Márki-Zay „*az ellenzék ellenzékéeként*” is fellépett, és el tudta érni a FIDESZ-ellenes, de nem baloldali polgárokat. Ez ugyanakkor előrevetítette: a 2010 előtti kormányzás elítélésével elidegenítheti a DK és az MSZP híveit („*nem Gyurcsány, hanem a szabadság fog eljönni Magyarországra*” – mondta például), pedig a 2022-es választási győzelemhez rájuk is szüksége lesz.

Ezúttal „*ellenzékét is váltottunk*” – jelentette ki este Márki-Zay Péter. Úgy vélte, olyanokat kell maga mögött tudnia, akik tényleg el akarják számoltatni a bűnösöket jobb és baloldalon egyaránt, mert „*a korrupciónak nincsen színe*”. Az eredményvárón összegyűlt közönségnek azt mondta: „*Ezt a választást nem én nyertem, ezt ti nyertétek meg. ... ti tudtok forradalmat csinálni, tőletek kell féljen a hatalom!*” Megköszönte a támogatást a DK szavazóinak is, továbbá Dobrev Klárának is nagy tapsot kért a közönségtől, akivel, mint mondta, már az előző napon, tehát az eredményt nem ismerve megállapodtak, hogy a közös győzelemben ők ketten szövetségesek. Kijelentette: szeretne mindenkitől bocsánatot kérni, akit az elmúlt időszakban megbántott vagy megsértett.

Dobrev Klára még a végleges eredmény kihirdetése előtt, a biztosnak látszó adatokat látva felhívta Márki-Zay Pétert és „*tiszta szívből*” gratulált a győzelméhez. „*Ő a hatpárti ellenzék közös miniszterelnök-jelöltje*” – jelentette ki. „*Mostantól kezdve nem foglalkozhatunk egymással, hanem csak azzal, hogy a hatpárti ellenzék hogyan fogja legyőzni Orbán Viktort*”. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az előválasztásból a DK győztesen jött ki, az ellenzék legerősebb pártjaként folytathatja a politizálást. „*Mi baloldali és progresszív párt vagyunk, és továbbra is a baloldali szavazók hangját fogjuk képviselni, mert erre kaptunk felhatalmazást*”. A győztes támogatásáról nyilatkozott Jakab Péter, a Jobbik elnöke és Orosz Anna, a Momentum ügyvezető elnöke, valamint Karácsony Gergely, a Párbeszéd társelnöke is, akinek Márki-Zay ünnepségén újra megköszönték, hogy visszalépett a jelöltségtől.

A kormánypropaganda továbbra is elhallgatta vagy lekicsinyelte a történeteket. Az azonban gondot okozott, hogy először azt állították az általuk „*Gyurcsány-show*”-nak nevezett előválasztásról: minden előre le van játszva, úgyszólván Karácsony lesz a közös jelölt, mert Gyurcsány őt akarja. (Arra nem adtak magyarázatot, hogy akkor miért tesz úgy, mintha saját pártja jelöltjét, azaz a feleségét támogatná.) Aztán miután Karácsony visszalépett, váratlanul és szokatlan módon Dobrevet kezdték méltatni, miközben azt állították, hogy Márki-Zay is „*Gyurcsány embere*”. Az előválasztás eredményhirdetése után is rögtön azt állították, hogy Márki-Zay „*baloldali politikát*” folytatna, és mivel a mai ellenzék közül a DK-é lehet a legnagyobb frakció, már érdektelen, hogy ki a miniszterelnök-jelölt. Vagyis nem teljesen vált be, amit az érintett mondott: „*egy gyakorló keresztény, hétgyermekes édesapára még ők sem tudnak mit mondani, mert rá a Stop Gyurcsány, Stop Karácsony plakátok nem hatnak*”. A FIDESZ rögtön felszólította Márki-Zayt, mondjon le a hódmezővásárhelyi polgármesterségről, mert nem lesz ideje a városra.

Az előválasztás eredménye volt a napirend előtti téma az országgyűlés másnapi ülésén is, de az ellenzéki felszólalók és a kormánypárti válaszolók elbeszéltek egymás mellett.

Október 18. „*Valójában parlamenti helyekért küzdünk. És ha többségünk van a parlamentben, akkor majd mi választhatunk kormányfőt. Először parlament, először a többség, aztán a kormányfő. Ez a sorrend*” – mondta Facebook-vidójában Gyurcsány Ferenc. Volt, aki ezt Márki-Zayval szembeni fenyegetésnek érezte, de aztán jött a következő mondat: „*Nyilván majd most kiegészülünk a miniszterelnök-jelölttel. Ez így van rendjén. Vigyázni kell egymásra. Vigyázni kell az országra, és készüljünk, hogy megküzdjük a következő küzdelmet is*” – folytatta, de a 6 perc során egyszer sem mondta ki Márki-Zay nevét. Igaz, a feleségét sem. Mindezt a kormányoldal annak beismeréseként értelmezte, hogy „*az egész előválasztás komédia volt, Márki-Zay Gyurcsány*

bábja”. Ugyanakkor Dobrev Klára az ATV-nek azt mondta: Márki-Zay mindenben számíthat rá, amit csak kér. Ha kell, kampányol, ha kell, szakértőként segít. Hozzátette: „*Márki-Zay Péteré a fő felelősség, de a Demokratikus Koalíciónak is vigyáznia kell, hogy az ellenzék egysége ne bomoljon fel*”. Másnap Gyurcsány is tárgyalt Márki-Zayval, és ezt közhírré tette: „*Péter a miniszterelnök-jelölt, mi pedig az egyik leendő kormánypárt képviselői.*”

Október 20. A kormány rendeletben mentette fel az október 23-i és a halottak napi rendezvények részvevőit a járványkorlátozások alól, annak ellenére, hogy az adatok romlottak, öt orvosegyetemi klinikán látogatási tilalmat vezettek be, és a kormányzat saját szakértői is a maszkhasználat újbóli elrendelését szorgalmazták.

Október 21. Bemutatták az „*Elk*rtuk*” című, Keith English angol rendező által rendezett, de valójában Kálomista Gábor producer által becslések szerint 1,1 milliárd forintból – kijelentése szerint nem állami pénzből, de mint később a Nemzeti Filmiroda adataiból kiderült, 232 millió forint közvetett adótámogatást igénybe véve – létrehozott filmet, amely készítőinek állítása szerint nem a választások elé időzített propaganda, hanem kiemelkedő művészi alkotás a 2006-os „*Gyurcsány-féle rendőrterrorról*”. A producer hetek óta azzal reklámozta a filmet, hogy valamilyen ellenerők meg akarták akadályozni az elkészítését, megfenyegették a színészeket, továbbá hogy a mozik politikai okokból nem akarják vetíteni. Valójában a nyilatkozatok idején már megvolt a megállapodás a legnagyobb mozihálózattal, miután pedig a Rogán Antal miniszterelnöki kabinetfőnök alá rendelt Nemzeti Filmiroda művészfilmnek minősítette, a művészmozikban – köztük a kezdeti vonakodása miatt élesen támadott, fővárosi tulajdonú Budapestfilmnél – is játszották. Az ország tele volt plakátokkal, rengeteg vidéki településen ingyenes vetítéseket tartottak, amelyekre ingyen buszok is szállították az érdeklődőket FIDESZ-politikusok szervezésében, vagyis nyilvánvaló volt: nem csak az alkotók, hanem a kormány vezetői is feltétlenül el akarják érni, hogy a legsikeresebb, legtöbb nézőt vonzó magyar filmnek nevezhessék. A kritikák élesen ellentétesek voltak a szerzők politikai álláspontjától függően, ugyanakkor felmerült: a mű színészek által játszott, de valós, megnevezett élő személyeket (Dobrev Klárát, Szilvássy György volt minisztert és némi meglepetésre Hann Endre ismert közvéleménykutatót), valamint a meg nem jelenő, csak emlegetett Gyurcsány Ferencet súlyos bűncselekményekkel vádolja.

Október 22. A Kúria megtagadta a kormány egyik népszavazási kérdésének hitelesítését, így ezt nem lehet feltenni: „*Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekek számára is elérhetőek legyenek nemátalakító kezelések?*”

→ július 21. A bírák ugyanis megállapították: „*amennyiben a feltenni szándékozott népszavazási kérdés alapján megtartott érvényes és eredményes népszavazáson a 'nem' válaszok kerülnek többségbe, azáltal az Országgyűlés olyan jogalkotásra lenne köteles, amely a kiskorúak minden csoportja tekintetében – függetlenül döntési-belátási képességeiktől és az orvosi kezelés típusától – tiltaná a nemátalakító kezelések elérhetőségét nem csupán az állami ellátás keretei között, hanem generálisan is. Ezáltal minden kiskorú alapjog-gyakorlását, önrendelkezési jogát és a testi integritáshoz való jogát korlátozná ... az önrendelkezési jog olyan mértékű korlátozását jelentené, amely az emberi méltóságból levezetett önrendelkezési jog lényegi magját vonná el. ... amennyiben egy érvényes és eredményes népszavazáson a népszavazásra javasolt kérdésre az 'igen' válaszok kerülnek többségbe, az Országgyűlés a feltett kérdés alapján olyan jogalkotásra lesz köteles, amely ... a születési nemhez való önazonosság védelmét [ami a 9. módosítás során került be az Alaptörvénybe] teljes egészében kiüresítené. ... Mindezek alapján a Kúria megítélése szerint a népszavazásra javasolt kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazás az 'igen' és a 'nem' szavazatok többsége esetén is olyan alapjogi kollíziót eredményezne, amelyet csak az Alaptörvény módosításával lehetne feloldani*”, ilyen témáról azonban tilos népszavazást tartani. Szánthó Miklós, a magát civil szervezetnek nevező, de jelentős állami pénzzel támogatott Alapjogokért Központ igazgatója, egyúttal a kormánypárti médiakonglomerátum, a KESMA

alapítványi elnöke a Facebook-on durván megtámadta az ettől függetlenül megfellebbezhetetlen határozatot hozó, egyébként három tagú (Bögös Fruzsina előadó bíró és Tóth Kincső volt a másik két tag) kúriai bírói tanács elnökét, Kovács András bírót: „A Kúria egyik kormányellenes bírója beállt genderistának és a nyílt társadalom hálózatával karöltve letiltotta az egyik kérdést a gyermekvédelmi népszavazás ügyében.” Ezt másnap a kormányellenesnek legkevésbé sem nevezhető Varga Zs. András kúriai elnök is visszautasította: „A bírói tekintély tiszteletben tartása az alkotmányos működés, a jogállam csorbitást nem tűrő alapértéke. A bíróságok döntésének tiszteletben tartása nemcsak a pernyertes, hanem a pervesztes felet is kötelezi. A bírói döntés természetesen vitatható. ... minden tárgyilagos ellenvélemény kifejthető. A bírák azonban személyükben nem támadhatók, mert ez aláássa a bíróságok és a bírák ítélkezési tevékenységébe helyezett közbizalmat, sérti az alkotmányos működést.” A további kérdésekről hozott NVB-határozatokat viszont a következő hetekben helybenhagyta a Kúria – a tanácsokat különböző bírók vezették –, tehát azok elől elhárult az akadály.

→ július 21., november 9., november 30.

Október 23. Az 1956-os forradalom helyett sokkal inkább a 2006-os őszi összetűzésekről szóltak a választási kampánynyitásnak is beillő kormánypárti megemlékezések a nemzeti ünnepen. A magát civil szervezetnek nevező, de jórészt az állam által pénzelt Civil Összefogás Fórum 2012 óta nyolcadszor rendezett „Békemenetet”, amely már előzetesen így nyilatkozott: „Miközben a kormány 12 éve nyugodt életet biztosít számukra, egy bolsevik, ultraliberális, Soros által támogatott társaság tör a hatalomra. Ötvenhat szellemi örökösei a Békemeneten vesznek részt, miközben az elnyomók szellemi örököse, a gyurcsányi baloldal megpróbál ellendemonstrációt tartani. ... Értetlenül állnak a kommunista szellemű elnyomók provokációja láttán. Dobrev Klára, akinek a nagyapja asszisztált az '56 utáni megtorláshoz és Gyurcsány Ferenc, akinek a nevéhez fűződik a 2006-os rendőrterror – egyáltalán nem kellene megemlékeznie a forradalomról.” Provokációnak azt tartották, hogy a két esemény az Andrassy út két végén, egymástól nem nagyon messze zajlott. „Brüsszelnek üzenjük, a szovjet birodalomtól megszabadulva feladatunk, hogy megőrizzük függetlenségünket, nem kívánunk egypártrendszerű szuperállam kiszolgálói lenni.” A rendezvény vitathatatlan tömegességét segítette a sok ingyenes busz, amely vidékről és külföldről szállította a résztvevőket.

Orbán Viktor miniszterelnök is főleg 2006-tól indult el: „15 évvel ezelőtt itt az Andrassy és a Bajcsy-Zsilinszky út sarkán farkasszemet nézett egymással a múlt és a jelen. Az ifjú kommunisták október 23-ból november 4-et csináltak. Az egyik oldalon könnygáz, gumilövedék, vipera, azonosító nélküli egyenruhák és vízágyúk. A másik oldalon a becsapott és megalázott nemzet állt, akinek 50 év elteltével újra azt kellett hallania, hogy hazudtak neki reggel, éjjel meg este. ... Nem lehet elbújni, mert egy magasabb igazság láthatóvá teszi magát és szembesít, vagy ide, vagy oda kell állni, kiderül, hogy ki a jó és ki a rossz. ki áll a történelem jó és rossz oldalán. Jól döntöttünk, felegyenesedtünk és harcoltunk, magyar hazafiak a kommunisták ellenében.” Szerinte a 2006-ban kormányzó erők „eltörölték a 13. havi nyugdíjat, családok százzezreit csalták devizacsapdába, mindent eladtak külföldieknek, majd a nyakunkban hagyták az IMF-hitelt, a kritikára, pedig lovasrohammal és gumilövedékkel válaszoltak. Ezért azt üzenem, hogy soha nem fogjuk ezt elfelejteni nekik! ... Sikertült eltakarítani a romokat, talpra állítottuk Magyarországot. ... Van saját magyar világunk és életünk. Van alkotmányunk, amely garantálja, hogy soha többé ne tehessék meg azt, amit '56-ban és 2006-ban tettek velünk.” Orbán Viktor leszögezte, nem lehet elfelejteni, hogy az egész Európai Unió ránk támadt, és ránk támadtak akkor is, amikor „megállítottuk a migránsokat” és felállították a kerítést. Pedig „velünk még a kommunisták sem boldogultak, mi vagyunk a homok a gépezetben, a bot a küllők között, tüske a köröm alatt. ... Akárki az ellenség, a baloldal mindig a hátukba került és ott ártott, ahol csak tudott. Szervezkednek, szórják a békétlenség, a gyűlölködés, a viszály és az erőszak magvait. Ellenfeleink azt hiszik, ha bárány bőrbe bújtatják a farkast, akkor nem fogjuk felismerni, de mi rögtön felismerjük. ... Bennünket ne tévesszen meg a hazai baloldal éppen csak pislákoló ítélőképessége és látványos szerencsétlenkedése. Ami számít, az a mögöttük álló nemzetközi szereplők ereje, ami erős, az igazi

kihívás, sőt, fenyegetés, a nemzetközi hátország: pénz, média és hálózat áll mögöttük. Ez olyan súlyos erő, amit több millió magyar együtt győzhet le és szoríthat ki az országból. Időben szólunk: aki eddig belénk harapott, annak belénk is tört vagy elvászott a foga.”

Az Andrassy út másik végén az ellenzéki ünnepségen – a Békemenethez képest sokkal kevesebb részvevő előtt (a szervezés eleve erősen megkésve indult) – látványos egységet mutatva mind az öt politikus felszólalt, aki az előválasztáson a miniszterelnök-jelöltségért elindult. Jakab Péter Jobbik-elnök azt mondta: *„Az összefogásnak színesnek kell lennie, mert a békesség felé, a korrupciómentes jövőbe szeretnénk eljutni. ... Én egy olyan büszke nemzetet szeretnék, amely visszaköveteli a földjeit, a gyárait, az egészségét és a hazáját. Mi visszaadunk mindent ennek a kisemmizett nemzetnek és vissza fogjuk adni a hitet is, hogy van élet a Fideszen túl és ott kezdődik csak igazán.”*

Fekete-Győr András, a Momentum azóta lemondott elnöke szerint *„elég volt abból, hogy következmények nélküli emberek vezették az országot, a rossz döntéseknek pedig soha nem volt következménye. ... szükséges lenne behozni még a bizonytalanokat, becsapott FIDESZ-es fiatalokat és közösen nyerni meg velük a következő választást kétharmados támogatással. ... Soha nem volt akkora az esély a valódi változtatásra, mint most és lezárjuk végre a rendszerváltás 30 évét.”*

Dobrev Klára azt hangsúlyozta: *„európainak, magyarnak és demokratának lenni azt jelenti, hogy elfogadjuk a mások véleményét, bátorítani a színesség elfogadását, senki nem mondja azt, hogy nincs itt a helye. Orbán rendszerét akkor lehet legyőzni, ha ilyen színesek maradunk. Meg kell mutatni, hogy tudunk együtt dolgozni, mert vagy együtt győzünk, vagy együtt bukunk jövőre”.*

Karácsony Gergely: *„Nem csak azért hirdetünk összefogást, mert ebben a választási rendszerben így lehet nyerni. Azért teszünk meg mindent, hogy ezt a szétlopott, szétszakított hazát újraegyesítsük és felszabadítsuk. ...”*

Utolsóként szólt Márki-Zay Péter, a megválasztott miniszterelnök-jelölt: *„Olyan országban akarunk élni, ahol sajtószabadság van. Egy olyan országban, ahol digitális oktatás van, ahol az önkormányzatok szabadok, ahol a lakosok akarata fejeződik ki.”* Új választójogi törvényről beszélt, és arról, olyan országot szeretnének, ahol mindenki betekinthet az ügynökaktákba. Említette, hogy amint lehet, bevezetik az eurót, és az európai szövetségeseink és a NATO iránti lojalitás lesz a külügy új iránya. *„Ki fogjuk adni Gruevszkit és a többi Fidesz által betelepített bűnöző migránst. De a kerítés azért marad. ... És Magyarország végre szeretetország lesz. Ahol sem származás, sem bőrszín nem számít, és ahol mindenki szabadon vállalhatja szexuális orientációját. De legyünk óvatosak. Nemcsak mi küzdünk a szabadságunkért. Fel kell készülni a lejáratókampányokra a következő hónapokban, például a gyurcsányozásra. A következő hat hónapban minden magyar emberre szükség van. Hat hónap kemény munkával bebizonyíthatjuk, hogy mi is hősök vagyunk.”* A fiatalokat arra kérte, győzzék meg a FIDESZ-szavazó rokonaikat, hogy az ellenzéki összefogásra szavazzanak.

A gyűlésen nem, de a saját oldalán megszólalt Gyurcsány Ferenc is. Azt írta: *„1956 ismét elbukott. Most nem az oroszok verték le. Most a hatalomhazugság, a gyávaság, a joggá nemesített bűn védelme verte le.”* A 2006-os események értelmezésébe is belement. Szerinte *„2006 őszén a pesti utcán randevúzott a jogos állampolgári felháborodás, az önmagáért való erőszak és a szervezett államcsíny kísérlet. A határok sem az akkori szándékokban, sem a valóságban nem voltak világosak. ... A nemes lázadás találkozott a törvénytelen és a törvényes erőszakkal.”*

Október 26. Több neves szakértő, köztük kormányzati alkalmazottak is sürgették a maszkhasználat újból kötelezővé tételét és a tömegrendezvények betiltását, mert romlottak a járványadatok. A szinte minden tájékoztatást megszüntetett kormányhivatalok válasza: erre nincs szükség, nem akarnak korlátozást, mert *„a védekezés oltásalapú”*. A még be nem oltottak száma ugyanakkor nem csökkent. Több intézmény és önkormányzat rendelt el olyan korlátozásokat, amelyekre a jogszabályok lehetőséget adtak nekik.

Október 28. A kormány az ellenzéki és önkormányzati sürgetéssel szemben hetek óta tartó hárítás és több ellentétes kijelentés után mégis döntött: a cégek és a vállalkozások (Gulyás Gergely

miniszter szerint a munkaadók szervezeteinek javaslatára) jogot kaptak arra, hogy a munkavégzés feltételeként előírják a védőoltást az alkalmazottak számára, ha ezt szükségesnek látják. Kiderült: az állami szerveknél (ideértve az iskolákat is) széles körben előírják az oltási kötelezettséget, az önkormányzatoknál pedig a polgármesterek lesznek jogosultak dönteni erről. A közösségi közlekedési eszközökön november elsejétől lett kötelező a maszkviselés. Az egészségügyi intézményekben látogatási tilalmat vezettek be, a szociális intézményekben az intézményvezetők dönthettek erről. A főváros rögtön hozzátette: az ő mozijaiban, színházaiban is viselni kell a maszkot.

Október 29. Orbán Viktor miniszterelnököt, a FIDESZ elnökét újraválasztották a Kereszténydemokrata Internacionálé alelnökének a szervezet Brüsszelben zajló közgyűlésén.

November 3. A minimálbér bruttó 200 000 forintra (nettó 133 000), a garantált bérminimum 260 000 forintra (nettó 173 000) emelkedik januártól – közölte az Innovációs és Technológiai Minisztérium. A szociális partnerek a napokban véglegesítik a megállapodás-tervezetet; a legfőbb pontokban kompromisszumra jutottak – írta a tárca. Végül november 15-én írták alá a megállapodást. Nehéz tárgyalások voltak, mert a munkáltatók kevesellték a béremelésekért cserébe felajánlott adócsökkentéseket, amelyekről most az ITM kijelentette. *„a foglalkoztatók megfelelő ellentételezését éves szinten több mint 660 milliárd forint összértékű adócsökkentés szolgálhatja, a megtakarítást a hazai vállalkozások bérfejlesztésre fordíthatják.”* Ez azt jelentete, hogy 2022. január 1-ével kivezették a 1,5 %-os szakképzési hozzájárulást és 2,5 százalékponttal csökkentették a szociális hozzájárulási adót (az egykori munkáltatói társadalombiztosítási járulékot), 10 %-ra csökkentették a kisvállalati adót (a kivát), és fenntartották a helyi iparüzési adó 2021-ben a járványválságra hivatkozva történt megnyirbálását, ami a vállalkozások terheit kétségtelenül csökkentette, de az önkormányzatokat, amelyeknek ez az egyik fő bevétele volt, ellehetetlenítette. A kormány igen elégedetten nyilatkozott: *„A gazdasági növekedés eredményeiből még nagyobb mértékben részesülhetnek a magyar családok, a lépéssel a kötelező legkisebb kereset 2022-től felülmúlja az átlagbér 2010-es szintjét”*. Ugyanakkor a drasztikusan emelkedő infláció mindenek értékét csökkentette.

November 5. *„A kormány eddig sikeresen állt ellen annak a kísértésnek, hogy virológus szakembernek képezzük át magunkat”* – mondta Orbán Viktor a Kossuth rádióban. Szerinte rendszeresen konzultáltak szakemberekkel, bár ezek közül sokan azt panaszolták, hogy nem hallgat rájuk a kormány, például a romló megbetegedési adatok miatt szükséges szigorúbb védekezési intézkedések ügyében. A miniszterelnök hangsúlyozta: a beoltottak kevesebb, mint 1%-a betegszik meg. Az oltatlanoknál a megbetegedés kockázata tízszer nagyobb. Szerinte egy általános kötelező oltás túl van azon a tűréshatáron, amit a magyarok elfogadnak. De azt elfogadják, ha egy munkahelyi közösség azt mondja, hogy vedd fel az oltást, vagy maradj otthon, és legyél fizetés nélküli szabadságot. Nincs szó arról, hogy bárkire áttolták volna a felelősséget – hártotta el a bírálatot amiatt, hogy a munkáltatókra ruházták a döntést, akiknek többsége ódzkodott ettől. A kormányfő hozzátette: oltóanyag van elég, az oltás az egyetlen érdemi védelmi intézkedés. További intézkedések: *„ha gyorsabban terjed, akkor majd reagálni kell”*.

Pár nappal a fontos megállapodásokat hozó glasgowi klímacsúcstalálkozó után, amelyen Áder János köztársasági elnök is felszólalt, Orbán Viktor *„bolond dolognak”* nevezte a klímavédelmi programot, mert az szerinte növeli a rezsiárakat. *„Mindenki féltérden van most is, mégis lenyomják a víz alá az embereket a rossz brüsszeli döntésekkel.”* Szerinte Brüsszel azt kéri, hogy fogyassunk kevesebbet, ami értelmes kérés, de nagyon nagyot emelnének az árakon, az nem takarékoskodás, hanem beavatkozás az emberek életébe szükségtelenül, lehetne a klímaromboló cégekkel fizettetni a károkat. Fix árak mellett pedig a multik sem tudják az emberekre hárítani az árakat – mondta, csak az Európai Uniónak címezve.

November 9. Az országgyűlés az Alkotmánybíróság júliusi döntése alapján, az Alaptörvény-ellenességet kiküszöbölendő jelentős korlátozásokkal fogadta el újra Böröcz László FIDESZ-képviselő törvényjavaslatát a bérlakások megvásárolhatóságáról. → május 11., június 15., június 25., július 22. A világörökségi területre szűkített szabály szerint a 25 évnél rövidebb ideje bérlők csak teljes forgalmi értéken vehetik meg a bérelt, addig önkormányzati lakást, és részletfizetés esetén kamatot kell fizetniük.

Az országgyűlés – szokatlan módon ellenzéki kezdeményezésre – úgy módosította az országos népszavazásról és az országgyűlési választásról szóló törvényeket, hogy a választás napján lehessen népszavazást is tartani. Az ellenzék ezzel kockázatot vállalt, mert fennállt a veszély, hogy a kormányoldal ezt az ellenzék által értelmetlennek tartott kérdések feltételére használja fel (nemváltoztatás, szexuális nevelés), míg a Karácsony Gergely főpolgármester által javasolt érdemi kérdések a Kúria általi jóváhagyás, az aláírásgyűjtés és az azt követő eljárások elhúzódása miatt a választások napjáig nem jutnak olyan stádiumba, hogy fel lehessen tenni őket. → július 21., október 22., november 30.

A képviselők kormánypárti szavazatokkal önálló, rendeletalkotási joggal felruházott hivattalá alakították az Országos Atomenergia Hivatalt, amelynek elnökét a miniszterelnök nevezi ki kilenc évre, és gyakorlatilag leválthatatlan. Ezzel folytatták azt a folyamatot, amely egy esetleges jövőendő, nem FIDESZ-es kormány alól kiszervez fontos intézményeket, és lehetetlenné teszi az érdemi kormányzást. Hasonló megfontolásból megszüntették a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatot mint a kormány alá rendelt hatóságot, és ahhoz a Szabályozott Tevékenységek Felügyelő Hatóságához csatolták, amelynek elnökét, Biró Marcellt, a Miniszterelnöki Kormányiroda volt közigazgatási államtitkárát ugyancsak kilenc évre nevezte ki október 1-től az őt bizalmasának tekintő miniszterelnök, és aki szintén rendeletalkotási joggal felruházott, egy jövőendő kormánytól független és elmozdíthatatlan személlyé vált.

November 11. A kormány az emelkedő üzemanyagárak miatt 480 forintos literenkénti felső határral november 15-től legalább három hónapra rögzíti a 95-ös oktánszámú benzin és a gázolaj árát – jelentette be Gulyás Gergely miniszter. (December 14-én ezt átmenetileg törvénybe is iktatta az országgyűlés.) Azokat a benzinkutakat, amelyek átlépik ezt az árat, bezárás fenyegeti – figyelmeztetett. A legdrágább benzinfajta ára egyes helyeken már a 600 forintot is elérte, és ez továbbgyűrűzött más árakra, ami nyugtalanságot keltett, ugyanakkor kételkedő hangok is megszólaltak, hogy ez egy piacgazdaságban megengedhető-e. (Bár más európai országban is volt rá példa.) A MOL tőzsdei árfolyama máris zuhan. Az ellenzék egy része viszont (MSZP, Jobbik) azt mondta, hogy „na végre” lépett a kormány. Egy november 13-án, szombaton éjjel közzétett újabb veszélyhelyzeti, tehát magasabb rendű jogszabályokat azaz törvényeket felülíró kormányrendeletből kiderült, hogy a benzinkutak üzemeltetőit kötelezték a veszteséges működésre, vagy bezárják a kutat és másnak adják át. Ugyanis a kutak üzemeltetői nem dönthettek úgy, hogy ideiglenesen bezárnak, mert a hatósági ár mellett nem éri meg nyitva tartani. Azt se tehették meg, hogy csak nem hatósági áras prémium üzemanyagot tartanak. A jogszabály szerint ha az üzemeltetőt átmenetileg eltiltják a működéstől, a kereskedelemért is felelős Palkovics László innovációs és technológiai miniszter kijelölhet egy másik, „a lakosság igényeinek kielégítésére alkalmas nyilvántartott szolgáltatót az érintett üzemanyagtöltő állomás üzemeltetésére”, és ilyenkor „az érintett üzemanyagtöltő állomás épülete és tárgyi eszközei ideiglenesen a kijelölt nyilvántartott szolgáltató birtokába kerülnek”. Az Ásványolaj Szövetség és a kormánnyal egyébként kiváló kapcsolatban álló MOL nyilatkozatából kiderült, hogy semmiről nem tudtak, a kormány nem konzultált velük. Főleg a kevésbé tőkeerős kis magánvállalkozó kutások kerültek nehéz helyzetbe, főleg mert a MOL közben emelte a nagykereskedelmi árait. Viszont ugyancsak a MOL, amelynek 468 kútja volt az összesen mintegy 2000-ből, készségét fejezte ki a kötött ár miatt veszteségesse váló, tehát megbukó kisebb magánkutak átmeneti átvételére. Az azonban mind alkotmányossági, mind gyakorlati kivitelezési szempontból tisztázatlan maradt, hogy hogyan lehet átvenni másvalakinek a tulajdonát.

November 14. A FIDESZ 29. kongresszusán újraválasztották Orbán Viktort a párt elnökévé. 1070-ből 1061 szavazatot kapott. (Az eredetileg 1472 küldött közül 1120 jelent meg, és 1070 szavazott. Nem derült ki, miért hiányzott a küldöttek csaknem negyede, és miért nem szavazott 50 jelenlévő.) Kósa Lajos, Kubatov Gábor és Németh Szilárd alelnök maradt. Mivel miniszterek nem szoktak a párt legfelső vezetőségébe tartozni, az előző kongresszus óta miniszterre kinevezett Novák Katalin alelnöki helyét Gál Kinga EP-képviselő vette át. A négy helyre négy jelölt volt.

A felszólalások feltűnően nagy része az Európai Uniót és az ellenzéket bírálta. Orbán Viktor azt mondta: „Miközben a mi politikankkal az is jól jár, aki nem ránk szavazott, a baloldal politikájával az is rosszul jár, aki rájuk szavaz”. Szerinte „újra begyűjtöttük a motorokat, és zakatol a gazdaság”; hosszan sorolta a várható népjóléti intézkedéseket. „A mi programunk mögött elsősorban társadalmi többség áll, a kérdés csak az, lesz-e belőle választási többség is” – tette föl az addig nemigen említett kérdést, majd rögtön választ is adott rá: „együtt a legvastagabb falon is átmenve győzni fog a FIDESZ”. A kormányfő immár tényként jelentette be, hogy a választások előtt a korábban tervezett két heti helyett a teljes 13. havi nyugdíjat kifizetik.

November 15. Matolcsy György MNB-elnök, akit a miniszterelnök korábban a nélkülözhetetlen jobbkezének nevezett, ismét keményen bírálta a kormány gazdaságpolitikáját, mégpedig a kormánypárti Magyar Nemzet online változatában. Nem először fejtette ki: aggasztó, hogy a helyreállítást az egyensúlyi mutatók gyors és jelentős romlása kíséri, ami sebezhetővé teszi a pénzügyi rendszert. „A magas költségvetési és folyó fizetési hiány együtt azt jelenti, hogy Magyarország újból beleesik az ikerdeficit csapdájába, amiből sikerült kitorpennie a 2010 utáni sikeres költségvetési fordulattal. Most egy törés-szerű romlás révén alakul ki jelentős ikerdeficit, így a kockázat még nagyobb. ... Ezek mellé jön a magasabb infláció. Az infláció emelkedése mögött döntően világgazdasági folyamatok állnak, de kétségtelenül hat rá az itthoni magas költségvetési hiány, továbbá a termelékenység és a versenyképességi javulásnál nagyobb jövedelemkiáramlás. Gyors egyensúlyi fordulat nélkül a költségvetés, az államadósság, a folyó fizetési mérleg fenntarthatatlan lehet. Meg lehet tartani az életszínvonalat javító lépésektől, de el kell engedni, át kell ütemezni a hiányt-termelő, versenyképességet nem erősítő állami beruházások egy részét. Ez most még elég, néhány hónap múlva már nem”. Másnap a jegybank Monetáris Tanácsa a vártnál nagyobb mértékben, 30 bázisponttal emelte az alapkamat mértékét, amely így 2,1 %-ra emelkedett, majd a következő napokban más irányadó kamatlábakat is emelt. A forint ennek ellenére tovább romlott.

November 16. Az uniós joggal ellentétesnek mondta ki a 2018-ban elfogadott „Stop Soros” törvénycsomag több rendelkezését az Európai Bíróság. Ez lehetlenné tette a menedékkérelmek beadását azok számára, akik egy biztonságos harmadik országból érkeztek. A másik vitatott pont a menedékkérőknek történő segítségnyújtás kriminalizálása volt. Az ítélet most kimondta, hogy az eljárási irányelv kimerítően felsorolja azokat a helyzeteket, amelyekben a tagállamok valamely nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlannak tekinthetnek, márpedig „a magyar szabályozásban elfogadott elfogadhatatlansági ok nem felel meg e helyzetek egyikének sem”. Ugyancsak az uniós joggal összeférhetetlen a civil szervezetek tevékenységének korlátozása. Azóta Magyarország módosította ugyan, de még szigorúbb tette a menekültügyi eljárást. A kérelmezőnek ugyanis Magyarországon kívül, egy magyar külképviseleten kell először egy előszűrésen átesnie, ahol megállapítják, van-e esély arra, hogy menedéket kapjon.

Varga Judit igazságügyi miniszter sajnálatosnak nevezte, hogy a bíróság nem vette figyelembe „a magyar kormány szakmai érveit”. Azt írta: „Mindannyian tudjuk, hogy a brüsszeli bürokrácia szemét valójában az szúrta, hogy bűncselekménynek minősítjük a jogellenes bevándorlás támogatását és elősegítését, mivel nem akarjuk, hogy külföldi NGO-k szervezzék illegális migránsok betelepítését Európába”. Szerinte a bíróság ítélete „gyakorlatilag” azt jelenti, hogy Magyarországnak támogatnia kell az embercsempészetet. „Illúzióink már nincsenek, de egy dolog biztos: mi továbbra is meg fogjuk védeni Európát. Akár tetszik a brüsszeli buboréknak, akár nem!” – fogalmazott, mintha az ítélet vita tárgya lehetne.

November 18. Gulyás Gergely miniszter bejelentette: zárt térben ismét kötelezővé teszik a maszkhasználatot, például az üzletekben, a levéltárakban, a múzeumokban, a színházakban, a mozikban vagy a közigazgatási szolgáltatást igénybe vevőknél, és azoknál a szolgáltatásoknál, ahol ötnél többen vannak egy helyen. Ezzel a kormány követte a szakértők, köztük a Magyar Orvosi Kamara követeléseit, bár politikusai az ezt megelőző hetekben a miniszterelnökkel az élen szükségtelennek neveztek egy ilyen lépést. Csak védettségi igazolvánnyal lehet látogatni az ötszáz főnél nagyobb rendezvényeket. Az egészségügyben a harmadik oltás felvételét is kötelezővé teszik, az államigazgatásban is készülnek ilyen lépésre – hangzott el. A kormány pálfordulásának magyarázata: az új fertőzések, a kórházban és azon belül a lélegeztetőgépen ápoltak, valamint a halottak száma drámaian nőtt.

November 19. Vita volt a szakértők között, hogy milyen ütemben, mekkorát kell lépni, de ő ilyenkor úgy van vele, hogy „nem kell gatyázni”, „ha vágunk, akkor vágjunk rendesen” – jelentette ki a miniszterelnök a Kossuth rádióban a benzinár befagyasztásáról. Arról nem szólt – kérdést sem kapott –, hogy ez milyen nehézségeket okoz több száz kisvállalkozó benzinkutasnak, azt a kérdést azonban megkapta, hogy „a baloldal miért áll a multik oldalán?”. Orbán Viktor válasza: „Mert lekötelezettek.” Arra nem hangzott el magyarázat, hogy a bírálatoknak mi közük a multikhoz. Emellett ismét nyomatékosan biztatott mindenkit az oltásra.

November 21. Donáth Anna EP-képviselőt választották a Momentum elnökévé a gyenge előválasztási eredménye miatt lemondott Fekete-Győr András helyébe. A másik két jelölt Orosz Anna XI. kerületi alpolgármester, október óta ügyvezető pártelnök és Hollai Gábor XVI. kerületi önkormányzati képviselő volt. → október 10.

November 23. Súlyosan megsértette az uniós jogot a Kúria és ehhez a legfőbb ügyész előterjesztése szolgáltatotta az alapot – ezt állapította meg az Európai Bíróság. 2019-ben Vasvári Csaba, a Pesti Központi Kerületi Bíróság bírója úgynevezett előzetes döntéshozatali eljárás keretében azt kérdezte az Európai Bíróságtól, vajon sérült-e annak a svéd gyanúsítottak a védekezéshez fűződő joga, akinek nem biztosítottak a magyar hatóságok megfelelő tolmácsolást. De a bíró azt is felvetette, hogy összeegyeztethető-e a bírói függetlenség követelményével, ha a bírók előmenetelére és munkakörülményeire jelentős befolyással rendelkező bírósági elnököket önkényesen nevezheti ki egy az Országgyűlés által választott és csak az Országgyűlés által számonkérhető személy. Ekkor Polt Péter legfőbb ügyész Vasvári döntését megtámadta a Kúria előtt, a legfőbb bírói fórum pedig a legfőbb ügyésznek adott igazat, mikor ítéletében kijelentette: Vasvári „az ügy eldöntése szempontjából nem releváns, az ügy kimenetelét nem érintő kérdéseket tett fel”. Ezek a bírói függetlenséggel kapcsolatos kérdések voltak. Sőt, Vasvári Csaba ellen fegyelmi eljárást indítottak, amelyet időközben visszavontak. Az Európai Bíróság azonban a Kúria gyakorlatát ítélte törvénysértőnek. Megállapította: csakis az Európai Bíróság vizsgálhatja, hogy az előterjesztett kérdések szükségesek-e az alapjogvita eldöntése szempontjából. Ezért Vasvári bírónak – és mindenki másnak – ezt a kúriai döntést figyelmen kívül kell hagynia. Az Európai Bíróság azt is megállapította, hogy „az uniós joggal ellentétes az, ha valamely nemzeti bíróval szemben fegyelmi eljárást kezdeményeznek azzal az indokkal, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz”. Az indokolás szerint ez sértheti a bírói függetlenséget, ráadásul „a fegyelmi eljárás alkalmas arra, hogy valamennyi nemzeti bíróságot visszatartsa előzetes döntéshozatal iránti kérelmek benyújtásától, ami veszélyeztethetné az uniós jog egységes alkalmazását”. Polt Péter válasza másnap: ő nem sértett uniós jogot, mivel „a jogorvoslati kezdeményezése nem az előzetes döntéshozatali eljárás, hanem a magyar büntetőeljárás törvénysértő felfüggesztése ellen irányult”.

November 24. A harmadik leggazdagabb magyarnak tartott, Amerikában élő Gattyán György bejelentette, hogy pártot alapít, és elindul a választáson. Egyéni képviselőjelölteket hirdetésben kezdett keresni. A virtuális szexuális szolgáltatásokon meggazdagodott milliárdos üzletember, a Kodolányi János Egyetem tulajdonosa magát függetlennek nevezte, és a digitalizálást

tartotta a legfontosabb feladatnak. Az együtt induló ellenzéki pártok ezt egyértelműen a FIDESZ ötletének tartották: Gattyánnak több üzlete volt kormányközeli körökkel – bár közben évekig pereskedett az adóhivatallal –, és ha valóban lesz listája és 106 egyéni jelöltje, elsősorban az előválasztás nyomán közösen induló ellenzék esélyeit ronthatja. Ő mindenestre máris plakátkampányba kezdett, december 11-én pedig kijelentette: bár a közvéleménykutatások csekély támogatottságát mutatják ki, valójában ő az, aki kétharmados győzelmet tud elérni, nem az egyesült ellenzék.

November 26. A szociáldemokrata Olaf Scholz vezette, de még meg sem alakult új német kormány programját bírálta Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban: erős leegyszerűsítéssel azt állította, hogy *„bevándorlóországnak nevezik magukat. Nem mint állapotot, hanem mint célt jelölik meg. Mi nem akarunk bevándorlóország lenni, ezt a két álláspontot nem lehet összeegyeztetni.”* Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter pedig az Egyesült Államok kormányát vádolta meg azzal, hogy várhatóan *„megpróbál majd beavatkozni a magyar választásokba”* a korrupt külföldi vezetők elleni úgynevezett Magnyitszkij-törvény alapján. *„Természetesen lesznek kísérletek. Már észleltük az előkészületeket.”* – mondta. Később a CNN-nek pontosított: ő csak arról beszélt, hogy Közép-Európát mindig is befolyásolni akarta a világ keleti és nyugati fele. Bizonyos nagykövetségek *„kormányellenes cikkeket”* finanszíroznak, vagy pályázati úton adnak pénzt *„a kormány ellen dolgozó”* sajtónak. *„Megvannak a titkosszolgálataink, amelyek már észleltek bizonyos előkészületeket ezen a téren, mely szerint bizonyos országok, bizonyos entitások, bizonyos szervezetek befolyásolni szeretnék a közakaratot Magyarországon, még a választások vonatkozásában is. ... ezeknek a szolgálatoknak, amelyek közül az egyik az én tárcám alá tartozik, kötelessége fellépni az ilyen beavatkozási kísérletekkel szemben, és természetesen mindent megteszünk annak érdekében, hogy biztosítsuk, hogy kizárólag a magyar emberek dönthessenek az ország jövőjéről”.*

November 29. Nem vétőzza meg Budapest a 2023-as atlétikai világbajnokság megrendezését, jelentette be a főpolgármester az ATV műsorában. Karácsony Gergely szerint egyrészt teljesült az a két feltétel, amihez a vétót kötötte: a főváros megkapta a beígért egészségügy fejlesztésére ígért pénzt, és nem történt meg a Fudan Egyetemet működtető alapítvány részére a vagyonátruházás. *„Én pontosan tudom, hogy a kormány valójában már rég elengedte ezt a Fudan-történetet. Azért engedte el, mert a kínaiak elengedték, mert úgy vannak vele, hogy ez nekik nem ér ennyit.”* – mondta Karácsony.

November 30. Facebook-poszt Gyurcsány Ferencről, a DK elnökétől: *„Az ellenzék győzelmét kívánjuk a hazának. Azt, hogy Márki-Zay Péter legyen a miniszterelnök. A választási kampány a politika izgalmas sűrítője. Sikeréhez több minden kell. Egyebek mellett fegyelem. A miniszterelnök-jelölt vezet bennünket. Egyeztetés van, nyilvános vita nincs. ... Péter mondatai, nyilvános szereplései képviselnek bennünket. Ehhez alkalmazkodunk mi is. Én is. Megállapodtunk, hogy vigyázunk egymásra, megállapodtunk, hogy a DK, ahogy a többi párt is, elsősorban egyéni jelöltjeink segítségére koncentrál. ... Ezen túl azt tesszük, úgy és akkor, amikor azt ő, a közös jelölt ezt kéri. Mert ő a kapitány. Mi ehhez tartjuk magunkat.”* Ez azért volt jelentős megnyilvánulás, mert a legerősebb ellenzéki párt vezetője a kezdeti fanyalgás után ezzel vetette magát alá nyilvánosan a pártháttér nélküli előválasztási győztes miniszterelnök-jelöltnek.

Az országgyűlés kizárólag kormánypárti és kormánytámogató független (volt Jobbikos) szavazatokkal, az ellenzék távolmaradása mellett, kivételes eljárással megszavazta a *„gyermekvédelminek”* nevezett népszavazás kiírását négy kérdéssel. A Kúria által elvetett ötödik kérdést kihagyták, nem várva meg, hogy az Alkotmánybíróság helyt ad-e a kormány panaszának. (Végül december 16-án helyt adott, de a kormány azt a kérdést elengedte.) Ezzel a november eleji törvénymódosítás alapján lehetővé vált, hogy az országgyűlési választás napján ezt a népszavazást is megtartsák – és emiatt az valószínűleg érvényessé váljon, amire egyébként nemigen lett volna

esélye –, miközben az ellenzéki népszavazási kezdeményezések elakadtak. → július 21., október 22., november 9., december 8.

December 2. A harmadik oltáshoz kötik az oltási igazolvány érvényességét – jelentette be Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón. Az utolsó 24 órában több mint 200-an haltak meg és több mint 10 000-en fertőzöttek meg a koronavírussal, vagyis a helyzet romlott.

December 4. Eredménytelenül ért véget Varsóban néhány európai szélsőjobboldali párt összejövetele, amelyen Mateusz Morawiecki lengyel kormányfőn kívül egyedül Orbán Viktor képviselt kormányon lévő pártot, mert az érdekellentétek miatt nem tudtak megegyezni a szorosabb összefogásról, az Európai Parlament konzervatív és szélsőjobb frakciójának egyesítéséről.

December 6. 3% helyett 5%-kal emelik januártól a nyugdíjakat a megnőtt infláció miatt – jelentette be a miniszterelnök az országgyűlésben.

Orbán Viktor a honlapján folytatta a még meg sem alakult új német kormány elleni támadást. Angela Merkel távozó kancellárról ezt írta: *„Mi még értettük őt, ő még értett bennünket... Együtt csináltuk végig 2010-ben a pénzügyi válságkezelést, harcostársak voltunk az Európai Unió egyben tartásáért folyó küzdelemben.”* A 2015-ös migrációs válság azonban törést hozott, *„felfedte a közöttük lévő mély filozófiai, politikai és érzelmi különbségeket a nemzetről, a szabadságról és Németország szerepéről. Kiderült, hogy a magyaroknak és más közép-európaiaknak a haza immanens, a nemzet origó, hazaszeretet nélkül nincs egészséges érzelmi élet. Kiderült, hogy a németek az európai civilizáció másik ösvényén haladnak, valamiféle posztkeresztény és posztnemzeti állapot felé. ... Látva az új, baloldali német kormány bevándorlaspárti, genderbarát, föderalista, német Európát megcélzó programját, ... egy dolog biztos, a kétértelműség, a lopakodó politika és a sodródás korszaka Merkellel befejeződött. Új, nyílt sisakos idők jönnek.”* A miniszterelnök kijelentéseinek súlyát növelte, hogy ugyanezt Olaf Scholz kancellárra választásának napján, december 8-án véleménycikk formájában egy német lapban, a befolyásos jobboldali Bild-Zeitungban is közölte. Még tovább ment Németh Szilárd honvédelmi államtitkár, aki az 1944-ben kivégzett ellenálló Kiss János altábornagyról tartott megemlékezésen szintén december 8-án a 2021-es demokratikus Németországot a Magyarországot 1944-ben megszálló náci Németországhoz hasonlította: *„az új német koalíciós program aláírói nemcsak saját országukat, hanem egész Európát meg akarják változtatni, meg akarják alapítani az »új birodalmat«, az európai egyesült államokat, elvéve ezzel a nemzetállamok, így Magyarország szuverenitását is”*.

December 7. Völner Pál (FIDESZ) országgyűlési képviselő, igazságügyi miniszterhelyettes, Komárom-Esztergom megyei pártelnök mentelmi jogának felfüggesztését indítványozta az országgyűlés elnökénél Polt Péter legfőbb ügyész. Völner 2019 augusztusától két éven át a Magyar Bírósági Végrehajtói Karral foglalkozó miniszteri biztos is volt egyben. A Központi Nyomozó Főügyészség szerint Völner a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar elnökétől hosszabb időn keresztül rendszeresen, alkalmanként 2-5 millió forintot kapott, és a jogtalan előny ellentételezéseként – felügyeleti, hatósági, igazgatási jogkörével visszaélve – vállalta, hogy konkrét ügyeket intéz a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar elnöke kérésének megfelelően, ami vezető beosztású hivatalos személy által bünszövegségben, üzletszerűen és folytatódólagosan elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának megalapozott gyanúját kelti. Néhány nappal korábban Hadházy Ákos független képviselő írta meg, hogy a Kar elnökét, Schadl Györgyöt letartóztatták. Nem követett el bűncselekményt, államtitkári és miniszteri biztosi feladatait tisztességesen és a törvényeknek megfelelően végezte, azonban vállalja az ügy politikai következményeit, és a mai nappal lemond államtitkári posztjáról – jelentette be Völner Pál. → december 14. Utódja december 11-től Répássy Róbert korábbi (2002-2018) FIDESZ-képviselő lett, aki 2010-2015-ben már betöltötte ezt a tisztséget, és akkor váratlanul váltották le, helyére kinevezve éppen Völner Pált.

December 8. A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság határozatát jóváhagyva és a felülvizsgálati kérelmeket (köztük a volt Jobbikos, független, de szinte mindenben a kormánypártokat támogató Volner János képviselőét) elutasítva → november 9., november 30. elvben lehetővé tette, hogy a kormány kérdései mellett Karácsony Gergely főpolgármester népszavazási kérdéseit is feltegyék a választások napján:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés helyezze hatályon kívül a Fudan Hungary Egyetemért Alapítványról a Fudan Hungary Egyetemért Alapítvány részére történő vagyonjuttatásról szóló 2021. évi LXXXI. törvényt?

Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskeresői járadék folyósításának leghosszabb időtartama 270 nap legyen?”

Ez azonban csak elvi lehetőség volt, mert ezután kellett elkezdni az aláírásgyűjtést, amelyre a kormánynak a saját kérdéseire nem volt szüksége, és annak esetleges sikere esetén is számos lépésre volt szükség a tényleges kiíráshoz, amit tovább nehezített, hogy a választások előtt 2022-ben nagyon kevés országgyűlési ülés volt várható.

December 9. Miután kiderült, hogy minden korábbinál nagyobb, 1000 milliárd forint volt az államháztartás hiánya novemberben és eldőlt, hogy 2021-ben már biztosan nem kapja meg a költségvetés Brüsszeltől a helyreállítási program 326 milliárd forintos előlegét, a Pénzügyminisztérium bejelentette: 350 milliárd forintnyi beruházást elhalaszt a kormány azért, hogy pótlólagos költségvetési tartalékot képezzen. A közlemény szerint *„a magyar gazdaság újraindítása sikeres: a gazdaság teljesítménye 6,1%-kal nőtt, a beruházások 12% felett bővültek, a foglalkoztatottak száma 4,7 millióra emelkedett, a munkanélküliségi ráta pedig 4% alá javult. Mindez azt jelenti, hogy a magyar gazdaság teljesítményét már kisebb mértékben szükséges állami beruházásokon keresztül is ösztönözni. A kormány úgy döntött, hogy egyes beruházásokat később valósít meg, ezzel jelentősen, összesen 350 milliárd forinttal növeli Magyarország idei évi pénzügyi tartalékait az államadósság csökkentése mellett.”* Ez megfelelt Matolcsy György MNB-elnök korábbi kritikus javaslatainak, de azt ekkor nem közölték, mit állítanak le. December 22-én egy újabb határozat kimondta: *„a kormány egyes állami beruházások átütemezésével 755 milliárd forint megtakarítást ér el a jövő évi költségvetésben, így a GDP-arányos hiánycélt 5,9%-ról 4,9%-ra javítja. Mindez az államadósság-ráta gyorsabb csökkentését is lehetővé teszi.”* Itt sem derült ki, mit halasztanak: *„A megtakarítás olyan beruházások átütemezésével érhető el, amelyeknek közbeszerzési, tervezési vagy kivitelezési késedelme lehetővé teszi a 2022-es költségvetés tehermentesítését.”* Az ellenzék úgy értékelte a döntést, hogy a hibás gazdaságpolitika következtében *megszorításokra* kényszerül a kormány, bár korábban mindig azt mondta, hogy ilyet csak a baloldal tesz. Később kiderült: az állami Magyar Fejlesztési Bank által vállalkozásoknak már odaítélt támogatásokat is visszavonnak. Közben viszont naponta jelentettek be ágazati bér- vagy pótlékemeléseket (az utóbbiak bírálatot váltottak ki, mert nem beépülő, bármikor csökkenthető juttatások) pedagógusok, katonák, kulturális és szociális dolgozók számára, továbbá december 14-én megszavazták a munkáltatói adóterhek mintegy 750 milliárdos csökkentését, vagyis az államháztartás egyensúlya csak kicsit javult.

December 10. Az Alkotmánybíróság igen terjedelmes indoklású határozatban válaszolt Varga Judit igazságügyi miniszternek a kormány nevében beadott kérdésére, amelynek lényege ez volt: *„Lehet-e úgy értelmezni az Alaptörvényt, hogy Magyarország végrehajthat olyan európai uniós kötelezettséget, amely – az európai szabályozás hatékony érvényesülésének hiányában – arra vezethet, hogy a Magyarország területén jogellenesen tartózkodó külföldi de facto az ország népességének részévé válik. Menedekkérelmének elutasítása esetén a kiutasítás a jelenlegi körülmények miatt de facto nem reális lehetőség. ... hiába kötött az Európai Unió visszafogadási egyezményeket, például Szerbiával, azokat a gyakorlatban nem lehet végrehajtani.”* Ez összefüggött az Alaptörvény 2018-as hetedik módosításával, amely szerint az uniós hatáskörgyakorlás *„nem korlátozhatja Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogát. ... Magyarországra idegen*

népesség nem telepíthető be.” Az Európai Unió Bírósága elmarasztalta a magyar államot a tranzitónákban lényegében fogságban tartott menekültek miatt.

Erre válaszolta most az Ab, hogy amennyiben a közös hatáskörgyakorlás érvényesülése hiányos, Magyarország „*jogosult az adott, nem kizárólagos uniós hatáskör gyakorlására mindaddig, amíg az Európai Unió intézményei meg nem teszik a közös hatáskörgyakorlás hatékony érvényesítéséhez szükséges intézkedéseket*”. Továbbá ha a közös hatáskörgyakorlás hiányos érvényesülése olyan következményekre vezet, amely felveti a Magyarország államterületén élő személyek önazonosságához való jogának sérelmét, a magyar állam, intézményvédelmi kötelezettségének keretében gondoskodni köteles e jog védelméről, és itt az alkotmányos önazonosság része a Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogának védelme. Ugyanakkor „*önmagában a Magyarországon élők hagyományos társadalmi identitásától eltérő személyek, vagy csoportok Magyarországon történő letelepedése általános jelleggel nem veti fel az emberi méltóság sérelmét*”, ha ez ellenőrzötten valósul meg. Az állam intézkedése pedig „*még kivételesen sem eredményezhet semmilyen, az egyes személyek emberi méltósága közötti különbségtételt, illetve nem érinti az állam azon kötelezettségét sem, hogy maradéktalanul gondoskodjon az állam területén tartózkodó valamennyi személy – így többek között a menedékkérők – emberi méltóságának védelméről*”.

Az Ab azt is hangsúlyozta, hogy „*az elvont alkotmányértelmezés nem válhat az indítványra okot adó konkrét ügyben alkalmazandó állásfoglalássá. ... az Alaptörvény értelmezését igénylő kérdés elválasztható az EU Bíróság indítványban ismertetett ítéletétől. Az Alkotmánybíróság a jelen eljárásban éppen ezért csakis a kérdésből közvetlenül levezethető, valódi alkotmányértelmezési problémákkal foglalkozott. ... nem vizsgálta, hogy a konkrét esetben teljesülnek-e az indítványban foglalt feltételek, azaz megvalósul-e a közös hatáskörgyakorlás hiányos érvényesülése, ahogyan abban a kérdésben sem foglalhatott állást, hogy helytálló-e az indítványozó azon érvelése, miszerint az EUB ítéletének következményeként idegen népesség Magyarország népességének de facto részévé válhat; ezek megítélése a jogalkalmazó (és nem az Alkotmánybíróság) hatásköre*”.

Bizonyára ezt értelmezte a Helsinki Bizottság úgy, hogy „*Elbukott a kormány szabotálási kísérlete, végre kell hajtani az uniós döntést. A kormány lengyel mintára az Alkotmánybíróságot akarta eszközként használni arra, hogy kibújhasson az uniós bíróság neki nem tetsző ítélete alól. Az Alkotmánybíróság ma közzétett határozatával azonban nem adta meg a kormánynak, amit kért. A helyzet egyértelmű: az uniós bíróság döntését végre kell hajtani, a menedékkérőkkel szembeni embertelenségnek pedig véget kell vetni.*” Az ellenzéki reagálások szerint is kudarcot vallott a kormány.

Varga Judit igazságügyi miniszter ezzel szemben azt olvasta ki a határozatból, hogy „*jogunk van elutasítani, hogy másokkal éljünk együtt, mint akikkel évszázadok óta közös a sorsunk. A migráció nem csupán a szuverenitásunkat és önazonosságunkat veszélyezteti, de emberi jogaink, emberi méltóságunk sérelmét is magában hordozza. ... amíg a bevándorlásra vonatkozó uniós szabályrendszer érvényesülése hiányos, Magyarországnak joga van határai hatékony védelméért egyedi megoldásokkal a nemzeti szabályokat a valósághoz igazítani. Az Alkotmánybíróság döntésével a fizikai határzár mellé épített egy erős jogi kerítést.*” Varga Judit bejegyzésében elismerte, a kormány várakozása ellenére az Alkotmánybíróság eljárása nem terjedt ki az uniós jog elsőbbségének vizsgálatára, nem irányult az Európai Unió Bírósága ítéletének felülvizsgálatára sem. Ugyanakkor szerinte irányt mutatott ahhoz, miként kellene az európai szabályokat is a valósághoz igazítani, hogy hatékonyan lehessen védeni Európa határait az illegális bevándorlástól. Sziijártó Péter külgazdasági és külügyminiszter szerint „*ez az alkotmánybírósági döntés segít nekünk abban, hogy továbbra is ellentmondást nem tűrően, kizárólag a magyar emberek biztonsági érdekét figyelembe vevő módon tegyünk meg mindent Magyarország biztonsága érdekében*”. Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter szintén azt mondta, hogy az Alkotmánybíróság határozata a kormányt igazolja. Azt is kijelentette, hogy nem ért egyet a Helsinki Bizottság álláspontjával, amely szerint az uniós bíróság döntését végre kell hajtani.

December 11. Hivatalos Facebook-oldalán tette közzé Gyurcsány Ferenc, hogy találkozott Márki-Zay Péterrel. „Nagyon jó találkozó volt, Arató Gergellyel mentem. Azt kérte a kapitány, hogy ne kampányoljak. Így fogok tenni.” – írta.

December 13. 14 év után először járt francia elnök Budapesten. Orbán Viktor úgy nyilatkozott, hogy tiszteli Franciaországot és Emmanuel Macront, egyetértenek abban, hogy az Európai Uniónak stratégiai autonómiára van szüksége, ami viszont nem lehetséges saját védelmi ipar, saját nukleárisenergia-termelő képesség és mezőgazdasági önellátás nélkül. Emmanuel Macron a maga részéről azt mondta, vannak nézetkülönbségek, de megvan szándék az együttműködésre, arra, hogy együtt dolgozzanak Európáért és lojális partnerek legyenek. Korábban úgy fogalmazott, hogy Orbánnal „politikai ellenfelek, egyúttal európai partnerek is”. Fontos kérdésnek nevezte a jogállamiság és a sajtószabadság ügyét: „A jogállamiság, ahogy a médiapluralizmus, az alapjogok tiszteletben tartása, a párbeszéd, a kompromisszumkészség az Európai Bizottsággal és az Európai Bírósággal kiemelt jelentőséggel bír.” Macron egyeztetett a V4-országok kormányfőivel, és e találkozó után a közös tájékoztatón Orbán elmondta, hogy „alaposan és kimerítően” tárgyaltak a migrációról, „alaposan, kimerítően és szenvedélyesen” beszéltek a jogállamiságról, és szóba került a Nyugat-Balkán ügye, valamint az energetika – külön a nukleáris energia – és az ETS energiaelszámolási rendszer jövőjéről is. A miniszterelnök úgy fogalmazott: ritkán adódik lehetőség arra, hogy ilyen fontos kérdésekről ennyire nyíltan lehessen beszélni. Emmanuel Macron szerint a schengeni rendszernek mélyreható reformra van szüksége a soron következő, francia elnökség alatt, amelynek során többek között a külső határvédelemre és a származási országba való kitoloncolás szabályainak felülvizsgálatára is sort kell keríteni. A jogállamiság ügyéről szólva azt mondta: tudja, hogy ez érzékeny kérdés, feljegyezte a különböző álláspontokat. Kijelentette ugyanakkor, hogy a diszkrimináció elleni küzdelem és a kisebbségek védelme az EU jövője szempontjából egzisztenciális kérdés. Ezen kívül a francia elnök tárgyalt ellenzéki vezetőkkel: Márki-Zay Péterrel, Karácsony Gergellyel, Dobrev Klárával és Donáth Annával. Mindezt megelőzően látogatása nyitóprogramjaként a Kozma utcai zsidó temetőben tisztelgett a holokauszt áldozatainak emlékművénél, ahol Heisler András MAZSIHISZ-elnök fogadta, és külön a 2019-ben elhunyt, általa személyesen ismert Heller Ágnes filozófus sírjánál. A látogatás háttéréhez tartozott, hogy Orbán Viktor hetekkel Macron előtt látványos szívélyességgel látta vendégül az elnök 2022-es szélsőjobboldali választási kihívóit, Eric Zemmour filozófus-publicistát és Marine Le Pent, a Nemzeti Tömörülés elnökét.

Karácsony Gergely főpolgármester tiltakozott a fővárosi Városházán tartott rendőrségi házkutatás ellen. Az eset háttere bonyolult volt, és az ügy hetek óta zajlott. Ismeretlen emberek napokon át hoztak nyilvánosságra ismeretlen eredetű hangfelvételeket először arról, hogy valakik el akarják adni a Városházát, aztán további telekeladásokról szóltak a beszélgetések, és homályos célzások hangzottak el budapesti ingatlanmaffióról, jutalékos rendszerről és más gyanús ügyekről. A titokban készült felvételek szereplői között volt Barts Balázs, a fővárosi vagyongazdálkodó még Tarlós István előző, FIDESZ-es főpolgármester által kinevezett vezérigazgatója és Gansperger Gyula, a leleplezéseket közlő kormányssajtó baloldali üzletembernek nevezett, mert a baloldali kötődésű Wallis Rt. egyik vezetője volt, amikor azt Bajnai Gordon későbbi miniszterelnök vezette, de előtte Simicska Lajossal együtt a FIDESZ egyik fő gazdasági embere, gazdasági igazgatóhelyettese volt, az első Orbán-kormány (1998-2002) idején pedig az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodó Rt. elnök-vezérigazgatója. Mindvégig nem volt világos, mi volt a beszélgetések célja, és ki készítette és vágta meg alaposan a részvevők tudta nélkül a felvételeket. Egyszer megjelent Bajnai Gordon is, akitől tanácsot akartak kérni a Városháza ügyében – utólag maga is hibának nevezte, hogy ennek a meghívásnak eleget tett –, a háttérben pedig felbukkant az oroszországi tatár nemzetiségű, de magyar állampolgárságú és a leggazdagabb vállalkozók közé tartozó Rahimkulov-család. Kormánypárti politikusok az ügy miatt több büntető feljelentést tettek. A főpolgármester, aki energiájának nagy részét arra fordította, hogy a kormány által elvont jelentős bevételek kiesése ellenére hogyan tartsa életben a várost, az egészet kitalált és felfújti titkosszolgálati rágalomkampánynak nevezte. Elmondta: valóban szóba került az egyébként régi,

alkalmatlan és drágán üzemeltethető épület eladása, de ezt elvetették. A vagyonkezelő vezetője tehát nem tárgyalhatott róla, ezért fegyelmet kapott. A fővárosi közgyűlés hétből három ellenzéki taggal, ellenzéki vezetéssel vizsgálóbizottságot hozott létre, amelyről azonban a FIDESZ azt panaszolta, hogy a közgyűlési többség túl szűken szabta meg a hatáskörét és rövid időt adott a vizsgálatra. A kormány és propagandaorgánumai erős kampányt folytattak Budapest vezetői ellen, korrupciót, homályos eljárásokat és saját ügyeiket érintő tájékozatlanságot vetettek a szemükre, részben szembeállítva ezt a Völner-üggyel, amelyről azt állították, hogy korrektül reagáltak rá.

December 14. Az országgyűlés az év utolsó ülésnapján 22 törvényt hozott, jelentős részben olyan ügynevezett salátatörvényeket, amelyek egymással össze nem függő dolgok tömegét szabályoztak áttekinthetetlenül. Az ellenzék nem vett részt a szavazásokban. A minimálbéremelés alapjának megteremtése céljából összesen 4%-kal csökkentették a munkáltatói terheket – ezzel az állami bevételeket is –, továbbá meghosszabbították az iparüzési adó megfelezését, ami rendkívül megnehezítette az önkormányzatok, köztük Budapest helyzetét, hiszen ez az adó volt az egyik fő bevételi forrásuk. Újabb fél évvel meghosszabbították a veszélyhelyzetet. Egy váratlanul előkerült, kivételes eljárással 24 óra alatt elfogadott törvényjavaslat megemelte a nagy láncok kiskereskedelmi adóját, továbbá – folytatva az ország legnagyobb foglalkoztatói és adófizetői közé tartozó, állampolgárok millióit ellátó nagy külföldi élelmiszer-kiskereskedelmi cégek elleni támadást – „élelmiszermentés” címén már a minőségmegőrzési határidő lejárta előtt 48 órával kötelezően és ingyen adják át az ilyen (tehát még legalább egy napig rendes áron eladható) élelmiszereket egy erre létrehozott új állami cégnek.

Az országgyűlés felfüggesztette Völner Pál volt igazságügyi államtitkár mentelmi jogát. → december 7. Völner nem ment el a mentelmi bizottság előző napi ülésére, de a testület elnökének azt írta: „A Legfőbb Ügyészség általam is megismert tartalmú indítványa meglehetősen zavaros, elnagyolt, ellentmondásos, több helyen összefüggéstelen, bizonyos részeiből az sem derül ki, hogy a Legfőbb Ügyészség milyen bűncselekmény megállapítását feltételezi.” Az ügyészség ezzel szemben további részleteket tett közzé a vádból: Schadl György, a Végrehajtói Kar elnöke több mint 880 millió forint illegális jövedelemre tett szert, Völner pedig 2-5 millió forintos részletekben összesen 83 millió forintot tett zsebre. A vesztegetés arra irányult, hogy az államtitkár „azokat a személyeket nevezze ki végrehajtónak, akiket informálisan a kar elnöke támogatott, és támogassa a kar elnökét abban, hogy a karral kapcsolatos működési-, gazdasági-, szervezeti elképzelései érvényre jussanak. ... A kar elnöke a rendszeres jogtalan előnyt nem kizárólag konkrét ügyekben nyújtott segítségével, hanem folyamatos rendelkezésre állása érdekében, lényegében fizetesként adta Völner Pálnak”, és konspiratív módon adta át neki. A mentelmi bizottság elé került ügyészségi tájékoztatásból az is kiderült, hogy Völner más minisztériumoknál lobbizott hatáskörébe nem tartozó, de egyéni érdeke szempontjából fontos ügyekben.

2,1-ről 2,4 %-osra emelte a Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa az alapkamatot. Megemelték az egynapos jegybanki betét kamatát is 1,6-ről 2,4 %-ra, az egynapos fedezett hitel kamata 4,1-ről 4,4 %-ra nőtt, az egyhetes fedezett hitel pedig szintén 4,1-ről 4,4-re módosult. Az ok: az infláció 14 éve nem látott szintre, 7,4 %-ra nőtt a novemberi adatok szerint, Matolcsy György pedig december elején arról beszélt a parlamentben, hogy 2022-re 4,7 és 5,1 % közötti inflációval számol a jegybank. A Monetáris Tanács arról is döntött, hogy a 2020 májusában megkezdett állampapír-vásárlási programot lezárja, a vásárlásokat azonnal leállítja. Befejezik a Növekedési Kötvényprogramot is, a folyamatban lévő kibocsátói tárgyalások realizálása után a jegybank nem vásárol újabb vállalati kötvényeket.

December 16. Boldog István után a másik büntetőeljárás alatt álló FIDESZ-képviselő, Simonka György is bejelentette, hogy nem indul a 2022-es választáson. Mindketten azt állították, hogy maguk döntöttek erről, és elsősorban családjuk kérésének tettek eleget, de bizonyára már a pártjuk is tehernek tekintette őket, bár – mivel ezt semmilyen szabály nem tiltja – felfüggesztett mentelmi jog mellett is rendszeresen bejártak az országgyűlésbe szavazni.

December 21. Novák Katalin 44 éves családügyi tárca nélküli minisztert, a párt volt alelnökét jelöli a FIDESZ köztársasági elnöknek – jelentette be Orbán Viktor pártelnök-miniszterelnök az évzáró Kormányinfón, ahol kivételesen a független média képviselőivel is találkozott.

Gyurcsány Ferenc, a Demokratikus Koalíció elnöke Facebook-oldalán ezt írta: *„A FIDESZ megölte a remény utolsó szikráját is, hogy a haza első polgára valamennyi magyar képviselője lehet. Volt már ilyen elnökünk. De ennek vége. Párttitkárhelyettes lesz az államfő egy pártállami kísérletben. Megalázzák a hazát. Megalázzák az államfői hivatást.”* Ujhelyi István szocialista európai parlamenti képviselő a közösségi oldalán röviden úgy fogalmazott: *„A köztársasági elnök a nemzet egységét kellene megteremtse. Novák Katalin csak a Fidesz egységét tudja.”* Márki-Zay Péter, az ellenzék közös miniszterelnök-jelöltje azt írta: *„Novák Katalin ... még Áder Jánosnál is alkalmatlanabb arra, hogy ellent tartson Orbán Vikornak. ... személyes felelősség is terheli a jogállam lebontásáért, az ország megosztásáért, a gyűlöletkampányok szervezéséért és a tomboló korrupcióért”.*

Maga az érintett a közmédiának azt nyilatkozta: a köztársasági elnökjelöltségre való megtisztelő felkérést köszönettel elfogadja, számára *„a magyar családok, a magyar gyermekek a legfontosabbak”*, és a jövőben is értük fog dolgozni. Azt mondta, az előtte álló feladathoz támaszt nyújtó családjából és istenhitéből merít majd erőt. A bírálatokat úgy értékelte, hogy a *„baloldali politikusok nem tisztelik a nőket”*. Miniszteri tisztségéről az év végével lemondott, *„hogy minden erőmmel az előttem álló feladatra készülhessek”*, bár az nem volt világos, hogy a 2022 májusában parlamenti választás útján bekövetkező államfőváltásra miért kell több hónapig felkészülni. Másnap kiderült: lemondása után 3 millió forint végkielégítést kap a politikusnő.

A Kormányinfón Orbán megismételte: az EU-nak nincs joga megtagadni a helyreállítási alapból járó pénzeket Magyarországtól. Sokszori cáfolat ellenére ragaszkodott ahhoz, hogy ez a *„gyermekvédelmi”* népszavazás miatt van. Szerinte az eljárás az egész EU jövője szempontjából probléma, de előbb-utóbb Magyarország is meg fogja kapni ezt a forrást. *„A Bizottság politikai játszmát játszik”*, mondta a miniszterelnök, azt állítva a 27 ország különböző pártállású politikusai közül álló testületről, hogy *„nyilvánvalóan így próbálják támogatni az ellenzéket”*.

A súlyos bűncselekmény-gyanú miatt lemondott Völner Pál államtitkárról egy kérdésre válaszolva azt mondta: régóta ismerik egymást, együtt voltak kollégisták, és sajnálja azt, ami most kialakult. Bár nem tudja negligálni az ügyészség álláspontját, nem tud elvonatkoztatni a személyes tapasztalataitól sem, ezért meg kell várni a bíróság ítéletét. Ennek tudatában lehet majd beszélni a miniszter és a miniszterelnök felelősségéről.

December 22. *„Egységben Magyarországéért”* – ez lesz a hatpárti ellenzéknek az áprilisi országgyűlési választáson, mert a résztvevők érzékeltetni akarják, hogy ez az egész több egy szimpla összefogásnál – jelentette be Márki-Zay Péter, az ellenzék miniszterelnök-jelöltje az ATV-ben. A Jobbikkal az élen kritikával illette az ellenzéki pártokat, amiért azok az állami támogatásuknak csak töredékét fordítják a 2022-es kampányra. Szerinte aki az ő lecseréléséről beszél, az a FIDESZ *„beépített árulója”*, ugyanis *„sok ember van, aki az ellenzékben a FIDESZ győzelméért dolgozik”*, de tudniuk kell, a legnagyobb nyíltsággal fog erről beszélni, ha elsüllyeszti az ellenzék hajóját.

Jakab Péter Jobbik-elnök válasza: *„Rajtunk nem múlhat a közös miniszterelnök-jelölt győzelme. És nem is fog. Aki ezek után a Jobbikot támadja, az Orbán hatalmon maradását segíti. De ezt a közös miniszterelnök-jelölt nyilván nem hagyja, hisz érte is küzdünk.”*

December 30. Kiderült, hogy nem töltik be az államfőjelöltsége miatt december 31-i hatállyal lemondott Novák Katalin tárca nélküli miniszter helyét. A kormány rendelete szerint a család- és ifjúsáspolitikai feladatokat Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter vette át, vagyis a hatáskört nem adták vissza az Emberi Erőforrások Minisztériumának, ahonnan 2020. október 1-től, az új miniszter kinevezésekor elvették. Gulyás Gergely másnap az ATV-nek

elmondta: Novák Katalin jelölését megelőzően Kövér Lászlónak ajánlotta fel Orbán Viktor az államfői jelölést. *„A miniszterelnök velem beszélt először, ő egyértelműen jelezte, hogy ahogy korábban, úgy most sem szeretné elfoglalni az államfői széket.”*